

ÅRSBERETNING

FOR

2 0 1 3

FRA BYDEL SØNDRE NORDSTRAND

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	4
2	SITUASJONSBEKRIVELSE	5
3	ORGANISASJON / BEMANNING	5
3.1	BEFOLKNINGSGRUNNLAG	6
3.2	OMFANG AV POLITISKE ORGANERS VIRKSOMHET	7
4	MÅL OG RESULTATER 2013	8
4.1	BYDELENS OVERORDNEDE MÅL OG OPPNÅDDE RESULTATER	8
4.1.1	<i>Bydelens totale ressursinnsats - driftsregnskapet</i>	<i>8</i>
4.1.2	<i>Bydelens investeringer</i>	<i>11</i>
4.2	FUNKSJONSOMRÅDE 1: HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ	13
4.2.1	<i>Bydelsutvalg og administrasjon</i>	<i>13</i>
4.2.1.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>13</i>
4.2.1.2	<i>Hovedmål</i>	<i>13</i>
4.2.1.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>15</i>
4.2.2	<i>Bydelsoverlege</i>	<i>16</i>
4.2.2.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>16</i>
4.2.3	<i>Enhet rehabilitering - helse</i>	<i>20</i>
4.2.3.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>20</i>
4.2.3.2	<i>Hovedmål</i>	<i>20</i>
4.2.3.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>22</i>
4.2.4	<i>NAV kommune</i>	<i>24</i>
4.2.4.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>24</i>
4.2.4.2	<i>Bydelens mål</i>	<i>24</i>
4.2.4.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>25</i>
4.2.5	<i>Hovedoversikt økonomi FO - 1 - netto driftsutgifter</i>	<i>30</i>
4.2.6	<i>Måltall for tjenesteproduksjon</i>	<i>31</i>
4.3	FUNKSJONSOMRÅDE 2 A: BARNEHAGER	35
4.3.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>35</i>
4.3.2	<i>Hovedmål</i>	<i>35</i>
4.3.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>39</i>
4.3.4	<i>Hovedoversikt økonomi FO - 2 A - netto driftsutgifter</i>	<i>41</i>
4.3.5	<i>Måltall og nøkkeltall for tjenesteproduksjon</i>	<i>43</i>
4.4	FUNKSJONSOMRÅDE 2 B: OPPVEKST	45
4.4.1	<i>Enhet barnevern</i>	<i>45</i>
4.4.1.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>45</i>
4.4.1.2	<i>Hovedmål</i>	<i>45</i>
4.4.1.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>46</i>
4.4.2	<i>Enhet forebyggende barn/unge</i>	<i>49</i>
4.4.2.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>49</i>
4.4.2.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>50</i>
4.4.3	<i>Enhet fritid</i>	<i>54</i>
4.4.3.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>54</i>
4.4.3.2	<i>Hovedmål</i>	<i>54</i>
4.4.3.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>55</i>
4.4.4	<i>Hovedoversikt økonomi FO - 2 B- netto driftsutgifter</i>	<i>57</i>
4.4.5	<i>Måltall for tjenesteproduksjon</i>	<i>61</i>
4.5	FUNKSJONSOMRÅDE 3: PLEIE OG OMSORG	63
4.5.1	<i>Enhet søknadskontor</i>	<i>63</i>
4.5.1.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>63</i>
4.5.1.2	<i>Hovedmål</i>	<i>63</i>

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

4.5.1.3	Situasjonsbeskrivelse	64
4.5.2	Enhet hjemmetjeneste.....	68
4.5.2.1	Ansvarsområde	68
4.5.2.2	Hovedmål.....	68
4.5.2.3	Situasjonsbeskrivelse	70
4.5.3	Enhet funksjonshemmede	72
4.5.3.1	Ansvarsområde	72
4.5.3.2	Hovedmål.....	72
4.5.3.3	Situasjonsbeskrivelse	73
4.5.4	Enhet psykisk helse	77
4.5.4.1	Ansvarsområde	77
4.5.4.2	Hovedmål.....	77
4.5.4.3	Situasjonsbeskrivelse	78
4.5.5	Hovedoversikt økonomi FO – 3 – netto driftsutgifter	80
4.5.6	Måltall for tjenesteproduksjon	86
4.6	FUNKSJONSOMRÅDE 4: ØKONOMISK SOSIALHJELP	88
4.6.1	Ansvarsområde	88
4.6.2	Bydelens mål:.....	88
4.6.3	Situasjonsbeskrivelse	89
4.6.4	Hovedoversikt økonomi FO- 4 – netto driftsutgifter	89
4.6.5	Måltall for tjenesteproduksjonen – Funksjonsområde 4.....	90
4.7	GJENNOMFØRTE OMSTILLINGS- OG EFFEKTIVISERINGSTILTAK, SAMT STØRRE ”PROSJEKTER”	92
4.7.1	Omstillings- og effektiviseringstiltak:	92
4.7.2	Prosjekter.....	92
4.7.3	Oslo Sør-satsingen.....	92
5	SÆRSKILT RAPPORTERING.....	95
5.1	TILTAK FOR FORBEDRET SERVICE OVERFOR BRUKERNE	95
5.2	SAKSBEHANDLINGSTID	97
5.3	HANDLINGSPLAN FOR MENNESKER MED FUNKSJONSNEDSETTELSE	99
5.4	TILTAK I OSLO KOMMUNES FOLKEHELSEPLAN	99
5.5	LIKESTILLING OG MANGFOLD	101
5.6	RAPPORTERING INNEN HR-OMRÅDET OG HELSE, MILJØ OG SIKKERHET	106
5.7	RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL.....	110
5.8	FORVALTNING AV KUNSTVERK I OSLO KOMMUNES VIRKSOMHETER	111
5.9	REKRUTTERING AV LÆRLINGER.....	111
5.10	GJELDSEFFERASSISTANSE	111
5.11	SPRÅKSTIMULERENDE TILTAK FOR BARN I FØRSKOLEALDER	112
5.12	VIKARBRUK I BARNEHAGER	112
5.13	NORSKOPPLÆRING FOR ANSATTE I BARNEHAGER	113
6	UTARBEIDELSE AV OSLO KOMMUNES MILJØ- OG KLIMARAPPORT 2013	113
7	OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK OG FLERTALLSMERKANDER.....	115
7.1	UTKVITTERING AV BYSTYRETS VERBALVEDTAK OG MERKNADER	115
7.2	MERKNADER FRA KOMMUNERVISJONEN OG KONTROLLUTVALGET.....	115
7.3	ANDRE SPØRSMÅL FRA BYRÅDET/BYSTYRET	116

1 INNLEDNING

Årsberetning for 2013 er bydelens tilbakemelding til byråd og bystyre om bydelens totale aktivitetsnivå og måloppnåelse innenfor de tjenesteområder og tilbud som bydelen forvalter. Årsberetningen er i tillegg et lokalt styringsredskap. Protokollen fra bydelsutvalgets behandling ettersendes Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester når denne foreligger.

Bystyrets budsjettvedtak gir retningslinjer gjennom mål for hvordan de ulike tjenestene skal drives og videreutvikles, og bydelsutvalget vedtar bydelens budsjett innenfor rammer og føringer gitt av bystyret. Årsberetningen beskriver bydelens aktiviteter i 2013 knyttet opp mot mål, resultater, regnskapstall og plantall. Rapporteringen foretas pr. funksjonsområde og resultatområder, hvor avvikene kommenteres og utfordringer påpekes.

Kapittel 2 gir en statusbeskrivelse samt et sammendrag av den økonomiske situasjon. Videre gis det en beskrivelse av bydelens organisering, befolkningsutvikling, politiske organers virksomhet, sykefravær med videre.

Kapittel 3 gjennomgår det enkelte funksjonsområde og bydelens måloppnåelse. Hvert funksjonsområde inneholder en situasjonsbeskrivelse hvor blant annet utfordringer påpekes. Rapportering i forhold til oppnåelse av obligatoriske og egenproduserte plantall for utvalgte resultatområder fremstilles under produksjons- og produktivitetstabellene under hvert funksjonsområde.

Enkelte av disse dataene presenteres også i bydelens årsstatistikk for 2013.

Bydelen har et sammensatt tjenesteapparat som er styrt etter ulike lover, regler, retningslinjer og normer. De overordnede er:

- Kommuneloven
- Forvaltningsloven
- Offentlighetsloven
- Arbeidsmiljøloven
- Oslo kommunes avtaleverk
- Oslo kommunes personalreglement
- Oslo kommunes reglement for bydelsutvalg

I tillegg er det en rekke særlover som hjemler de ulike tjenestene.

Inndeling av tjenesteproduksjonen

Bydelens tjenesteproduksjon er delt inn i fire funksjonsområder.

Funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø

Funksjonsområde 2 A: Barnehager

Funksjonsområde 2B: Oppvekst

Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg

Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp

2 SITUASJONSBESKRIVELSE

Gjennom 2007 og 2008 hadde bydelen et stadig stigende merforbruk. Regnskapet for 2008 viste et merforbruk på 73 mill. Det stigende merforbruket fortsatte inn i 2009, og våren/sommeren 2009 ble merforbruksnivået vurdert til ca. 90 mill. på årsbasis. Høsten 2009 flatet merforbrukstrenden ut og i 2012 var resultatet et svakt merforbruk. Justert for fremført merforbruk fra tidligere år endte regnskapet for 2012 på et mindreforbruk på 13,2 mill.

Den underliggende økonomiske trenden hadde snudd gjennom siste halvdel av 2012 slik at ved inngangen til 2013 var kostnadene igjen på vei opp. Som en konsekvens av dette ble en ny økonomisk handlingsplan for 2013 etablert. Denne ble også forsterket i løpet av de første månedene av året uten at dette var tilstrekkelig til å møte de stadig mer krevende økonomiske utfordringene.

Regnskapet for 2013 viser et merforbruk på 78,5 mill. hvorav 19,1 mill. er tidligere års merforbruk. Netto merforbruk knyttet til driften i 2013 er derfor på 59,4 mill.

Fra mars måned tiltok behovet for økonomisk sosialhjelp i takt med økt arbeidsledighet, og utover andre halvdel av året økte kostnadene for barnevernstjenesten bl.a. grunnet økning i akutte tiltak. I sum representerte disse to områdene et merforbruk på 56,4 mill.

Regnskapet for 2013 er belastet med engangskostnader på ca. 10 mill. knyttet til bl.a. oppgradering av kommunikasjonslinjer for data til barnehagene (1,1 mill), manglende refusjon fra 2012 (2,9 mill) og endring i betaling-/regnskapsføring av kostnader til aktiviteter knyttet til NAV (2,9 mill).

Ressursbruk knyttet til administrasjon og bemanning er holdt på et stabilt nivå med unntak av justering for pris og lønnsjusteringer. Kostnadsøkningene skyldes derfor i all vesentlig grad økt aktivitetsnivå på tjenesteproduksjonen.

3 ORGANISASJON / BEMANNING

	01.01.2013	31.12.2013	Endring
Ansatte	1310	1368	58
Årsverk	911,12	906,64	-4,48

Tallene over er budsjetterte årsverk for 2013 og 2014 og viser en reduksjon i løpet av året.

3.1 BEFOLKNINGSGRUNNLAG

Befolknings- utvikling	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	Andel av bef. i Oslo pr. 01.01.2012	Andel av bef. i Oslo pr. 01.01.2013
0 år	573	562	562	556	5,8 %	5,7 %
1-2 år	1 192	1 189	1 193	1 174	6,5 %	6,5 %
3-5 år	1 789	1 728	1 711	1 755	7,3 %	7,4 %
6-12 år	3 879	3 788	3 823	3 843	8,9 %	8,7 %
13-17 år	2 823	2 802	2 778	2 758	10,0 %	9,8 %
Sum 0-17 år	10 256	10 069	10 067	10 086	8,2 %	8,1 %
18-24 år	3 730	3 718	3 685	3 671	6,4 %	6,3 %
25-66 år	19 787	19 958	20 258	20 501	5,4 %	5,4 %
67-79 år	1 475	1 551	1 704	1 847	4,3 %	4,5 %
80-89 år	478	488	490	491	2,7 %	2,8 %
90 år +	75	81	100	107	2,1 %	2,2 %
Sum 67 år +	25 545	25 796	26 237	26 617	5,3 %	5,3 %
Sum bydel	35 801	35 865	36 304	36 703	5,9 %	5,9 %
Herav innvandrere	14 619	14 894	15 375	15 699		

*) Innvandrere er definert som personer med bakgrunn fra land utenom vestlige land iht. SSB's definisjon.

Bydelens vurderinger:

Tabellen ovenfor viser bydelens befolkningsutvikling de 4 siste år. Hovedsakelig er det økningen i innvandrerbefolkningen som gir veksten. Fra 2010 til 2013 er bydelens befolkning økt med 902 personer, hvorav innvandrere står for 1.080. Den øvrige befolkningen er dermed redusert i perioden med 178. Når det gjelder unge 0-17 år var det en reduksjon fra 2010 til 2011. Deretter har det holdt seg stabilt. År 2010 sammenlignet med 2013 viser en nedgang for alle aldersgrupper under 17 år. I 4-års perioden for 0-17 år har nedgangen vært på 170. Alle grupper over 18 år viser økning fra 2010 til 2013, og den er på 1072. Gruppene 80-89 år og 90 år + viser også økning i 4-årsperioden og tilveksten er 13 personer i gruppen 80-89 år og 32 i gruppen 90 år+.

Det samlede inntrykk er at Bydel Søndre Nordstrand, som en ung bydel, får en stadig eldre befolkning, og at det er voksenalderen og de eldste aldersgrupper som øker mest.

3.2 OMFANG AV POLITISKE ORGANERS VIRKSOMHET

	2012		2013	
	Møter	Saker	Møter	Saker
<u>POLITISK UTVALG</u>				
Bydelsutvalg	9	117	10	122
Arbeidsutvalg	9	46	9	40
Lokal klagenemd				
Oppvekst/kulturkomite	9	33	9	35
Miljø/byutviklingskomite	9	40	9	34
Helse- og sosialkomite	6	18	9	38
<u>BRUKERUTVALG</u>				
Eldreråd	10	40	9	50
Råd for funksjons- hemmede	9	44	9	50
Tilsynsutvalg alders- og sykehjem	16		16	
Ungdomsråd	9	21	9	27

4 MÅL OG RESULTATER 2013

4.1 BYDELENS OVERORDNEDE MÅL OG OPPNÅDDE RESULTATER

4.1.1 Bydelens totale ressursinnsats - driftsregnskapet

Tabell 3.a Brutto driftsutgifter i 1000 kr.

Brutto driftsutgifter	Regnskap 2012	Oppr. Budsjett 2013	Regulert budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik reg.bud/ regnskap 2013
Funksjonsområde 1	178 279	169 938	165 144	147 314	17 830
Funksjonsområde 2A	338 423	340 780	343 751	375 717	-31 966
Funksjonsområde 2B	245 995	199 245	220 764	275 440	-54 676
Funksjonsområde 3	436 604	442 895	447 209	484 022	-36 813
Sum brutto utgifter, drift	1 199 302	1 152 858	1 176 868	1 282 493	-105 625
Funk.omr. 4, sosialhjelp og kvalifiseringsprogram (brutto utg.)	96 032	104 665	92 491	113 243	-20 752
Sum brutto utgift + sosialhjelp	1 295 334	1 257 523	1 269 359	1 395 737	-126 377

Tabell 3.b Netto driftsutgifter i 1000 kr.

Netto driftsutgifter	Regnskap 2012	Oppr. Budsjett 2013	Regulert budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik reg.bud/ regnskap 2013
Funksjonsområde 1	135 578	124 863	145 195	116 369	28 826
Funksjonsområde 2A	289 526	292 501	303 245	318 684	-15 439
Funksjonsområde 2B	222 336	192 975	214 785	249 071	-34 287
Funksjonsområde 3	324 216	342 571	347 349	370 146	-22 797
Sum netto utgifter, drift	971 656	952 910	1 010 574	1 054 271	-43 697
Funk.omr. 4, sosialhjelp og kvalifiseringsprogram (netto utg.)	89 747	99 265	87 091	107 176	-20 085
Sum netto utgift + sosialhjelp	1 061 403	1 052 175	1 097 665	1 161 448	-63 783

Bydelens vurderinger:

Bruttoutgifter

Tabell 3.a viser brutto driftsutgifter pr funksjonsområde. Samlet utgift i 2013 er på 1.395,737 mill kr. I forhold til budsjett 2013 er det en økning/merforbruk på 126,377 mill kr eller 10%.

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

En vesentlig del av merforbruket i 2012 kan tilskrives Funksjonsområde 2B (Barnevernet) som har 54,676 mill kr i merforbruk.

I desember 2013 ble alle bydeler bedt om å ompostere utgiftene på kostra 120 slik at det hovedsakelig kun er virksomhetsleder og ass. virksomhetsleder som regnskapsføres her. På grunn av korte tidsfrister ble bydelene ikke pålagt å gjøre tilsvarende endringer av budsjettet. 30,996 mill kr ble ompostert fra kostra 120 til øvrige kostra. Korrigert for dette ville kostra 120 vist et merforbruk på 0,058 mill kr.

Omposteringen fra kostra 120 til øvrige kostra og funksjonsområder har gitt følgende resultat pr funksjonsområde:

(beløp i 1.000 kr)

Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø unntatt kostra 120	6 947
Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø kun kostra 120	-30 996
Funksjonsområde 2A Barnehager	6 500
Funksjonsområde 2B Oppvekst	4 387
Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg	13 162
Sum	0

Korrigeres det for dette blir merforbruket på FO 2B Oppvekst 50,3 mill kr og merforbruket på funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø blir 6,2 mill kr. FO 2B omfatter både fritid, skolehelsetjeneste og barnevern, men merutgiften gjelder barnevernet.

Nettoutgifter

Tabell 3.b viser netto driftsutgifter pr funksjonsområde. Regnskap 2013 er på 1161,448 mill kr mot regulert budsjett på 1097,665 mill kr. Det gir et merforbruk på 63,783 mill kr. I forhold til regnskap 2012 er dette en betydelig forverring. Da var regnskapet på 8,762 mill kr i mindreforbruk.

Bydelens budsjett inneholder også øremerkede midler som går til ulike prosjekter. Den del av disse midler/prosjekter som ikke er avsluttet, vil bli overført til 2014. Ubrukte midler utgjør 14,7 mill kr. Korrigert for ubrukte særskilte øremerkede midler, ble bydelens reelle merforbruk i 2013 på 78,482 mill kr.

I tabellen nedenfor er utvikling i utgifter pr kontogruppe vist for 2011-2013. Eksterne prosjektmidler er trukket ut

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

Sum utgifter	(Beløp i 1.000 kr)			Prosentvis endring fra 2012 til 2013
	Regnskap 2013	Regnskap 2012	Regnskap 2011	
0 Lønn og sosiale utgifter	686 597	630 558	583 154	9 %
1 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	302 266	286 923	277 554	5 %
3 Kjøp av tj. som erstatter egenprod	261 205	246 400	237 214	6 %
4 Overføringsutgifter	109 812	95 922	94 111	14 %
5 Finansutgifter og finanstransaksjoner	4 065	3 677	3 110	11 %
Sum utgifter	1 363 945	1 263 479	1 195 142	8 %
Sum inntekter				
6 Salgsinntekter	- 57 186	- 57 569	- 55 511	-1 %
7 Refusjoner	- 107 133	- 106 475	- 105 445	1 %
8 Overføringsinntekter	- 48 881	- 53 411	- 32 649	-8 %
9 Finansinntekter og finanstransaksjoner	- 2 281	- 2 422	- 1 867	-6 %
Sum inntekter	- 215 481	- 219 877	- 195 472	-2 %
NETTO DRIFTSUTGIFTER	1 148 464	1 043 603	999 670	
Endring fra året før	10,0 %	4,4 %		

Oversikten viser at netto driftsutgifter økte med 10% fra 2012 til 2013. Utgiftene økte med 8% mens inntektene gikk ned med 2%.

Når det gjelder kontogruppe **4 Overføringsutgifter** som økte med 14% så skyldes det i hovedsak økte utgifter til økonomisk sosialhjelp.

Kontogruppe **0 Lønn og sosiale utgifter** økte med 9% dvs 56 mill kr. Dette var en økning langt over den generelle lønnsøkning. En gjennomgang av bakgrunnstallene på kontogruppen viser at økningen på 56 mill kr kan fordeles slik:

- Generell lønnsøkning fra 2012 til 2013 10,5 mill kr
- Pensjonsøkning som følge av høyere pensjonssats 22,0 mill kr
- Økt utgift til KVP 6,0 mill kr
- Økt antall årsverk 13,4 mill kr
- Andre forhold 4,1 mill kr
- Sum 56,0 mill kr

Funksjonsområde 1 (Helse, sosial og nærmiljø) har et mindreforbruk på 28,826 mill kr. Funksjonsområdet har ubenyttede øremerkede midler for 5,215 mill kr som søkes overført til 2014. Tar man hensyn til omposteringen på kostr 120 og øremerkede midler, har FO1 reelt et merforbruk på 0,438 mill kr.

Funksjonsområdene FO 2A (barnehager) har et merforbruk på 15,439 mill kr. Dette beløpet omfatter ikke ubenyttede øremerkede midler på om lag 1,072 mill kr. som søkes overført til 2014. Korrigeres det for øremerkede midler og omposteringen på kostra 120 blir reelt merforbruk på FO 2A 10,011 mill kr.

Funksjonsområde 2B (Oppvekst) har et regnskapsmessig merforbruk på 34,287 mill kr. Dette beløpet omfatter også ubenyttede øremerkede midler på 7,9 mill kr. som søkes overført til 2014. Korrigeres det for øremerkede midler og omposteringen på kostra 120 blir reelt merforbruk på FO 2B på 37,825 mill kr.

Funksjonsområde FO3 (pleie og omsorg) viser et merforbruk på 22,797 mill kr. Beløpet omfatter også ubenyttede øremerkede midler på 0,487 mill kr. som søkes overført til 2014. I tillegg er kostra 120 Administrasjon fordelt ut på funksjonsområde 3 med 13,162 mill kr. Korrigeres det for øremerkede midler og ompostering av kostra 120 blir reelt merforbruket 10,122 mill kr

Funksjonsområde FO 4 (økonomisk sosialhjelp) viser et merforbruk på 20,085 mill kr. Antall klienter og månedlig utbetaling pr klient ble høyere enn budsjett.

Under omtalen av de enkelte funksjonsområdene gis det mer detaljerte kommentarer.

4.1.2 Bydelens investeringer

Prosjektnr.	Bruk av avsetning	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett	Beløp i kr	
				Beløp	Ytterligere til disposisjon
109052 BSN Handlingsprogram Oslo Sør musikk-binge	110 000	0	0	0	110 000
109068 Kjøp av minibuss barnehage	-269 000	0	0	0	-269 000
110042 Øvingsbane cricket – Oslo Sør	192 000	0	0	-58 000	250 000
110043 Lekepark Holmlia – Oslo Sør	942 000	0	0	0	942 000
111033 Møteplasser - Oslo Sør	892 000	0	0	0	892 000
111034 Kulturaktivitet – Oslo Sør	170 000	0	0	0	170 000
113069 Kjøp av EL biler	0	0	8 046 000	0	0
Sum kap. 015	2 037 000	0	8 046 000	-58 000	10 141 000
105081 Barnehager, nye avdelinger (kap.271)	-1 371 000	0	0	0	-1 371 000
Sum kap. 271	-1 371 000	0	0	0	-1 371 000
109040 Hvervenbukta motorsenter opprustning	0	0	0	313 000	-313 000
Sum kap. 372	0	0	0	313 000	-313 000

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

Prosjektnr.	Bruk av avsetning	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett	Beløp	Ytterligere til disposisjon
107083 Oslo Sør – Utlånssentral sports- og fritidsaktiviteter	164 000	0	0	0	164 000
108069 Handlingsprogram Oslo Sør	435 000	0	0	0	435 000
113045 Snøkanon Bjørndal	0	0	252 000	251 000	1 000
113049 Rehab turvei	0	0	168 000	160 000	8 000
113051 Holmlia b/ungd.senter	0	0	1 050 000	228 000	822 000
Sum kap. 481	599 000	0	1470 000	639 000	1 430 000

Tallene i tabellen er korrigert for mva arter 17280 og 09701

Prosjekt 105081 Barnehager, nye avdelinger

Bydelen har et merforbruk på dette investeringsprosjektet som skriver seg fra 2008. I 2010 søkte bydelen om å få omdisponere ubrukte vedlikeholdsmidler som var gitt i byråds sak 90 av 15.05.2007. Midlene skulle benyttes til innvendig vedlikehold og lekeplassutstyr. Byrådsavdeling for kultur og utdanning hadde ikke anledning til å godkjenne bydelens foreslåtte budsjettjustering som innebar omdisponering fra drift til investering. Bydelen vil derfor måtte vente med inndekning av investeringsmidlene inntil bydelen får et positivt årsresultat.

Prosjekt 109040 Hvervenbukta motorsenter opprustning

Dette er midler bydelen har søkt på for å kunne oppruste bygningsmassen på Osloungdommens motorsenter Hvervenbukta. Budsjettmidlene ligger teknisk i firma 86 på kapittel 373. Det er brukt kr. 312 789 av tildelte budsjettmidler på kr. 400.000 i regnskaps- og budsjettåret 2013.

Prosjekt 109068 Kjøp av minibuss

Steinbråten barnehage er en friluftsbarnehage. Barnehagen har en buss for transport til de ulike uteaktivitetene. Dette kompenserer for 1 avdeling mht. arealbruk. Bussen har i den senere tid ikke vært kjørbær og det er brukt en del utgifter til reparasjon. Videre har de fleste førskoleansatte som fikk sertifikat for buss, sluttet. Det er kun 1 igjen. Etter en helhetsvurdering og et prismessig godt tilbud, gikk man til anskaffelse av en minibuss. Investeringen vil bli forsøkt dekket ved salg av den gamle bussen kjøpt i 1993 samt overføring av midler fra drift til investering når bydelen får et positivt årsresultat.

4.2 FUNKSJONSOMRÅDE 1: HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ

Funksjonsområde 1 består av følgende hovedområder: Bydelsutvalg og administrasjon, Bydelsoverlege, Enhet rehabilitering - helse og Enhet NAV – kommune.

4.2.1 Bydelsutvalg og administrasjon

4.2.1.1 Ansvarsområde

Under bydelsutvalg og administrasjon ligger tjenester og utgifter knyttet til bydelsutvalg, politiske råd og utvalg, bydelsdirektørens ledergruppe og sekretariat, samt alle stabsfunksjoner.

Bydelsadministrasjonen skal betjene bydelsutvalget og påse at tjenesteytingen skjer innenfor de økonomiske rammer, lover, forskrifter og reglement som gjelder. Administrasjonen har ansvaret for den daglige styringen og koordineringen av bydelens virksomhet i overensstemmelse med bystyrets, byrådets og bydelsutvalgets forutsetninger.

Administrasjonen skal bidra til at bydelen som helhet er en brukerorientert og fleksibel organisasjon som jobber for å nå statlige og kommunale mål. Av viktige styringsdokumenter er budsjett, økonomiplan og økonomisk handlingsplan. Administrasjonen ivaretar følgende oppgaver:

- sekretariat for politisk ledelse
- overordnet administrativ ledelse
- rapportering, utredning, kvalitetsutvikling, overordnet planarbeid
- overordnet økonomi- og personaloppfølging, inkl. HMS
- beredskapsarbeid
- informasjonsarbeid
- eiendomsforvaltning
- tekniske tjenester og renhold
- koordinering av bydelens arbeid med miljøledelse og miljøfyrtårnsertifisering
- bestilling og anskaffelser

4.2.1.2 Hovedmål

- Sikre at budsjettansvarlige på alle nivåer skal ha en klar forståelse av myndighet, ansvar og konsekvenser innen sitt ansvarsområde.

Resultat:

- Månedlige rapporteringsmøter med bydelsdirektør og enhetsledere på økonomi
 - Månedlige effektutkviklinger av økonomisk handlingsplan per funksjonsområde; dvs. tiltaksområdene som dannet bakgrunn for saldert budsjettet
- Øke kunnskap om Oslo Kommunes anskaffelsesreglement i organisasjonen.

Resultat:

Bydelens egen enhet for bestilling og anskaffelser (EBA) har i 2013 gjennomført anskaffelser

av heldøgns bemannede omsorgstilbud til fem personer. Tilsvarende tilbud til ytterligere en person ble igangsatt i 2013 og gjennomføres i løpet av første kvartal i 2014. Enheten har også etablert et 50 % avlastningstilbud i en brukers hjem. Disse anskaffelsene er utført etter prioriteringer fra søknadskontoret og er gjennomført etter lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Enheten har også gjennomført en rekke tilsyn hos beboere som bor i denne type tilbud.

En målsetting for 2013, var at enheten i større grad skulle overta anskaffelser innenfor andre fagområder. Denne målsetningen er i stor grad nådd. Enheten har etablert seg i organisasjonen senteret for anskaffelser. I den grad tjenestelederne selv anskaffer varer eller tjenester, er de blitt flinke til å bruke sentralt fremforhandlede samkjøpsavtaler.

- Bruke bydelens intra- og internettsider aktivt som informasjonskanal til ansatte, brukere og innbyggere.

Resultat:

Bydelen har fokus på nettet som informasjonskanal. Alle enheter har egen webkontakt og enhetsleder har et klart definert ansvar i forhold til sitt tjenesteområde knyttet til det som legges ut på så vel intra- som internett. I 2013 har det vært lagt vekt på å gjennomgå eksisterende sider slik at disse fremstår med enhetlig design. Dette for å bedre brukervennligheten og øke tilgjengeligheten for så vel egne ansatte som bydelens befolkning.

- Innføring og implementering av nytt HR-system er gjennomført i løpet av 2013.

Resultat:

Nytt HR-system er innført og implementert inklusive rekruttering- og HMS-modulen. I 2013 har det vært mange utfordringer knyttet til det nye systemet, spesielt utfordringer for de som jobber med lønn og statistikk for sykefravær.

- Innføring av elektronisk arkiv høsten 2013.

Resultat:

Innføring av elektronisk arkiv ble utsatt av kapasitetshensyn.

- Målrette kompetanseutvikling.

Resultat:

Kompetanseutvalget gjennomgår alle planer og søknader om kurs og opplæring, både individrettede og gruppetiltak, og sørger for at prioriteringene er i tråd med overordnede målsetninger og føringer

- Utvikle trygge og gode ledere.

Resultat:

Det har vært avholdt 6 lederforum for alle bydelens ledere, der ulike temaer har vært belyst. Det har vært avholdt jevnlige ledermøter gjennom året.

- Aktivt og godt samarbeid med organisasjonene og vernetjenesten.

Resultat:

Det er strukturert samarbeid på ulike nivåer. Det avholdes blant annet regelmessige møter mellom den enkelte enhetsleder, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud.

- Arbeide for å motvirke turn-over, redusere sykefraværet og ha fokus på nærværarbeid.
Resultat:
Alle tjenestene har utarbeidet HMS-handlingsplaner med fokus på nærværarbeid og stabilitet, samt forebygging av sykefravær. Dette er også jevnlig tema på lederforum, og arbeidet følges opp på tjenestestedene og i enhetene. Se for øvrig Særskilt rapportering.
- Redusere sykefraværet til 10 % i gjennomsnitt for bydelen i 2013.
Resultat:
Målet er ikke nådd, sykefraværet er fortsatt for høyt. Se for øvrig kapittel om særskilt rapportering.
- Ha et arbeidsmiljø på alle nivåer som fremmer trygghet, trivsel, helse, utviklingsmuligheter og myndiggjorte ledere og medarbeidere. Bydelen skal ha et HMS-system som sammen med arbeidet på tjenestestedene, sikrer at kravene i lovgivningen på HMS-området blir ivaretatt og etterlevet. (Bydelens overordnet HMS-målsetning 2011 – 2013).
Resultat:
Bydelen har et godt utviklet HMS-system, som stadig videreutvikles og oppdateres i henhold til endringer i lov- og avtaleverk. Alle tjenestene har utarbeidet HMS-handlingsplan, og arbeidet følges opp i den enkelte enhet. Se for øvrig særskilt rapportering.
- 20 av bydelens tjenestesteder har status som Miljøfyrtårn ved utgangen av 2013.
Resultat:
15 av bydelens tjenester hadde status som miljøfyrtårn ved utgangen av 2013. Kravene er blitt innskjerpet og bl.a. i flere av bydelens barnehager er det bygningsmessige forhold og forhold knyttet til Forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager som gjør det å oppfylle alle sertifiseringsvilkårene vanskelig.
- Være effektiv i arealutnyttelse av disponert bygningsmasse.
Resultat:
Det jobbes kontinuerlig med dette gjennom året, spesielt optimal bruk av barnehagenes bygningsmasse.

4.2.1.3 Situasjonsbeskrivelse

Aktiviteter og utførte tiltak knyttet til bydelsutvalget og administrasjonen er for en stor del beskrevet i eget kapittel; Særskilt rapportering, og omtales der.

Det samme gjelder for Oslo Sør-satsingen, som er omtalt under eget kapittel Gjennomførte omstillings- og effektiviseringstiltak, samt større ”prosjekter”.

4.2.2 Bydelsoverlege

4.2.2.1 Ansvarsområde

Stabsfunksjonen Bydelsoverlege omfatter følgende områder:

Fastlegeordningen, turnuskandidaten, deler av folkehelsearbeidet, miljørettet helsevern, smittevern, etablering og drift av Lokalmedisinsk senter, diverse prosjektfinansierte kurative tilbud innen psykisk helse samt noen funksjoner knyttet til tvungen psykisk helsevern. Folkehelsearbeidet handler om å få flest mulig til å fungere best mulig lengst mulig (størst mulig del av livet). For å lykkes med folkehelsearbeidet må vi drive et effektivt forebyggende helsearbeid, men vi må også sørge for å ha gode primærhelsetjenester med tilstrekkelig kapasitet til å behandle folk som har blitt syke. Fastlegetjenesten er da den største og viktigste tjenesten. I BSN har imidlertid bydelsoverlegen etablert et psykologtilbud som samarbeider med fastlegene og tilbyr kognitiv psykoterapi til personer med angst og depresjon i en relativt stor skala. Bydelsoverlegen har betydelig kunnskap om forventet effekt av ulike forebyggende tiltak og behandlingstilbud, som er essensielt for å drive et kostnadseffektivt folkehelsearbeid. Miljørettet helsevern og smittevern er også lovfestede ansvarsområder innen det forebyggende helsearbeidet, som jo er en del av folkehelsearbeidet, som er bydelsoverlegens ansvarsområder.

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester pålegger kommunene et betydelig ansvar for folkehelsearbeidet. Selv om denne loven særlig peker på helsetjenestens ansvar, ligger ansvaret for folkehelsearbeidet på kommunen (bydelen) som sådan (jf kommuneloven).

4.2.2.2 Hovedmål

- Bydelen har et systematisk folkehelsearbeid.

Resultat: Bydelens folkehelseplan ble så vidt påbegynt siste halvdel av 2013. Bydelsoverlegen har levert både statistikkgrunlaget til behovsanalysen, samt levert statusbeskrivelse og forslag til mål, tiltak og rapportering for egne ansvarsområder. Dette er sentrale deler som kreves for at vi skal kunne si at vi driver et systematisk folkehelsearbeid.

- Bydelen skal ha en primærhelsetjeneste av høy kvalitet og med tilstrekkelig kapasitet til å dekke befolkningens behov.

Resultat:

Økt antall fastleger til 23 private (fordelt på 22 hjemler) i 2013, pluss de 2 kommunalt ansatte fastlegene som skal bli fastleger ved Lokalmedisinsk senter når det blir åpnet. De 2 siste jobber til dels på helsestasjon/KAD. Øvrige oppgaver som de utfører har i 2013 vært finansiert av prosjektmidler.

Supplert fastlegetjenesten med 3,8 psykologårsverk. Dette er definitivt et av de beste tilbud i primærhelsetjenesten i Oslo.

Elektronisk meldingsformidling (E-link): Alle fastlegene ble koblet opp til elektronisk meldingsformidling i 2012. I 2013 har også psykologene tatt i bruk E-link. Bruken av

elektroniske meldinger både fra bydelens PLO-tjenester, psykologer og fastleger har i løpet av 2013 blitt omfattende. Dette har gitt oss mer koordinerte tjenester og kvaliteten er blitt betraktelig bedre på vårt samlede tjenestetilbud uten at dette har kostet bydelen penger.

Alle psykologene og de 2 kommunalt ansatte fastlegene har gjennomført opplæringen i regi av Norsk forening for kognitiv terapi på oppdrag fra Helsedirektoratet.

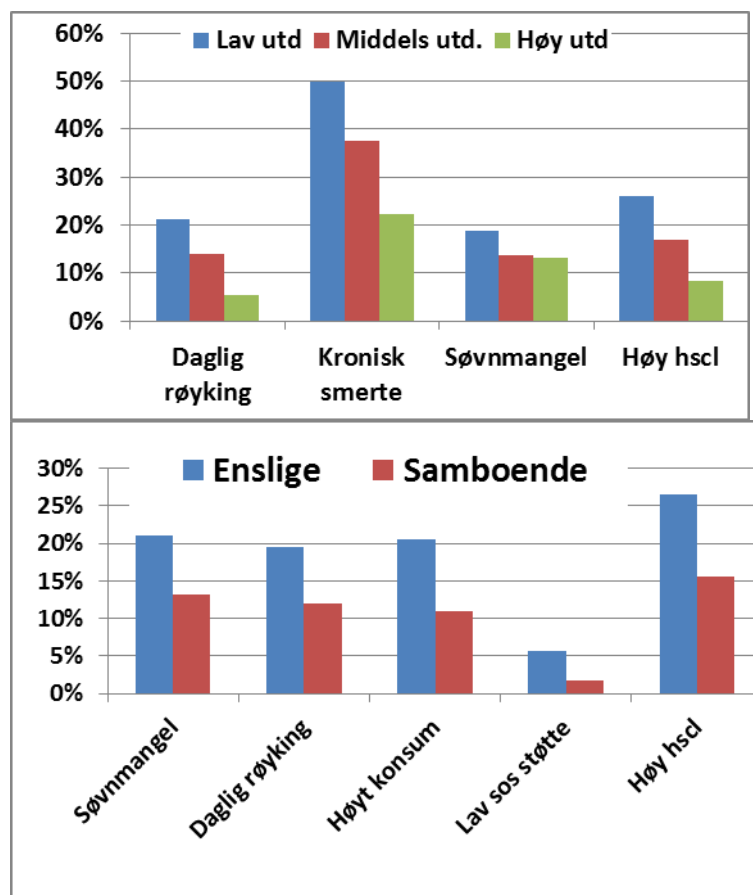
Det er også blitt utarbeidet journalmaler for Rask psykisk helsehjelp i Gerika i 2013. Det er lagt inn hjelpetekster i Gerika som letter og systematiserer journalskrivingen. Dette er allerede eksportert til de andre kommunene som deltar i Helsedirektoratets pilot-prosjekt Rask psykisk helsehjelp.

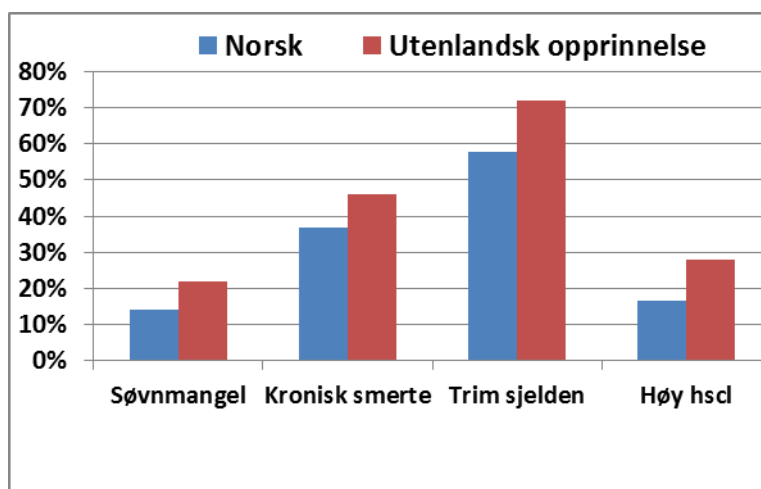
Styrket dialog og samarbeid med fastlegene. Bydelsoverlegen avholdt 4 møter med allmennlegene i 2013 med godt oppmøte. På et av møtene stilte 21 av bydelens 23 allmennleger, samt flere fra bydelens ledelse, enhetsledere, DPS og BUP. Det er også innhentet viktig informasjon fra fastlegene om hvor skoen trykker ute i tjenesten via flere spørreundersøkelser.

- Ivareta befolkningens rett til fastlege.

Resultat: Se punktet over.

- Bedre helsen til Oslos befolkning med fokus på utsatte grupper





Figurene over viser helsedata for noen utsatte grupper i Bydel Søndre Nordstrand. Data ble samlet inn i en helseundersøkelse av Folkehelseinstituttet i 2010. Høy HSCL betyr betydelige symptomer på angst og depresjon. Høyt konsum refererer til alkoholkonsum. Vi ser at både lavt utdannede, enslige og innvandrere generelt er mer utsatt for en del helseproblemer.

Resultat: Prosjektfinansiert psykologtilbud til personer med angst, depresjon og søvnproblemer som drives i stor skala og er gratis. Dette er antakelig av stor betydning for mange sosialt, økonomisk og helsemessig utsatte grupper. Som figurene over viser har flere av disse gruppene betydelig overhyppighet av disse helseproblemene, og behandlingstilbudet som er etablert har både god kvalitet og kapasitet og er gratis og tilgjengelig. I 2013 har vi også fått inn psykolog med minoritetsbakgrunn om snakker flytende urdu, pashto og punjabi.

Ellers har bydelsoverlegen skaffet finansiering til psykologer som støtter barnevernet og skolehelsetjenesten i arbeidet med «drop-out» ungdom, eller ungdom som står i fare for å «droppe» ut av skole/jobb pga psykiske vansker. Bydelsoverlegen har også sørget for videre finansiering av Fastlosordningen på NAV og styrket smittevernarbeidet med egen prosjektfinansiert smittevernlege i 50 % stilling. Dette siste har vært viktig for at vi skal ha kapasitet og kompetanse til å følge opp smittevernarbeidet skikkelig. Alvorlige smittsomme sykdommer rammer i stor grad flyktninger og innvandrerbefolkningen som har stor kontakt med deler av verden der forekomsten av mange av disse sykdommene er betydelig høyere enn i Norge.

4.2.2.3 Situasjonsbeskrivelse

Bydelen har i 2013 lønnet bydelsoverlege i 80 % stilling og miljørettet helsevernkonsulent i 100 % stilling. De øvrige ansatte i bydelsoverlegens enhet er finansiert av eksterne prosjektmidler. Det er drevet et omfattende systematisk tilsynsarbeid med barnehager, skoler, badeplasser og offentlige toaletter, solarier, forbrenningsanlegg som er til glede for hele befolkningen. Til sammen utgjør dette 140 tilsynsoppdrag i 2013 (barnehager, skoler, solarier, badeplasser, forbrenningsanlegg og en lang rekke andre virksomheter). I tillegg er 23 saker behandlet administrativt og 3 saker er lagt fram for BU.

Smittevernet er også en viktig del av det forebyggende helsearbeidet. Bydelsoverlegen har ikke hatt kapasitet til å følge opp dette selv i 80 % stilling i 2013.

Smittevernoverlegefunksjonen er derfor delegert til en av de kommunale fastlegene som er lønnet på prosjektmidler. Hun har samarbeidet med smittevernhelsesøster og fastleger og fulgt opp som forutsett i lovverket. Det er også blitt utarbeidet og vedtatt en ny smittevernplan i 2013 som også har vært lagt fram for BU, og det har vært gjennomført internundervisning i smittevern (MRSA) for PLO-tjenestene.

Det er også etablert et nytt tuberkulose-kontrollprogram i 2013

Noen tall om smittsomme sykdommer og behandling i BSN i 2013:

- 5 nye tilfelle av TUB
- 5 miljøundersøkelser
- 17 på DOT
- 18 MRSA
- 49 andre infeksjoner (MSIS-meldte, blant annet **2 HIV**-tilfelle og **1 Gonore**).

Influensavaksinerte i 20130020

- 37 ble vaksinert i bydelens regi (vaksinasjonsdagen)
- 1316 vaksiner ble administrert til fastlegene

Det er lege i beredskap og det er gjennomført akutt vaksinasjoner ved utbrudd i bydelen (i 2013 hepatitt A og pertusis utbrudd i barnehage, meningokokk hos fremmedarbeider, MRSA tilfelle i hjemmetjenesten, Rehab og barnevernet). Det har også vært en rekke arbeidskrevende saker knyttet til Lov om psykisk helsevern (spørsmål om og vedtak om tvungen psykisk helsevern). Dette har i all hovedsak vært utført av den andre kommunalt ansatte fastlegen som også har vært lønnet på prosjektmidler. Hun gikk ut i svangerskapspermisjon i november 2013, og vi har derfor ikke greid å få telt opp disse sakene.

Psykologtilbudene

I 2012 fikk 260 pasienter henvist fra fastlege hjelp av psykolog. Dette tilbudet er estimert til å dekke opp for under 5 % av behovet i befolkningen. Både fastlegene og de pasientene som har mottatt dette tilbudet har vært særdeles fornøyde. Vi er ikke ferdig med opptelling for 2013, men dette året har vi brukt mye ressurser på å legge om tjenestetilbudet til en såkalt «Stepped-care» modell som betyr at pasientene må først gjennom kurs/gruppetilbud og ta i bruk selvhjelp før de kan få tilbud om individualterapi. Denne modellen, som er testet ut i stor skala i England, skal gjøre det mulig å behandle langt flere med de samme personell-ressursene. 2014 vil vise om vi vil lykkes med denne omleggingen.

Høsten 2013 ble det også startet opp et prosjekt for å redusere bruk av vanedannende og rusgivende legemidler hos eldre som finansieres av Velferdsetaten. Så langt har vi rukket å få på plass prosjektleder, kartlagt omfanget i hjemmetjenesten (30 brukere), ansatt psykolog med minoritetskulturell bakgrunn med betydelig kompetanse på de mest aktuelle språkene, sendt ut informasjon om kravene ved utstedelse/fornyelse av førerkort til alle fastlegene og informert om vårt tilbud om hjelp til nedtrapping.

Drop-out psykolog-støtte til unge (15-20 år)

Ved denne ordningen har ca 40 ungdom fått individuell oppfølging av psykolog. Det er etablert samarbeidsrutiner med BUP og skolene, og med fastleger og helsesøstre. Psykologene støtter også opp andre yrkesutøver som miljøarbeiderne i barnevernet og helsesøstrene i skolehelsetjenesten med råd og veiledning. For gruppen over 20 år driftes det en «Fastlosordning» på Nav som gir tilbud.

4.2.3 Enhet rehabilitering - helse

4.2.3.1 Ansvarsområde

Enhet Rehabilitering - helse har ansvar for:

- Bydelsfysio- og ergoterapeuter
- Avtalefysioterapeuter
- Seniorveileder
- Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering
- Innsatsteam
- Prosjektleder Hverdagsrehabilitering

4.2.3.2 Hovedmål

- Når personer trenger hjelp er det brukernes muligheter, ressurser og mål som fokuseres.

Resultat:

Bydelen har i år arbeidet videre med forprosjektet ”Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand” som ble igangsatt i 2012. Hverdagsrehabilitering er rehabilitering mens brukeren bor i eget hjem. Målstyrt, tidsavgrenset og tverrfaglig rehabilitering skal sikre at brukeren oppnår økt funksjon og deltakelse, bor hjemme med verdighet og mestrer de hverdagslige oppgavene selv. Forprosjektfasen er nå avsluttet og implementeringen starter i 2014. En viktig del av prosjektet er å benytte metoder som sikrer brukerens medvirkning og bidrar til brukerens egenomsorg.

- Bydelen har et systematisk folkehelsearbeid.

Resultat:

Bydelen har i år nedsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe som skal utarbeide en folkehelseplan for bydelen. Viktige mål med planarbeidet er å sikre at bydelens tjenesteapparat har nødvendig kunnskap om positive helsevalg og formidler dette videre til innbyggerne på en systematisk måte, samt at bydelen har et folkehelsearbeid som er godt koordinert der både tjenesteapparat og frivillige aktører blir involvert.

- Bydelen skal ha en primærhelsetjeneste av høy kvalitet og med tilstrekkelig kapasitet til å dekke befolkningens behov.

Resultat:

Helse- og omsorgstjenestene har i år videreført kvalitetsarbeidet og andre tverrfaglige møtepunkter for å sikre at primærhelsetjenesten ivaretar pålagte oppgaver og ansvar og har gode, koordinerte tjenester med god ressursutnyttelse.

- Ved tildeling av tjenester og tiltak legges Leon-prinsippet (Lavest Effektive Omsorgsnivå) til grunn.

Resultat:

Innsatsteamet, ergo- og fysioterapitjenesten, seniorveileder og det nyoppstartede prosjekt ”Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand” er alle tiltak som ligger først i omsorgstrappen og bidrar til å nå dette målet.

- Sikre gode pasientforløp og god behandlingsskjede ”hjemmefra og hjem igjen”.

Resultat:

En viktig oppgave for Innsatsteamet er å bistå hjemmebaserte tjenester med å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus, eller andre heldøgns tiltak, for å motvirke at disse blir liggende lengre enn nødvendig. Bydelen har videre økt fokus på at elektronisk dokumentasjon og meldingsutveksling skal være standard i tjenesteproduksjon og samhandling i helse- og omsorgstjenesten, og e-link benyttes i større grad.

Bydelen representerer alle Oslos bydeler i et samarbeidsforum der Helseetaten, Hjelpemiddelteknisk tjeneste og NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus deltar. Hensikten er å styrke samarbeidet på hjelpemiddelområdet, blant annet for å være i stand til å håndtere Samhandlingsreformen.

- Personer som mottar flere tjenester skal oppleve at disse er koordinerte og helhetlige.

Resultat:

Bydelen har i år arbeidet videre med å tilrettelegge for godt tverrfaglig samarbeid internt og i forhold til eksterne aktører med fokus på Individuell plan (IP). Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering står sentralt i dette arbeidet.

- Flere eldre og funksjonshemmede skal kunne bo hjemme og mestre egen hverdag.

Resultat:

Bydelen har et gjennomgående fokus på at de som ønsker det skal kunne bli boende i eget hjem. Bydelens ergoterapeuter bistår med å søke hjelpemidler som kan bedre funksjon, og er i ferd med å sette seg mer inn i hvordan velferdsteknologi i eldreomsorgen kan gi mer frihet og selvstendighet for brukerne. Også fysioterapitjenesten bidrar gjennom motorisk og funksjonell behandling til at mennesker med funksjonsnedsettelse selv skal kunne utføre daglige gjøremål. På denne måten blir brukerne mindre avhengige av hjelpeapparatet. Innsatsteamet gir tjenester til personer i bydelen som i en tidsavgrenset periode har behov for tverrfaglig rehabilitering eller annen ekstra innsats for å kunne fungere i eget hjem. Seniorveileder tilbyr hjemmebesøk til eldre over 75 år og gir mulighet for samtale, råd eller veiledning. Prosjekt ”Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand” vil også bidra til at hver enkelt bruker får utnyttet og videreutviklet sitt potensial til å bli/være mest mulig selvhjulpent. Bydelen vil i 2014 arbeide videre med å innføre ”hjelp til selvhjelp” prinsipper i hele bydelen, og legge vekt på ikke å hjelpe til med ting brukeren kan klare selv, og gjøre oppgaver sammen med, ikke for, brukeren.

4.2.3.3 Situasjonsbeskrivelse

Bydelsfysio- og ergoterapeuter

Ergo- og fysioterapitjenesten har 4,0 årsverk fysioterapeuter og 3,8 årsverk ergoterapeuter. 0,15 % av ergoterapeutårsverkene har vært disponert av Innsatsteamet i år. Turnover og sykefravær har også bidratt til at kapasiteten i år har vært lavere enn i fjor. Når hverdagsrehabiliteringsteamet starter sitt arbeid i februar vil 0,4 ergoterapeutstilling og 0,5 fysioterapeutstilling overføres dit.

Bydelsfysioterapeutene gir tilbud til barn, og bydelsergoterapeutene gir tilbud til barn og voksne, som trenger behandling, råd og tilrettelegging for selv å kunne utføre daglige gjøremål og andre aktiviteter, samt delta i sosiale sammenhenger. På denne måten blir brukerne mindre avhengige av hjelpeapparatet.

Viktige oppgaver er:

- Tilrettelegging av boliger
- Utprøving og søking på tekniske hjelpemidler til dem som har et varig behov
- Utredning, behandling og trening av motorikk og funksjon for barn som ikke kan få nødvendig oppfølging og behandling andre steder.

Bydelen har utarbeidet en prioriteringsliste med hensyn til hvem som skal motta tjenesten, som sikrer at brukere med akutte behov til enhver tid får nødvendig hjelp.

Avtalefysioterapeuter

Bydelen har avtale med 11,76 årsverk privatpraktiserende fysioterapeuter som mottar driftstilskudd fra bydelen. Arbeidet avtalefysioterapeutene utfører er en viktig del av helsetjenesten til befolkningen. Mange arbeider mer enn de får driftstilskudd til, likevel er det flere steder lange ventelister på å få fysioterapi.

Seniorveileder

Bydelen har en fysioterapeut som fungerer som seniorveileder en dag per uke. Seniorveileder har ansvar for oppsøkende virksomhet hos de som er over 80 år og som ikke mottar tjenester fra kommunen, og gir også 75-åringene som ønsker det tilbud om hjemmebesøk. Seniorveileder informerer om bydelens og kommunens tilbud, formidler kontakt med ulike instanser og hjelpeapparat ved behov og gir mulighet for samtale, råd eller veiledning for eksempel om hvordan forebygge sykdom og skade.

Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering

Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering består av 1,0 årsverk og ligger for tiden i Enhet rehabilitering – helse. Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering har ansvar for å samordne det totale habiliterings- og rehabiliteringstilbudet til befolkningen i bydelen.

Viktige oppgaver er:

- Systemansvar for individuell plan inkl. saksbehandling

- Oversikt over befolkningens behov for habilitering og rehabilitering, og over habiliterings- og rehabiliteringstilbudet som er tilgjengelig
- Tilrettelegging for opplæring, fagutvikling og kvalitetssikring/-utvikling innen habilitering og rehabilitering
- Sekretærfunksjon for Rådet for funksjonshemmede

Innsatsteamet

Innsatsteamet består av 1,0 årsverk fysioterapeut, 1,0 årsverk sykepleier (hvorav 0,2% har vært holdt vakant i 2013) og 0,8 årsverk ergoterapeut. I tillegg har teamet disponert 0,15% årsverk av ergoterapitjenestens ressurser i 2013. Teamet har tett samarbeid med bl.a. søknadskontor, hjemmetjenester, ergo- og fysioterapeuter. Fastlegene, spesialisthelsetjenesten, Sykehjemsetaten, hjelpemiddelsentralen og hjelpemiddelteknisk enhet er også viktige samarbeidspartnere. Teamet gir tjenester til personer i bydelen som i en tidsavgrenset periode har behov for tverrfaglig rehabilitering, eller annen ekstra innsats, for å kunne fungere i eget hjem. En viktig oppgave for teamet er å bistå hjemmebaserte tjenester med å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus, eller andre heldøgns tiltak, for å motvirke at disse blir liggende lengre enn nødvendig. Teamet brukes også til å bistå med utredninger av aktiviteter i dagliglivet/ADL-funksjon og demens. Teamet og teamets oppgaver vil fra neste år inngå i Hverdagsrehabiliteringsteamet.

Prosjektleder hverdagsrehabilitering

Det ble i 2012 opprettet ett årsverk som prosjektleder, med oppstart 01.12.2012. Prosjektleder har ansvar for å lede prosjekt ”Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand”. Bydel Søndre Nordstrand ble i år valgt ut til å være pilotbydel for Oslomodellen for hverdagsrehabilitering t.o.m. 2015. Innføring av hverdagsrehabilitering i Bydel Søndre Nordstrand er en omfattende endring i tankesett og kan sees på som et paradigmeskifte. Forprosjektfasen ble avsluttet i høst og bydelen igangsetter implementering av hverdagsrehabiliteringskonseptet og oppretter et hverdagsrehabiliteringsteam f.o.m. 01.02.14.

4.2.4 NAV kommune

4.2.4.1 Ansvarsområde

NAV kommune omfatter sosialtjeneste, sysselsetting, kvalifiseringsprogram, introduksjonsordning for nyankomne innvandrere og boligjeneste. For økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram, se funksjonsområde 4.

4.2.4.2 Bydelens mål

- Bydelen har fokus på deltakelse i arbeid og andre aktive tiltak fremfor passive ytelser.
Resultat:
Sosialtjenestens vedtak inneholder vilkår om arbeidsrettet aktivitet i saker der det vurderes at brukere har mulighet til å delta i arbeidsrettet aktivitet.
- Når personer trenger hjelp er det brukernes muligheter, ressurser og mål som fokuseres.
Resultat:
Ansatte har i 2013 gjennomgått opplæring i motiverende intervju, en metode for å skape dialog med fokus på brukerens ressurser.
- Bydelen har gode læringsmiljøer, basert på mestring og medvirkning med fokus på bruk av norsk som felles språk.
Resultat:
Yrkesrettet norskopplæringstiltak (YNO) gir tilbud om tilpasset yrkesrettet norskopplæring i kombinasjon med arbeidstrening for sosialhjelpsklienter.
- Sørge for at flere brukere innen sosialtjenesten blir selvhjulpne.
Resultat:
Gjennomsnittlig antall klienter med økonomisk støtte per måned for året har økt fra 516 i 2012 til 576 i 2013. Økningen anses å ha sammenheng med økt arbeidsledighet, samt tilflytting av familier som har behov for økonomisk sosialhjelp til sitt livsopphold.
- Tilstrebe en systematisk bruk av kvalifiseringsprogrammet.
Resultat:
Sosialtjenesten har i samarbeid med NAV stat arbeidet målrettet med å tilby kvalifiseringsprogram til brukere som er i målgruppen. Pr. 31.12.13 var det 139 deltakere i programmet.
- Arbeide for at unge arbeidsledige raskt kommer i arbeid, utdanning eller andre aktive tiltak.
Resultat:
Unge sosialhjelpsmottakere prioriteres alltid for aktive tiltak. Noen få formidles raskt ut i ordinært arbeid, men for mange av de unge som har kontakt med sosialtjenesten er veien langt frem til en selvstendig tilværelse. Resultat for 2012 viser en økning i gjennomsnittlig antall klienter i aldersgruppen 18-24 år fra 56 i 2012 til 70 i 2013.

- Sikre at brukerne opplever økt medinnflytelse og medansvar knyttet til bydelens tjenester og tilbud.

Resultat:

Brukerundersøkelsen som ble foretatt i november 2013 viser at 78 % av brukerne oppgir at de er fornøyd med servicen.

- Bidra til å etablere og opprettholde boforhold for personer som ikke klarer dette på egen hånd.

Resultat:

Sosialtjenestens bo-oppfølgingstjeneste gir individuell bo-oppfølging til vanskeligstilte for å sikre stabile boforhold. Tjenesten ble i 2013 redusert med et halvt årsverk som medførte at færre brukere mottok bo-oppfølging. En stilling er øremerket til å bistå brukere med å skaffe bolig på leiemarkedet. Det er spesielt vanskelig for enslige å få bolig da det er svært få små boliger i bydelen.

- Tilstrebe en helhetlig tilnærming til personer med rusrelaterte problemer.

Resultat:

Se under situasjonsbeskrivelse. *Rus/psykiatri*

4.2.4.3 Situasjonsbeskrivelse

Aktive tiltak

Sosialtjenesten har som målsetting at alle arbeidsføre klienter skal få tilbud om veiledning, kvalifisering eller formidling til ordinært arbeid. NAV stat er sosialtjenestens nærmeste samarbeidspartner i arbeidet med å skaffe klientene tiltak. Tjenesten har arbeidet målrettet sammen med NAV stat for å oppnå en integrert tjeneste. Kontoret har 8 tverrfaglige team som skal ivareta at brukere med sammensatte problemer får den bistand de har behov for. Et av teamene arbeider målrettet mot brukere i aldersgruppen 18-24 år. Ca. 80 % av brukerne i denne aldersgruppen har ikke fullført videregående skole. De fleste har sammensatte problemer og trenger tett individuell oppfølging.

Sosialtjenesten har arbeidet systematisk med å formidle langtidsklienter til kvalifiseringsprogrammet. Brukere som ikke har hatt rett på kvalifiseringsprogram, men har et arbeidspotensial, har blitt formidlet til aktive tiltak i regi av NAV stat og NAV kommune. Alle med sammensatte og langvarige problemer får tilbud om individuell plan.

Sosialtjenesten har kontakt med mange vanskeligstilte barnefamilier som prioriteres for aktive tiltak. Mange av familiene har ofte en vanskelig økonomisk situasjon og får økonomisk veiledning, i tillegg til at de etter behov kan bli innvilget ekstraytelser til livsopphold og spesielle formål med tanke på barnas situasjon.

Sosialtjenesten omgjorde i desember 2012 fire økonomikonsulentstillinger til sosialkonsulenter for å imøtekomme behovet for tettere oppfølging av klientene. Sosialseksjonen organiserte tjenesten i to team; team familie- og arbeid og rus- psykiatri. Organiseringen skal bidra til økt kompetanse og en mer effektiv bruk av ressursene.

Sosialtjenesten samarbeider med barneverntjenesten vedrørende ungdom som har behov for oppfølging etter utskrivning fra barnevernet.

Sosialtjenestens vedtak inneholder vilkår for hjelp i alle saker hvor det anses nødvendig for å bli selvhjulpen. Det dreier seg primært om aktive tiltak som arbeid og kvalifisering, samt vilkår om å søke trygdeytelser og bostøtte der det er aktuelt. Vilkår for hjelp blir som hovedregel fulgt opp ved at klienten må dokumentere at kravene er oppfylt, før sosialhjelp for neste måned blir utbetalt. I saker hvor det er satt vilkår arbeider sosialtjenesten for at det skal være et nært samarbeid mellom saksbehandler og klient underveis i prosessen.

Alle brukere som har behov for gjeldsrådgivning får bistand fra sosialtjenestens to gjeldsrådgivere.

Gjeldsrådgiverne hadde 251 nye saker i 2013, hvorav 141 tok kontakt selv. 78 personer ble henvist fra sosialseksjonen, 27 fra andre og 5 fra helsetjenesten.

Sosialtjenesten hadde ved utgangen av året 109 brukere hvor tjenesten forvalter deres inntekt. Åtte av disse hadde tvungen forvaltning.

Boligtiltak

De fleste av sosialtjenestens brukere er vanskeligstilte i forhold til boligmarkedet. Klienter med økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde over lengre tid, vil ha store problemer med å etablere seg i egen bolig og må ofte ta til takke med dyre og kortvarige leieforhold som forsterker avhengigheten av det offentlige hjelpeapparat. De som får vedtak om kommunal bolig må som regel vente lenge før tildeling skjer, da det ikke er tilstrekkelig med kommunale boliger.

Sosialtjenesten har også i 2013 arbeidet målrettet for å redusere bruken av døgnovernatting, men erfarer at det er svært vanskelig å redusere bruken da bydelen ikke har noen kriseboliger. Tjenesten har en stilling knyttet til boligfremskaffelse i det private leiemarkedet.

Til tross for et målrettet arbeid innenfor boligfremskaffelse, så sosialtjenesten seg nødt til å bruke døgnovernatting som en siste mulighet til 126 personer i 2013, hvorav 21 var barn. 2 barn og 21 voksne oppholdt seg i døgnovernatting ut over tre måneder.

Rus/psykiatri

Arbeidet med rusmisbrukere er blant sosialtjenestens prioriterte innsatsområder, og tjenesten driver kontinuerlig et omfattende oppfølgingsarbeid før, under og etter institusjonsopphold. Sosialtjenesten har i 2013 hatt jevnlig kontakt med ca. 173 brukere med et erkjent rusproblem, hvorav 57 mottar medikamentassistert behandling og rehabilitering. I løpet av året var 75 av sosialtjenestens brukere i rehabiliterings-, omsorgs- eller behandlingsinstitusjon. Pr. 31.12.2013 var 53 personer fortsatt i tilbudet.

Når det gjelder brukere under legemiddelassistert behandling spesielt, jfr. byrådets mål om å prioritere denne brukergruppen for oppfølging, får alle de som mottar oppfølging fra tjenesten tilpasset oppfølging enten individuelt eller i form av ansvarsgruppe. Mange av brukerne som mottar LAR fortsetter å misbruke rusmidler. Dette vanskeliggjør i stor grad rehabilitering både i forhold til bolig og arbeidstrening. Av de 56 som mottar LAR bor 25 i egen bolig i bydelen, hvorav 10 av disse har tett oppfølging av bo-oppfølgningstjenesten og/eller psykisk helseteam. 17

personer bor i rehabiliteringsinstitusjoner og følges opp av rus- og sosialkonsulentene. 43 har en trygdeytelse. Bydelens rusmiddelpolitiske handlingsplan bidrar til å styrke det tverrfaglige arbeidet innenfor rusfeltet.

Bydelen har et betydelig antall beboere med psykiske lidelser. Mange av disse er jevnlig i kontakt med sosialtjenesten og har ofte behov for samtaler, råd og veiledning på grunn av disposisjonsproblemer med økonomi, bolig og vanskelige familieforhold. Arbeidet med psykiatribrukerne er tidkrevende og er avhengig av et utstrakt tverrfaglig og tverretatlig samarbeid for å få til endring i deres livssituasjon. Bo-oppfølgingstjenesten gir oppfølging til de som har behov for hjelp til å klare daglige gjøremål. Kvalifiseringsseksjonen gir tilbud om avklaring og utprøving i arbeidslivet.

Mange av sosialtjenestens brukere har dobbeltdiagnose knyttet til rus- og psykiatri. Disse brukerne har få tilbud og blir ofte en kasteball i systemet. Sosialtjenesten har et tett samarbeid med Ruspoliklinikken og Søndre Oslo DPS, som har bidratt til at denne brukergruppen får bedre oppfølging og flere tilrettelagte tiltak. Bydelen har ingen tilrettelagte arbeidsplasser for rusmiddelmissbrukere, men samarbeider med NAV stat når det gjelder aktive tiltak for brukere med rusproblemer. Det er etablert samarbeid med NAV arbeidsrådgivning for å iverksette tiltak for brukere som mottar legemiddelassistert rehabilitering.

Kvalifiseringsseksjonen

VIA kvalifiseringsseksjon er en av fire seksjoner i den kommunale delen av NAV Søndre Nordstrand. Seksjonen har ansvar for boligfremskaffelse og bosetting av nyankomne flyktninger, introduksjonsprogram, kvalifiseringsprogram, yrkesrettet norskopplæringstiltak og to kommunale tiltak: arbeidstreningsgruppe og kantine. I tillegg har tjenesten fått innvilget kommunale utviklingsmidler fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) hvor målet er å styrke arbeidsrettingen av introduksjonsprogrammet.

VIA tilbyr veiledning og oppfølging for at deltakere skal kunne kvalifisere seg til deltakelse i samfunns- og arbeidsliv, og driver også temabasert undervisning til hjelp i kvalifiseringen. Det er et nært samarbeid mellom sosialseksjonen, den statlige delen av NAV, Oslo voksenopplæring, andre offentlige instanser og organisasjoner, private arbeidsgivere og bydelens tjenestesteder.

Bosetting av nyankomne flyktninger

Bydelen har i 2013 fått tildelt en kvote på 27 flyktninger. Alle 27 er bosatt i 2013, og har begynt i introduksjonsprogrammet innenfor de lovhjemlede tre måneder. Framskaffelse av bolig er ressurskrevende, men på grunn av sterkt fokus på boligfremskaffelse og målrettet arbeid med bosetting, samt bosetting av flere personer i bokollektiv, er målet nådd.

Introduksjonsprogrammet

Introduksjonsprogrammet skal styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Programmet skal sikre at den som trenger grunnleggende kvalifisering skal få relevante tiltak og veiledning for å komme ut i arbeid eller utdanning. Bydelen tilbyr introduksjonsprogram til personer som har rett og plikt til deltakelse, og har i 2013 hatt en målsetting om at 55 % av deltakerne som avslutter program skal gå ut i arbeid eller videre utdanning. Målsettingen er basert på resultater fra 2012, samt nasjonale mål.

I 2013 hadde kvalifiseringsseksjonen 72 deltakere i introduksjonsprogrammet. Av disse var 13 av deltakerne under 25 år, og 3 hadde permisjoner i løpet av året. 18 deltakere avsluttet programmet i løpet av 2013 hvorav 4 fikk ordinært arbeid, 3 gikk over i videregående utdanning, 2 gikk over i grunnskoleløp, 2 ble overført til kvalifiseringsprogrammet, 4 til andre arbeidsmarkedstiltak i statlig regi, 1 over på arbeidsavklaringspenger, 1 på sosialhjelp som hovedinntektskilde og 1 som avsluttet som følge av uteblivelse fra programmet. I henhold til målsettingen for 2013 gir det en måloppnåelse på 39 %. I tillegg kommer 3 deltakere som flyttet ut av bydelen i løpet av året. En måloppnåelse på 39 % skyldes blant annet at flere av deltakerne har hatt behov for omfattende oppfølging når det gjelder bolig og økonomi.

Øvrig kvalifisering og prosjekter

Arbeidstreningsgruppa gir tilbud om arbeidstrening og jobbsøk for personer som mottar sosialhjelp, eller står i fare for å bli sosialhjelpsmottakere. I tillegg tilbys hjelp til videre slusing mot arbeidsmarkedet og andre arbeidsmarkedstiltak. I 2013 har arbeidstreningsgruppa fått henvist 255 personer, 229 av disse var nye henvisninger. 120 personer var i alderen 18-25 år (47 %). Av de 255 henviste var det 88 som ikke møtte eller uteble etter kort tid.

VIA kantine gir tilbud om arbeidstrening og opplæring for personer, i hovedsak minoritetskvinner, som får opplæring i kantinedrift. Deltakerne får opplæring i drift, ernæring, samfunnslære, arbeidslivets regler, kundebehandling osv. I 2013 har kantinen hatt 93 deltakere. Av disse er 13 menn. Deltakerne kommer i hovedsak fra Pakistan og Somalia, og i løpet av året har kantinen hatt deltakere fra 23 ulike nasjoner. De fleste er deltakere i introduksjonsprogrammet, kvalifiseringsprogrammet eller arbeidstreningsgruppa og har begrensede norskkunnskaper. I tillegg har kantinen en varig tilrettelagt arbeidsplass.

Yrkesrettet norskopplæringstiltak (YNO) gir tilbud om tilpasset yrkesrettet norskopplæring i kombinasjon med arbeidstrening for sosialklienter med begrensede norskkunnskaper. I 2013 er det henvist til sammen 45 personer. I løpet av året har 29 fått et tilbud. Av disse har 4 deltakere gått over til kvalifiseringsprogrammet, 1 gått ut til høyere utdanning, 1 gått over til voksenopplæringen på grunn av rettigheter, 1 startet på AMO-kurs, 1 gått ut i fødselspermisjon, 2 avsluttet på grunn av psykisk helse, og 2 møtte aldri til tiltaket.

Det er inngått samarbeid med en suggestopedilærer om undervisning, samt oppfølging på arbeidsplassen gjennom Mangfold i arbeidslivet (MIA). I tillegg har en lærer fra Oslo Voksenopplæring drevet undervisning i en metode som bygger på repetert lesning og helhetslesning. YNO gjør ulike tilnærminger mot arbeidsgivere, både i direkte kontakt med arbeidsgivere for deltakere og i samarbeid med deltakere for å skaffe nye samarbeidspartnere. To arbeidsgivere har inngått samarbeid med YNO, og disse vil tilby ansettelse på sikt.

Tjenesten har fått innvilget kommunale utviklingsmidler fra IMDi i 2013 for å styrke arbeidsrettingen av introduksjonsordningen. Målet er at flere skal komme ut i arbeid etter avsluttet introduksjonsprogram. 19 introduksjonsdeltakere er tilknyttet prosjektet og får oppfølging i praksis hos ulike arbeidsgivere, i hovedsak innen salg- og servicebransjen. Det er også inngått en større samarbeidsavtale med Coop OBS Løren om praksismuligheter. Prosjektet søkes videreført i 2014.

VIA kvalifiseringsseksjon driver også temabasert undervisning og kurs etter deltakernes behov. Det organiseres bl.a. undervisning knyttet til temaer innen arbeids- og samfunnsliv, helse- og ernæring, jobbsøk og arbeidsgiverkontakt. Det benyttes både egne ressurser og eksterne foredragsholdere i dette arbeidet. Tjenesten er vel kjent og godt etablert i bydelen. Noen tjenestesteder bidrar med blant annet språktreningsplasser og ordinære praksisplasser. Seksjonen gir gode muligheter til hospitering og utplassering hos både offentlige og private arbeidsgivere.

Boligseksjonen

Bydelen har ikke tilstrekkelig med kommunale boliger. Det ble i 2013 gitt 6 prioriteringsavslag til personer som fyller kriteriene for kommunal bolig, men hvor det ikke er boliger tilgjengelig innen 6 måneder. Mange har fått vedtak om kommunal bolig annet halvår 2013, da det ble tatt høyde for at igangsatte prosjekter vedrørende fremskaffelse av boliger vil gi resultater i nær framtid. Ved utgangen av 2013 står 87 på venteliste til kommunal bolig.

Bydelen har samarbeid med Velferdsetaten, som bistår med å skaffe boliger, og med Boligbygg Oslo KF når det gjelder innkjøp. Boligbygg Oslo KF har kjøpt inn 2 stk. 4 roms og 1 stk. 6 roms boliger i bydelen i 2013.

Boligseksjonen har arbeidet med å frigjøre kommunale boliger ved å bistå brukere som bor i kommunal bolig til å søke startlån og tilskudd til kjøp av bolig. I 2013 har 9 kommunale boliger blitt frigjort ved at leietakere har kunnet kjøpe egen bolig.

Boligseksjonen benyttet hele lånekvoten på 85 millioner til startlån, 80 % av kvoten- tilskudd til etablering på 8,5 millioner ble benyttet, mens kvoten – tilskudd til utbedring/tilpasning på 1 million ble i liten grad benyttet. Grunnen til at kvoten tilskudd til utbedring/tilpasning er lite benyttet er få søknader. Ingen har fått prioriteringsavslag.

Boligseksjonen har i samarbeid med andre seksjoner i NAV arbeidet målrettet for at alle som er kvalifisert skal få søkt bostøtte.

Prosjekter- boligfremskaffelse

Bydelen og Boligbygg Oslo KFsamarbeider med bygging av boliger på Seterbråten, som vil kunne gi bydelen 44 boliger. Prosjektet er i forprosjektfasen. Videre har bydelen en opsjonsavtale med privat utbygger på 10 boliger på Seterbråten. Saken er til sluttbehandling i byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester.

Bydelen sendte i april Byrådsavdelingen for Eldre og sosiale tjenester en bestilling (initiering) på modulhus til vanskeligstilte og mennesker med nedsatt funksjonsevne på 4 aktuelle tomter i bydelen, med mulighet for til sammen 20 boliger.

Bydelen har med bistand fra Velferdsetaten arbeidet med en tilvisningsavtale med en privat utbygger. Arbeidet er i slutfasen og tilvisningsavtalen vil kunne gi bydelen 38 boliger i forskjellige størrelser.

4.2.5 Hovedoversikt økonomi FO - 1 - netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2012	Oppr. Budsjett 2013	Regulert budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik reg.bud/ regn-skap 2013
100 Politisk styring	1 185	861	861	814	47
120 Administrasjon	33 728	36 237	36 799	5 861	30 938
130 Adm.lokaler	5 646	4 267	4 312	3 405	907
180 Div. fellesutgifter	683	208	208	127	81
190 Interne serviceenh.	0	3 084	0	0	0
233 Annet forebyggende helsearbeid	8 967	9 987	12 341	12 282	59
241 Diagnose, behandling og rehabilitering	12 252	13 246	16 145	12 786	3 359
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arb.	46 580	47 278	44 756	46 637	-1 880
243 Tilbud til personer med rusproblemer	7 829	0	6 284	8 007	-1 723
265 Kommunalt disponerte boliger	545	769	1 172	2 567	-1 395
273 Kommunale sysselsettingstiltak	7 867	2 652	11 768	9 911	1 857
275 Introduksjonsordn.	9 081	3 804	8 053	11 720	-3 667
283 Bistand til etabl. og opprettholdelse av egen bolig	2 325	2 407	2 432	2 468	-36
335 Rekreasjon i tettsted		0	0	20	-20
365 Kulturminnevern	35				
385 Andre kulturakt.	174	63	63	110	-47
860 Motpost avskrivninger	-1 317	0	0	-347	347
Sum netto utgifter *)	135 578	124 863	145 195	116 369	28 826

*) Overføres hovedoversikten, tabell 3.B

Bydelens vurderinger:

Funksjonsområde 1 viser for 2013 et mindreforbruk på 28,826 mill kr. Den vesentligste årsaken til mindreforbruket skyldes en teknisk justering av kostra 120 Administrasjon. Alle bydeler er bedt om å ompostere utgiftene på kostra 120 slik at det hovedsakelig kun er virksomhetsleder og ass. virksomhetsleder som regnskapsføres her. På grunn av korte tidsfrister ble bydelene ikke pålagt å gjøre tilsvarende endringer av budsjettet. 30,996 mill kr ble ompostert fra kostra 120 til øvrige kostra. Korrigert for dette ville kostra 120 vist et merforbruk på 0,058 mill kr.

Omposteringen fra kostra 120 til øvrige kostra og funksjonsområder har gitt følgende resultat pr funksjonsområde:

(beløp i 1.000 kr)

Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø unntatt kostra 120	6 947
Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø kun kostra 120	-30 996
Funksjonsområde 2A Barnehager	6 500
Funksjonsområde 2B Oppvekst	4 387
Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg	13 162
Sum	0

Funksjonsområdet har ubenyttede øremerkede midler for 5,215 mill kr som søkes overført til 2014. Tar man hensyn til omposteringen på kostr 120 og øremerkede midler, har FO1 reelt et merforbruk på 0,438 mill kr.

Kostra 275 Introduksjonsordningen fikk et merforbruk på 3,667 mill kr. Det skyldes at bydelen fikk 1,3 mill kr mindre enn budsjettet i ordning «asylsøkere, selvboettere», 0,7 mill kr i økte kostnader ved omlegging av HR-systemet, 0,7 mill kr ved høyere antall deltakere og høyere tilskudd pr klient i programmet enn budsjettet, samt resultat av omlegging av kostra 120 med 1,0 mill kr.

Kostra 243 Tilbud til personer med rusproblemer fikk et merforbruk på 1,723 mill kr. 0,5 mill kr skyldes større utgifter til rusomsorgen enn forutsatt. Hovedsakelig kostet tiltakene mer enn forventet. Øvrig merforbruk på 1,2 mill kr skyldes feil bruk av kostra på ansatte på sosialkontoret.

Kostra 273 Kommunale sysselsettingstiltak fikk et merforbruk på 1,857 mill kr. 1,3 mill kr skyldes øremerkede midler som søkes overført til 2014 og 0,7 mill kr skyldes omlegging av kostra 120. Korrigert for disse 2 forhold går denne kostra reelt sett med et mindreforbruk på 0,143 mill kr

4.2.6 Måltall for tjenesteproduksjon

Måltall for tjenesteproduksjon - Kommunalt fysio- og ergoterapitilbud

	Måltall 2012	Resultat 2012	Måltall 2013	Resultat 2013
Bemanning				
Antall årsverk kommunale fysioterapeuter	6,80	6,32	5,00	5,08
Herav antall årsverk psykisk helsearbeid	0,50	0,17	-	-
Herav antall årsverk solgt til Sykehjemsetaten	1,30	1,17	-	-
Herav antall årsverk i <u>Innsatsteam</u>	1,00	0,99	1,00	1,00
Herav antall årsverk i ordinær tjeneste	4,00	3,99	4,00	4,08
Antall årsverk ergoterapeuter	7,10	7,16	4,60	4,60
Herav antall årsverk psykisk helsearbeid	1,50	1,50	-	-
Herav antall årsverk solgt til Sykehjemsetaten	1,00	1,00	-	-
Herav antall årsverk i <u>Innsatsteam</u>	0,65	0,80	0,80	0,95
Herav antall årsverk i ordinær tjeneste	3,95	3,86	3,80	3,65
Antall årsverk sykepleiere i <u>Innsatsteam</u>	1,00	0,96	1,00	0,80
Brukere (ekskl. brukere i Sykehjemsetaten og psykisk helse)				
Antall brukere som mottar fysioterapi hos kommunale fysioterapeuter	464	453	400	336
Antall brukere som mottar ergoterapi	350	323	380	277
Antall brukere som mottar hjelp fra innsatsteam	135	179	195	231

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 1 – Sosialtjenesten	Resultat 2011	Resultat 2012	Måltall 2013	Resultat 2013	Avvik resultat – måltall
Finansiering til kjøp av boliger - andelen søknader behandlet innen 1 måned	80 %	71,5 %	80 %	88 %	+8 %
Søknad om kommunal bolig - andelen søknader behandlet innen 3 måneder	90,4 %	94 %	95 %	85,2 %	-9,8 %
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 måneder	63,3 %	36,1 %	80 %	31,5 %	-48,5 %
Antall personer i døgnovernatningssteder uten kvalitetsavtale (pr 31.12.)	4	4	0	3	-3
Antall personer med opphold over 3 måneder i døgnovernatting (pr.31.12)	4	6	0	6	-6
Økonomisk sosialhjelp - andel søknader behandlet innen to uker	69 %	72 %	95 %	73 %	-22 %
Andel deltakere som går ut i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram	60 %	45 %	55 %	41 %	-14 %
Minimum andel fornøyde brukere etter brukerundersøkelser i sosialtjenesten	71 %	95 %	70 %	78%	+8%

Bydelens vurderinger:

Finansiering til kjøp av boliger - andelen søknader behandlet innen en måned ligger over måltallet.

Andelen positive vedtak for kommunal bolig innen 6 måneder:

Bydelen har ikke tilstrekkelig med kommunale boliger og kan derfor ikke tilby søkere bolig innen rimelig tid..

Døgnovernatting uten kvalitetsavtale:

Sosialtjenesten hadde 31.12.13 tre voksne personer som bodde i døgnovernatting uten kvalitetsavtale. Det er uheldig at sosialtjenesten må ta i bruk døgnovernatting uten kvalitetsavtale, men dette skjer kun når alle andre muligheter er prøvd.

Døgnovernatting over 3 mnd.:

Sosialtjenesten arbeider målrettet med å redusere oppholdstiden, men hadde likevel pr.31.12.2013 seks voksne som hadde bodd mer enn 3 måneder. Et resultat på 0 anses urealistisk. Bydelen har få

kommunale boliger. Det er svært vanskelig å fremskaffe boliger til personer med psykiske lidelser.

Brukerundersøkelse i sosialtjenesten:

Det ble gjennomført en brukerundersøkelse ved NAV kontorene høsten 2013 for å kartlegge brukernes opplevelse av kvaliteten på servicen de mottar i publikumsmottakene ved NAV-kontorene. 78 % prosent av brukerne på NAV Søndre Nordstrand oppgir at de er fornøyde med servicen helhetlig sett. Det er 1 % høyere enn andelen samlet i Oslo. Det er en endring på 6 % fra i 2011 da tilsvarende undersøkelse ble gjennomført.

Vurdering av barns situasjon i sosialhjelpsvedtak

Barnefamilier innvilges økonomisk støtte etter en individuell vurdering av familiens økonomiske og sosiale situasjon. Det har også i 2013 vært fokus på å forbedre rutinene vedrørende utredning av barns situasjon ved søknad om sosialhjelp. I 2013 fikk 71store barnefamilier (mer enn tre barn) tillegg til basis eller ekstraytelser etter lov om sosiale tjenester i NAV. Også barnefamilier med færre barn blir innvilget ekstraytelser ut fra en sosialfaglig vurdering av behov.

Obligatoriske nøkkeltall for funksjonsområde 1 - Helse, sosial og nærmiljø	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp	1 495	1 325	1 333	1 450
Antall deltakere i kvalifiseringsprogram den 31.12.	151	122	137	139
Antall deltagere i introduksjonsordning den 31.12.	45	39	52	1 450
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år	5,7 %	5,5 %	5,6 %	139
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år	6,1 %	5,3 %	5,1 %	6,2 %
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr mottaker	48 533	49 307	52 842	
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp (måneder)	5,5 mnd	5,1 mnd	5,6 mnd	5,2 mnd
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	4,5 mnd	3,7 mnd	4,4 mnd	3,7 mnd
Andel mottakere med sosialhjelp/ introduksjonsstønad som hovedinntektskilde	51 %	45 %	49,9 %	47 %
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	42,0 %	36 %	44,2 %	42 %

Bydelens vurderinger:

Det har vært en økning i antall klienter som har mottatt sosialhjelp fra 2012 til 2013. Det anses å ha sammenheng med en økt arbeidsledighet og tilflytning av klienter som har behov for økonomisk sosialhjelp til sitt livsopphold.

Økonomisk og sosial trygghet og medvirke til at den enkelte i størst mulig grad blir selvhjulpne:

Måltall 2013 (Måltallet defineres som det antall deltakere som er i kvalifiseringsprogrammet 31.12. inkl evt. i permisjon)	138
Registrerte søknader i 2013	146
Innvilgende søknader i 2012	87
Søknader vedtatt avslått	48
Antall deltakere som har vært i programmet i løpet av året	231
Deltakere 31.12. (Deltakere med kvalifiseringsstønad som løper inkl evt. i permisjon)	139
Droppet ut i 2013 (Antall vedtak om varig stans i stønad som følge av ikke avtalt uteblivelse fra tiltak i programmet)	13
Antall deltakere med kvp 31.12. som har mottatt supplerende sosialhjelp <u>samtidig</u> med kvalifiseringsstønad i løpet av siste tertial.	45

Bydelens vurderinger:

Tjenesten har i samarbeid med NAV stat arbeidet målrettet med å tilby programmet til klienter som er i målgruppen. Bydelen har hatt et gjennomsnitt på 136,5 deltakere i 2013.

4.3 FUNKSJONSOMRÅDE 2 A: BARNEHAGER

4.3.1 Ansvarsområde

Barnehagene er en pedagogisk tilrettelagt virksomhet som reguleres av Lov om barnehager med tilhørende forskrifter. Barnehagene har ulike driftsformer og åpningstider, og inkluderer også åpne barnehager og én familiebarnehage.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft i mars 2006 og ble revidert i januar 2011. Den er en forskrift til loven og angir barnehagens samfunnsmandat og innhold.

Rammeplanen danner grunnlaget for planlegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av barnehagens arbeid.

Ansvarsområdet har omfattet:

Drift av 26 kommunale barnehager fordelt på åtte barnehageområder, samarbeid med 10 private barnehager inklusive en privat familiebarnehage og drift av Pedagogisk fagsenter.

Myndighetsoppgaver overfor kommunale og private barnehager omfatter bl.a. samordning av opptak, behandling av søknader om dispensasjon fra utdanningskravet i stillinger som krever førskolelærerutdanning, tilsyn etter lov om barnehager med forskrifter og veiledning i henhold til gjeldende regelverk. Enhet barnehager har også hatt ansvar for at det gjennomføres foreldreveiledning og rekruttering av barn til barnehage, samt utvikling og gjennomføring av tiltak når det gjelder språkstimulering. Det har ikke vært opprettet nye barnehageplasser i 2013. Implementering av standard for Oslo barnehagene var en ny oppgave i 2012 som ble videreført i 2013.

Overfor barn med nedsatt funksjonsevne og/eller særskilte behov har enheten ansvar for tilrettelegging av barnehagetilbudet og fordeling av ressurser til spesialpedagogiske tiltak. Det fattes vedtak etter opplæringsloven § 5-7 for barn som har rett til spesialpedagogisk hjelp i førskolealder.

4.3.2 Hovedmål

Bydelens satsinger på barnehageområdet bygger på Lov om barnehager med forskrifter, byrådets forslag til budsjett for 2013, målsettinger for Oslo Sør-satsingen og handlingsplan for å nå økonomisk balanse.

1. Ha gode læringsmiljøer, basert på mestring og medvirkning, med fokus på bruk av norsk som felles språk.

Resultat:

Arbeidet med nyeLESEFRØ, et systematisk språkarbeid der blant annet daglige leseaktiviteter og hjemlån av bøker inngår for å bidra til økt leseglede og leselyst hos alle barn, har blitt intensivert i 2013. Barna har vært aktivt medvirkende og har fått boklig kompetanse. Ved stedlig tilsyn har de aktivt og stolte vist fram elementene i nyeLESEFRØ. Det er utarbeidet framdriftsplan der målet er å sertifisere alle kommunale barnehager som nye LESEFRØ

barnehager etter oppsatte kriterier innen juni 2014. Bydelen har i 2013 sertifisert 14 barnehager.

Brukerundersøkelsen i 2013 viste gjennomsnittlig høyere skår på samarbeid og medvirkning enn i 2012; med 4,48 mot 4,31 i år.

2. Ha trygge og gode oppvekstvilkår, barn og unge blir sett på som en ressurs og deres deltakelse og medvirkning vektlegges.

Resultat:

På stedlige tilsyn ble det satt fokus på barns og foreldres medvirkning. Gjennom lesing av planer og evalueringer, samtaler med ansatte, foreldre og barn, ble det vurdert om barn og foresatte i tilstrekkelig grad var involvert i viktige prosesser i barnehagen. Med få unntak viste det seg at dette var godt ivaretatt.

Foresatte har i år som i fjor gitt høy skår på trivsel og trygghet, det vil si med skår over 5. Vi kan se en liten oppgang for de kommunale barnehagene.

3. Sikre barnehagen som et pedagogisk tilbud etter Lov om barnehager.

Resultat:

Det føres tilsyn i kommunale og private barnehager etter Lov om barnehager med forskrifter. I 2013 er det ført stedlig tilsyn med fire kommunale og fire private barnehager. I én privat barnehage er det ført innhentingstilsyn når det gjelder bemanningen. Når det gjelder kontroll av om det er valgt samarbeidsutvalg (SU) og om årsplanen er fastsatt av SU, er samtlige barnehager kontrollert. Hver måned føres det skriftlig tilsyn med de private barnehagene når det gjelder antall barn i barnehagene.

4. Tilby barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass.

Resultat

Pr. 31.12.13 hadde 2115 barn plass i bydelens barnehager. Alle med lovfestet rett som søkte innen fristen for hovedopptaket ble tildelt plass (barnehagegarantien). Bydelen hadde ledig kapasitet etter hovedopptaket og kunne tilby plasser til barn med lovfestet rett i Bydel Nordstrand. Flere av disse tilbudene ble ikke benyttet, slik at det i løpet av høsten 2013 kunne gjennomføres løpende opptak for bydelens barn som hadde søkt plass etter 1.mars. Løpende opptak skjer gjennom hele året dersom det blir ledige plasser i barnehagene. Det er utarbeidet gode rutiner for samordnet opptak i de private barnehagene.

5. Sikre høy kvalitet og likeverdig tilbud i bydelens barnehager.

Resultat

Med utgangspunkt i FFF (felles faglig fokus) ble det gjennomført en felles planleggingsdag for ansatte i de kommunale barnehagene 26.april. De ikke-kommunale barnehagene ble invitert med i planlegging, deltakelse og gjennomføring av planleggingsdagen, men deltok i liten grad.

nyeLESEFRØ er bydelens hovedsatsing innen språkarbeidet og målene i henhold til fremdriftsplanen om å sertifisere 14 barnehager, ble nådd. Arbeidet med å etablere prosjekt «Barnestaving» i flere av bydelens kommunale barnehager har ikke vært prioritert slik det var planlagt i budsjettet for 2013.

Når det gjelder utvikling av de ansattes kompetanse, er denne blant annet ivaretatt gjennom videreføring av ABF (ABLU)-utdanningen, forum for nyutdannede førskolelærere, og pilotprosjektet «Norsk i barnehagerelatert dagligtale» der 21 ansatte deltar på barnehagerelatert norskkurs på Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). Norskkurset startet opp høsten 2013 og avsluttes før sommeren 2014.

Kommunen skal sørge for at godkjente ikke-kommunale barnehager i kommunen behandles likeverdig med kommunale barnehager ved tildeling av offentlige tilskudd til ordinær drift etter "Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager". Forskriften pålegger kommunen å dekke kostnader til ordinær drift av de ikke-kommunale barnehagene som ikke dekkes av andre offentlige tilskudd eller foreldrebetaling. Kommunalt tilskudd i perioden fra januar til juli utgjorde minimum 92 % av hva en kommunal barnehageplass kostet, og fra august til desember 96 %. Familiebarnehager får tilskudd etter nasjonale satser.

6. Styrke og videreutvikle barnehagen som læringsarena.

Resultat

I tillegg til nyeLESEFRØ og «Rommet som den tredje pedagog»; bruk av fysisk miljø ute og inne, er det i samarbeid med faglederne besluttet å ha lek og læring som et hovedsatsingsområde. Arbeidet er i startfasen og vil fortsette i 2014.

I arbeidet med arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU) står barnehagen som læringsarena svært sentralt. Det avholdes jevnlig møter mellom den enkelte student, veileder i barnehagen, fagleder og barnehageadministrasjonen for å utvikle og inkludere hele virksomheten i dette arbeidet.

Brukerundersøkelsen for bydelen totalt har i 2013 samme skår når det gjelder barns utvikling og læring som i 2012.

7. Sikre at alle barn har tilstrekkelige norskkunnskaper før skolestart.

Resultat

Bydelens satsing på språkarbeid gjennom språkpedagogstillinger for å sikre best mulig norskkunnskaper hos alle barn før skolestart er videreført i 2013. 250 barn har i høstsemesteret deltatt regelmessig i språkgruppe, vanligvis to ganger i uka. Barnehagene har søkt ressurser for et helt barnehageår, og de samme barna får grupper også våren 2014. Språkpedagogene ble i 2012 underlagt Pedagogisk fagsenter etter en større omlegging av språkarbeidet i bydelen. Det er utarbeidet rutiner for søknad til fagsenteret om språkpedagogressurser. Det er også utarbeidet samarbeidsrutiner mellom fagsenteret og barnehagene om språkpedagogarbeidet.

Det foregår systematisk språkarbeid i alle barnehageområdene, med vekt på norsk som felles språk. Erfaringene viser at godt språkarbeid ikke bare er avhengig av gode særskilte språktiltak. Sammenhengen mellom disse tiltakene og språktiltak knyttet til det allmennpedagogiske tilbudet, samt gode språkmiljøer hjemme, spiller en vesentlig rolle. Med bakgrunn i denne kunnskapen jobber barnehageenheten derfor systematisk med å sikre sammenheng mellom det særskilte språkarbeidet som utføres av språkpedagogene, og barnehagenes arbeid med for eksempel nyeLESEFRØ og andre allmennpedagogiske tiltak.

8. Videreføre og videreutvikle barnehagen som forebyggende og integrerende faktor.

Resultat

Gratis kjernetid har medvirket til at nesten alle barn nå går i barnehage før skolestart. Brukerraten for skolestartere i 2013 lå på 92,59 %. På lik linje med 2012 ble det i 2013 iverksatt tiltak for å sikre barn barnehageplass der man ser dette vil være et viktig tiltak, men der foreldre ikke er søkere til barnehageplass. Bydelen har i 2013 hatt noen forskjeller i kapasitet i minitilbudene, som er et gratis barnehagetilbud for 4- og 5-åringene. Pr. desember 2013 gikk 69 barn i minitilbud. Dette er en nedgang fra året før og vi ser at stadig yngre barn søkes til dette tilbudet. Noen områder med minitilbud er sprengt og har mange søkere, mens andre ikke har fått fylt opp sine plasser. Eterspørselen etter minitilbudet har således blitt mindre de siste årene, men har fremdeles en viktig funksjon for å få barn inn i et barnehagetilbud.

Som tidligere år har barnehagene også i 2013 spilt en viktig rolle som integreringsarena for barn i førskolealder og deres familier. Så godt som alle barn som begynte på skolen høsten 2012 hadde erfaring fra et tilrettelagt pedagogisk tilbud før skolestart. Videreføring av 17 timers gratis minitilbud i alle geografiske områder av bydelen, har fortsatt en viktig funksjon for å "sluse" barn og familier inn i et barnehagetilbud. Mange av disse velger å gå over i et heldagstilbud. Bydelen har også gått aktivt inn for at barn med 50 % plass skal få tildelt 100 % plass dersom de ønsket det.

Det forebyggende foreldrearbeidet har vært videreført i 2013 gjennom blant annet samarbeidet med helsestasjonene. Det har vist seg å være utfordrende å få gjennomført ICDP-foreldreveiledning i regi av barnehagene. Arbeidet med opplæring av ansatte og gjennomføring av URO-samtaler har vært videreført i 2013. Barnevernet melder om godt samarbeid med barnehagene når det gjelder meldingsrutiner og samarbeid om forebyggende tiltak overfor utsatte familier.

9. Øke andelen ansatte med førskolelærerutdanning

Resultat

Rekrutteringstiltak i 2013 har vært: Deltakelse på karrieredager i Bergen, synliggjøring av ledige stillinger i den enkelte barnehage på bydelens nettsider, bruk av opplysningsskjema og rekrutteringspolicy i den enkelte barnehage, gode læringsarenaer for ABF(ABLU)- studenter og deltakelse i regionalt rekrutteringsnettverk (GLØD). Antall ansatte i pedagogisk lederstillinger i barnehagene med dispensasjon fra utdanningskravet er redusert til 38 i 2013.

Oslo kommune, Kunnskapsdepartementet og Høgskolen i Oslo har etablert et

samarbeidsprosjekt for å øke antall førskolelærere gjennom arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning. Høsten 2013 ble det tatt opp fire nye studenter. Ved årsskiftet 2013/2014 var antall studenter i bydelens kommunale barnehager 10; i private barnehager 2.

4.3.3 Situasjonsbeskrivelse

Barnehageopptak

Det var fortsatt ledige plasser etter hovedopptaket, og løpende opptak gjennomføres kontinuerlig hele året. Bydel Søndre Nordstrand oppnådde i desember 2013 en brukerrate på 72,2 %. Prosentandelen for barn under tre år er økt til 53,3 % mot 50,3 % i 2012. Når det gjelder barn over tre år, er brukerraten gått noe ned for 2013 og ligger på 86,37 % mot 89,2 % i 2012. Brukerraten for barn født i 2008 og 2009 er 88,23 % medregnet 2 barn med utsatt skolestart, dvs. født i 2007.

Søkermengden ligger hovedsakelig på barn under tre år. Utviklingen i søkermassen og endringer i årskullene overvåkes nøye, og danner grunnlag for videre planlegging av plasser. I en av bydelens barnehager, som ikke har hatt søkere over tre år, har noen plasser til barn over tre år blitt endret til plasser for barn under tre år, for å utnytte kapasiteten. Kapasiteten er ulikt fordelt i bydelen og tilbud må av og til gis i barnehager som det ikke er søkt til.

I løpet av høsten 2013 fikk hele Oslo kommune nytt nettbasert opptakssystem. Det ble sendt ut brev til samtlige søkere med informasjon om å søke på nytt fra og med 14. oktober 2013 og det ble registrert en stor søkermasse. Det nye systemet er helelektronisk og søknadsprosessene er betydelig effektivisert.

Oslo-barnehagen

Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole er tatt i bruk i alle kommunale og åtte av ni ikke-kommunale barnehager. Det er utarbeidet rutiner og årshjul som skal sikre samarbeidet mellom skole og barnehage gjennom året. 12. november ble det avholdt et samarbeidsmøte mellom barnehageadministrasjonen, områdeledelsen og rektorene i bydelens skoler på Stenbråten skole, der arbeidet med standarden ble evaluert. I tillegg ble det informert om bydelens språkarbeid, der nyeLESEFRØ var en av hovedsakene.

Oslobarnehagens mal for årsplan er fulgt i utarbeidelsen av årsplan 2013 i samtlige kommunale og to av de private barnehagene.

Når det gjelder "Barnehageportalen", der det på bydelens internettside er etablert egne sider for hver bydel og hver enkelt kommunal og privat barnehage, har bydelen innholdsprodusenter i den enkelte barnehage som sikrer at årshjulet i Oslostandarden blir fulgt opp.

Samarbeidsavtalen mellom barnehage og barnevern er tatt i bruk både av kommunale og private barnehager.

Barn med nedsatt funksjonsevne

Rettigheter for barn i førskolealder med nedsatt funksjonsevne er hjemlet i Opplæringsloven § 5-7. Enhet barnehager er lokal myndighet med ansvar for vurdering og videresending av søknader til PPT, som er sakkyndig instans for utredning av førskolebarns behov for spesialpedagogisk hjelp. Enhet barnehager er lokal myndighet med ansvar for å fatte vedtak etter Opplæringsloven § 5-7.

Alle barn med nedsatt funksjonsevne som det er søkt plass for i barnehage har fått plass; med unntak av to barn som av kapasitetsmessige grunner ikke har fått plass i ønskede barnehager. Særskilt tilrettelegging av barnehagetilbud i henhold til bestemmelser i Barnehageloven, grunnet bl.a. medisinske årsaker, gis til totalt 40 barn, en økning på 45 % fra 2012. Av disse har 13 barn (økning på 46 %) kun tilrettelegging i henhold til Barnehageloven, mens 27 barn (økning på 44 %) også har vedtak etter § 5-7. Antall barn med vedtak om særskilt tilrettelegging i barnehagen har nesten doblet seg i 2013, slik at tilstrekkelig tiltak innen gitte rammer fortsatt er en meget stor utfordring.

Bydelen har gode og systematiske rutiner for å forebygge barns problemer på et tidligst mulig tidspunkt, og mange barn med forsinket utvikling får tilrettelagt hjelp innen det allmennpedagogiske tilbudet. I 2012 utarbeidet Pedagogisk fagsenter, i samarbeid med faglederne i de kommunale barnehagene, atferdsmodifiserende og språkstimulerende tiltak i det forebyggende arbeidet. Disse ble tatt i bruk i 2013. Pedagogisk fagsenter har ansvar for oppfølging og veiledning i henhold til vedtak og for tidlig forebyggende innsats. Det er utarbeidet IOP (Individuell Opplæringsplan) og årsrapporter for hvert enkelt barn. Foreldre er gitt tilbud om å delta i dette arbeidet og de har også fått tilbud om veiledning fra barnehagen og fra Pedagogisk fagsenter. Tiltakene har hatt god effekt så langt, og det vil arbeides kontinuerlig med å utvide eksisterende tiltak og utvikle og tilpasse nye. På tross av tidlig innsats og aktivt arbeid med forebygging kan det se ut til at behovene øker.

Bemanning

I de kommunale og private barnehagene er det totalt 207 stillinger, inkludert fagledere og styrere/områdeledere, som krever godkjent førskolelærerutdanning. Per desember er det innvilget totalt 46 dispensasjoner fra utdanningskravet, som er en liten reduksjon fra 2012. Det er gitt 24 dispensasjoner til ansatte som har annen pedagogisk utdanning, eller som er under utdanning i dispensasjonsperioden. Det arbeides aktivt med å redusere antall dispensasjoner også i kommende periode.

Vedlikehold

Høsten 2013 flyttet Hallagerbakken inn i lokalene i Ravnåsveien 38 der Frivillighetssentralen og Broa aktivitetshus tidligere hadde lokaler. OBY foretok oppgradering av lokalene slik at de igjen var tilpasset de behovene en barnehage har.

I samme tidsperiode ble det igangsatt rehabilitering i Sloreåsen barnehage. Barnehagen måtte fraflyttes i rehabiliteringsperioden, en situasjon som ble løst slik: to av avdelingene flyttet til Ravnåsveien 38 sammen med Hallagerbakken barnehage, én avdeling flyttet til ledige lokaler i Vestskrenten barnehage og én avdeling til ledige lokaler i Nordre Ås barnehage. Rehabiliteringen har hittil blitt gjennomført som planlagt og det forventes at en rehabilitert Sloreåsen barnehage kan tas i bruk i løpet av våren 2014.

4.3.4 Hovedoversikt økonomi FO - 2 A - netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2012	Oppr. Budsjett 2013	Regulert budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik reg.bud/ regnskap 2013
201 Førskole	228 323	234 325	237 239	254 464	-17 225
211 Styrket tilbud til førskolebarn	30 928	26 544	32 584	33 413	-829
221 Førskolelokaler og skyss	30 275	31 632	33 422	30 807	2 615
Sum netto utgifter *)	289 526	292 501	303 245	318 684	-15 439

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 3.B

Bydelens vurderinger:

Samlet sett har FO 2A (barnehager) et mindreforbruk på 15,439 mill kr. Dette beløpet omfatter ikke ubenyttede øremerkede midler på om lag 1,072 mill kr. som søkes overført til 2014. Korrigeres det for øremerkede midler blir reelt merforbruk på FO 2A 16,511 mill kr.

Kostra **201 Førskole** viser et merforbruk på 17,225 mill kr. eksklusiv ubrukte øremerkede prosjektmidler på 1,072 mill. Kostra 201 har dermed et merforbruk på 18,297 mill kr. De ubrukte prosjektmidlene gjelder bl.a. "Arbeidsplassbasert utdanning", "Kompetanse i barnehage" og "Norsk kurs for ansatte i barnehage"

Kostra **211 Styrket tilbud til førskolebarn** har et merforbruk på 0,829 mill kr

Kostra **221 Førskolelokaler og skyss** viser et mindreforbruk på 2,615 mill kr

Kostra 201, 211 og 221 viser et samlet merforbruk på 15,439 mill kr. Av dette merforbruket kan 6,061 mill relateres til bydelens 26 barnehager. 6,500 mill kr. skyldes omfordeling av kostrafunksjon 120 der regnskapsmidlene ble omfordelt uten at det tilsvarende ble foretatt for budsjettmidlene. 2,876 mill kr. er merforbruk knyttet til andre tiltak og områder innen barnehagesektoren som også inkluderer sentrale avsetninger/kostnader.

Merforbruket for bydelens barnehager på 6.061 mill kr. kan deles inn i et merforbruk av lønnskostnader på 15,554 mill kr. og et merforbruk på 4,571 mill kr. i driftskostnader, se tabellen nedenfor. Driftsinntektene viser et samlet mindreforbruk på 14,064 mill kr. Merforbruket for lønnskostnader og mindreforbruket av driftsinntekter kan relateres til lønn og sykerefusjoner som samlet sett utgjør et merforbruk på 1,5 mill kr. Sykerefusjonene dekker med andre ord ikke opp for lønnskostnadene for barnehagene i 2013. Når det gjelder driftskostnadene og merforbruket på 4,571 mill kr. så skyldes dette merforbruket innleie av vikarer i 2013 som samlet sett utgjør kr.4,736. Dersom vi tar hensyn til innsparingskravene for barnehagene i 2013 og tar ut disse ville barnehagene hatt er mindreforbruk på 4,716 mill kr. Dette indikerer at bydelens barnehager i 2013 klarte 44% av innsparingskravet.

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

Avvik barnehager 2013	Avvik Totalt pr kostra	Innsparingskrav pr kostra	Avvik uten innsparing pr kostra
Artsgruppe	201,211 og 221	201,211 og 221	201,211 og 221
Lønnskostnader	-15 554	9 777	-5 777
Driftskostnader	-4 571	1 000	-3 571
Driftsinntekter	14 064	0	14 064
Sum	-6 061	10 777	4 716

4.3.5 Måltall og nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 2A - Barnehager	Resultat 2011	Resultat 2012	Måltall 2013	Resultat 2013	Avvik resultat - måltall
Innhold					
Foreldreundersøkelse: Foreldres generelle tilfredshet *	X	4,9	5,2	4,9	0,3

* «Alt i alt, hvor fornøyd er du med barnehagen?» Skala fra 1-6 der 6 er best.

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Innhold				
Andel skolestartere som barnehagen sendte informasjonsskjema til skolen om - kommunale barnehager	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	78,0 %	88,5 %
Andel skolestartere som barnehagen sendte informasjonsskjema til skolen om - ikke-kommunale barnehager	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	86,6 %
Andel kommunale barnehager som bruker Oslobarnehagens mal for årsplan *	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	100,0 %
Andel ikke-kommunale barnehager som bruker Oslobarnehagens mal for årsplan *	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	20,0 %
Andel kommunale barnehager som har evaluert språkmiljøet i tråd med Oslostandard for Godt språkmiljø *	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	100,0 %
Andel ikke-kommunale barnehager som har evaluert språkmiljøet i tråd med Oslostandard for Godt språkmiljø *	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	10,0 %
Andel kommunale barnehager som har tilbudt to foreldresamtaler til alle foreldre i løpet av året *	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	100,0 %
Andel ikke-kommunale barnehager som har tilbudt to foreldresamtaler til alle foreldre i løpet av året *	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	90,0 %
Andel kommunale barnehager som har deltatt i to samarbeidsmøter med barneverntjenesten *	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	100,0 %
Andel ikke-kommunale barnehager som har deltatt i to samarbeidsmøter med barneverntjenesten *	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	Foreligger ikke tall	50,0 %
Utbygging				
Andel barn 1-5 år med barnehageplass				72,4 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass (dekningsgrad)	51,5 %	53,7 %	50,3 %	53,3 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass (dekningsgrad)	89,8 %	87,8 %	89,2 %	84,3 %
Antall barn 1-2 år med barnehageplass	613	620	601	598
Antall barn 3-5 år med barnehageplass	1 552	1 538	1 526	1 513

* Ny rapportering for 2013

Norskopplæring for ansatte i barnehager

Antall ansatte med mangelfulle norskkunnskaper	Antall ansatte som har deltatt på norskkurs	Finansiering (sentrale eller bydelens midler)
17	21	204000

Bydelen deltar i pilotprosjektet «Norsk i barnehagerelatert dagligtale» på Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). Kurset startet høsten 2013 og vil vare til juni 2014. Bydelen har 21 deltakere med på kurset.

Bydelens vurderinger:

Andelen barn i barnehage holder seg stabilt og det kommer jevnlig søknader gjennom hele året. Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter som går i barnehage er økende, noe som bl.a. skyldes gratis minibarnehageplass de to siste årene før skolestart og reduksjon i oppholdsavgiften tilsvarende 20 timers tilbud for de som har heldagsplass. Bydelen har fortsatt en utfordring i å få høyere dekningsgrad for barn under tre år.

Når det gjelder antall barn med vedtak om særskilt tilrettelegging i barnehagen, ser vi en kraftig øking i 2013. Dette medfører at tilstrekkelige tiltak innen gitte rammer fortsatt er en meget stor utfordring. Tiltakene som har vært iverksatt har hatt god effekt så langt, og det arbeides kontinuerlig med å utvide eksisterende tiltak og utvikle og tilpasse nye. På tross av tidlig innsats og aktivt arbeid med forebygging kan det likevel se ut til at behovene øker.

Oslo-barnehagens standarder bidrar til systematisk arbeid med felles fokus i alle de kommunale barnehagene. Gjennom året har de private barnehagene tatt standardene i bruk i ulik grad; blant annet bruker nær samtlige rutinene i «Standard for sammenheng og samarbeid mellom barnehage og skole». Standardene som er utarbeidet i 2013; «Systematisk oppfølging av barns språkutvikling» og «Oslostandard for godt språkmiljø i barnehagen» blir gode verktøy å ta i bruk; både i kommunale og private barnehager.

Det er fortsatt en stor utfordring å rekruttere tilstrekkelig antall førskolelærere til bydelens barnehager, noe bydelen har stort fokus på. Det vektlegges å sikre best mulig kvalitet der dispensasjon fra utdanningskravet innvilges. Nær halvparten av ansatte som er godkjent som pedagogiske ledere med dispensasjon fra utdanningskravet har annen pedagogisk utdanning eller er under utdanning til barnehagelærer.

4.4 FUNKSJONSOMRÅDE 2 B: OPPVEKST

4.4.1 Enhet barnevern

4.4.1.1 Ansvarsområde

Barneverntjenesten er den offentlige instans som på samfunnets vegne skal ivareta de mest utsatte barna. Barneverntjenesten iverksetter hjelpe- og/eller omsorgstiltak overfor barn og deres familier når det vurderes at barnet eller ungdommen har en livssituasjon som begrunner tiltak fra det offentlige hjelpeapparat.

4.4.1.2 Hovedmål

- Sikre at barn og unge med behov for bistand fra barnevernet får tilstrekkelig hjelp, i rett tid av kompetent personale innenfor de ressursmessige rammer bydelen disponerer

Resultat:

Barneverntjenesten har hatt stor pågang av bekymringsmeldinger i 2013, og har gjennomført 525 undersøkelser. Fristen på tre måneder er overholdt i 80,6 % av sakene. I løpet av året har 862 barn hatt tiltak fra barneverntjenesten for kortere eller lengre tid og med varierende grad av inngripen. 39 barn har hatt behov for øyeblikkelig hjelp, og for de som ikke kunne dra tilbake til hjemmet er det funnet gode alternative omsorgsbaser.

- Bidra aktivt, sammen med bydelens øvrige tjenesteapparat, til at brukerne sikres et tilbud på lavest mulige effektive omsorgsnivå (LEON-prinsippet)

Resultat:

Barneverntjenesten er godt representert i tverrfaglige team og har deltatt aktivt i bydelens arbeid med å skolere ansatte til å kunne gi god hjelp tidlig og til å ta kontakt med barneverntjenesten når dette er nødvendig.

- Utvikle egne tiltak som bidrar til en optimal fordeling mellom egenproduksjon og tjenestekjøp

Resultat:

Barneverntjenesten har eget booppfølgingsteam, og har ansatte som arbeider med ungdommer som faller utenfor i forhold til videregående skole. Barnevernets familieteam har i samarbeid med mottak utviklet gode rutiner og arbeidsmetoder i forhold til akuttarbeid og de deltar i TIBIR satsingen som PMTO rådgivere. Barnevernets ungdomsteam har i flere saker hatt mulighet til selv å gjennomføre tjenesten når tiltaket har vært råd og veiledning til ungdom og foreldre. Dette har i større grad enn før vært mulig for de som arbeider med fosterbarn og barn under 12 år, noe som har ført til at fosterhjemsteamet har kunnet arbeide med de fosterhjemmene vi allerede har for å kunne plassere nye og eller flere barn hos dem.

4.4.1.3 Situasjonsbeskrivelse

Barneverntjenesten har hatt aksjonslisten koblet mot økonomisk handlingsplan i fokus gjennom hele året, og har arbeidet intensivt og systematisk for å nå oppsatte målsettinger.

Ved statlig satsing på barnevern ble tjenesten tildelt 3,5 årsverk i 2013. Disse er fordelt med 1,4 barnevernkonsulent til TeamBarn, 0,7 til fosterhjemsteamet, 0,5 til BUT og 0,9 til mottaksarbeid. Alle årsverk var besatt fra høsten 2013.

Antall bekymringsmeldinger til barnevernet i bydelen er høyt. I perioden 2009-2011 var det en jevn nedgang, i 2012 økte det fra 546 til 634. Prognosen for 2013 ble satt til 580 basert på snitt de tre foregående år. Antallet meldinger inn til bydel ble 596 og det er første gang bydel Søndre Nordstrand ikke er den bydelen som får flest meldinger.

Dette innebærer at tjenesten i 2013 fikk meldinger tilsvarende 5,61 % av barnebefolkningen, en reduksjon fra siste år på 0,3 %. I Oslo som helhet er dette tallet 4,43 %, en økning på 0,26 %. Nedgangen etter fjorårets oppgang kan være tilfeldig, men det ser ut til at et nivå på ca. 50 meldinger pr måned for vår bydel er det som kan forventes.

Nedgangen i antall meldinger gir grunn til å tro at effekten av godt forebyggende arbeid vil gi reduksjon i antallet meldinger i årene fremover. Det har vært arbeidet mye og godt med meldergruppene i bydelen, og det er gledelig at nær to tredjedeler av meldingene gjelder barn under 12 år. Det å komme inn tidlig er betydningsfullt både faglig og økonomisk i forhold til grad av inngripen fra barnevernets side.

For Oslo som helhet øker antall meldinger. I 2011 var det 5159 og i 2013 er det 5699 (tall er hentet fra datavarehuset).

Bydelsbarnevernet har etter å ha fått flere stillinger i perioden 09-13 fått langt bedre kontroll i forhold til fristoverskridelser. I 2013 er 80,57 % av undersøkelsene ferdig innen fristen, noe som er en merkbar forbedring fra 2009, da det kun var 32 % av undersøkelsene som var ferdig i løpet av tre måneder.

Antall undersøkelser som blir ferdigstilt innenfor tremånedersfristen er altså sterkt økende, men det er fortsatt rom for forbedring.

Bydelsbarnevernet har et godt samarbeid med politi, skoler, barnehager, familiesenter og øvrige samarbeidspartnere i bydelen. De etablerte besøkshjem og støttekontaktgruppe i samarbeid med Enhet fritid er videreutviklet. Arbeidet med de aldersinndelte, tverrfaglige team har bidratt til å styrke og utvide dette samarbeidet. Samarbeidsavtale mellom DPS og bydelene Nordstrand, Søndre Nordstrand og Østensjø er fortsatt ikke ferdigstilt, og arbeidet har stoppet opp. I forbindelse med gjennomføring av Oslo kommunes standarder for samarbeid mellom barnevern, barnehager, skoler og krisesenter har det vært avholdt flere møter og avtaler er underskrevet. Drop-out teamet har, i samarbeid med blant annet NAV, fritidsenheten og private aktører, bidratt til at ungdom som har falt ut av videregående skole ikke går uten dagtilbud over lengre tid. Bydelsbarnevernet er også representert i Oslo kommunes arbeid med å forhindre radikaliserings og i det kriminalitetsforebyggende arbeid.

Bydelsbarnevernet er fortsatt langt fremme i satsing på arbeid med vold i nære relasjoner, og bidrar i fagutviklingen på dette området. Det har tidligere vært satset på felles opplæring av

ansatte som arbeider i oppvekstfeltet, noe som har ført til godt samarbeid om voldsutsatte barn. Dette bidrar sterkt til at barn som har behov for det kommer tidlig i kontakt med og får hjelp av barnevernet. Det er fortsatt godt over en fjerdedel av meldingene som omhandler voldsproblematikk. I tillegg viser det seg at det ofte er tilfelle i svært mange av de andre sakene tjenesten arbeider med. Bydelsbarnevernet har også høy kompetanse på en rekke andre områder som:

atferdsproblematikk, rus, samtaler med barn, motiverende intervju, kulturforståelse, familieråd og annet nettverksarbeid.

Bydelsbarnevernet arbeider med å implementere og videreutvikle metoder som Klemetsrudmodellen og MSA, multisystemisk arbeid, i hele organisasjonen og har etablert egen opplæringsplan for å sikre at alle skal kunne metodikk som bidrar til bedre og mer konkrete undersøkelser og bedre oppfølging av barn i tiltak. Det multisystemiske arbeidet er særlig viktig i forhold til å kunne arbeide for å styrke foreldrenes rolle som foreldre og barnas medvirkning i egen sak.

Barneverntjenesten har benyttet tverrfaglig team og andre tverrfaglige fora til å få ut informasjon om arbeidet som gjøres. Barnevernet etablerte egen Webansvarlig i 2012 og i løpet av 2013 er det lagt inn sider om barnevernet både på inter- og intranettet.

Barn/ungdom med innvandrerbakgrunn er fortsatt overrepresentert i forhold til deres andel av barnebefolkningen, og barnevernet møter spesielle utfordringer i møte med disse familiene. Dette gjelder også barn og familier fra deler av Europa. Det er utfordrende både hva gjelder kulturforskjeller, språkforskjeller og forskjellig oppfattelse av det offentliges berettigelse i den private sfære. Utfordringene søkes løst ved eksternt og intern opplæring og veiledning.

Antall barn med tiltak fra barneverntjenesten pr 31.12. er redusert fra 560 i 2012 til 556 i 2013. I løpet av 2013 har 862 barn hatt tiltak i eller utenfor hjemmet og det er avsluttet 525 undersøkelser, hvorav 244 førte til tiltak.

Andel barn med tiltak i barneverntjenesten er fremdeles høyere enn både gjennomsnittet i Oslo kommune og bydeler det er naturlig å sammenlikne seg med. Særlig gjelder dette hjelpetiltak. Barneverntjenesten betaler barnehage og AKS (aktivitetsskolen) for til sammen 83 barn og stadig færre mottar rene støttetiltak. Dette er i tråd med endringer i barnevernloven. Ved årets slutt mottok 72 unge i alderen 18 – 23 år ettervern fra barneverntjenesten.

SaLTo

Godt kriminalitetsforebyggende arbeid forutsetter tett samarbeid mellom bydel, skole, politi og frivillige organisasjoner. SaLTo-koordinator deltar på tverrfaglige samarbeidsmøter på ungdomsskolene og den videregående skolen i bydelen, koordineringsgruppemøter med ledere fra bydel, utdanningsetat og politi og styringsgruppemøter med direktør fra bydel, utdanningsetat og politisjef, og har en opplevelse av at det tverrfaglige arbeidet i bydelen blir stadig tettere og bedre.

I tillegg samarbeides det godt i SaLTo-syd, som i tillegg til Manglerud politistasjon består av bydelene Nordstrand, Østensjø og Søndre Nordstrand. Konflikthåndteringsnettverk har vært avholdt jevnlig, og vi er i ferd med å revidere maler for Trygghetsprogrammet både for egen del og for at andre politistasjoner i Oslo har noe å se på når de skal implementere programmet. SaLTo

samarbeidet i Oslo fungerer godt, og koordinatorene har møter med hverandre og med samarbeidsinstanser hver fjerde uke.

Barneverntjenesten i bydelen har medarbeidere med god kompetanse i forhold til forebygging av voldelig ekstremisme. De deltok også med et innlegg på et seminar SaLTo i bydelen hadde i mai med dette som tema, der alle som jobber med barn og unge i bydelen var invitert. I tillegg har de bidratt i SaLTo kontaktforum for forebygging av voldelig ekstremisme.

SaLTo søkte og mottok i slutten av 2011 straksmidler for å forebygge rekruttering til et negativt miljø på Holmlia, og har gjennomført tiltak i tråd med søknaden. Ansatte i barneverntjenesten har feltet ekstra for å øke voksentettheten. I tillegg har representanter fra en moske vært aktive i forhold til dette. Det har blitt satt opp basketkurver, Holmlia Sportsklubb har hatt åpne kvelder for de eldste og samarbeidet med Holmlia skole for å hindre rekruttering av yngre ungdommer og fritidsklubben Låven har hatt noe ekstra aktivitet.

Forum for dialog og samarbeid har hatt jevnlige møter gjennom året, og har i tillegg til de ordinære møtene blant annet vært på «safari» i skogen i nærmiljøet for å bli bedre kjent.

Bydelen er i gang med å bruke tiltaket mentor for unge gjengangere, og ønsker å videreutvikle dette fremover.

Mot slutten av året søkte og mottok SaLTo midler for å følge opp unge lovbrytere og unge gjengangere i alderen 18-23 år, og gjengangere i denne aldersgruppen var også tema for et tverretatlig møte i tverrfaglig team 17-23 år.

4.4.2 Enhet forebyggende barn/unge

4.4.2.1 Ansvarsområde

Forebyggende enhet barn/unge omfatter aktivitet både innenfor funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø og funksjonsområde 2b oppvekst, men vil bli beskrevet samlet under dette kapitlet.

Forebyggende enhet har et spesielt ansvar for drift, koordinering og utvikling av forebyggende lavterskeltilbud, kompetansehevende tiltak og å bidra til styrking av tverrfaglig samarbeid på oppvekstområdet. Godt forebyggende arbeid krever en helhetlig tilnærming hvor det arbeides parallelt med ovennevnte områder. Tilbud og tiltak spenner fra universelt forebyggende arbeid mot hele barne- og ungdomsbefolkningen, til mer avgrensede tiltak rettet mot ulike risikogrupper. Grunnleggende fokus er tidlig intervensjon, mestring og ressurser med tanke på å forebygge, oppdage og snu en skjev utvikling tidligst mulig. Foreldrearbeid/veiledning vektlegges ettersom foreldre anses som barnas viktigste ressurs. Målsettingen er å bidra til at foreldre i større grad kan ta ansvar for og mestre egne liv.

Dette innebærer en helhetlig satsing med oppbygging av tiltak på universelt, selektert og indikert nivå som gir mulighet til differensierte og effektive tiltak tilpasset hele barne- og ungdomsbefolkningen.

Enhet forebyggende er delt i tre tjenesteområder. Disse er:

Helsestasjonstjenesten består av tre helsestasjoner, svangerskapsomsorg ved to av disse helsestasjonene og smittevern.

Skolehelsetjenesten består av skolehelsetjeneste ved 14 skoler i bydelen og helsestasjon for ungdom. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et lovpålagt lavterskeltilbud til alle barn, unge og deres foresatte. Tjenesten skal tilby et helhetlig og samordnet tilbud til gravide, barn og unge i alderen 0-20 år som er tilpasset brukernes behov på et faglig forsvarlig nivå. Tjenester til barn og unge på dette området er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Barn med nedsatt funksjonsevne kan også ha rett til spesialpedagogisk hjelp etter opplæringsloven.

Familiesenteret består av veiledningsgruppe, Uro koordinator, PMTO- (Parent Management Training - Oregon) team, ICDP- (International Child Development Program) team, frisklivssentral og saksbehandler på prosjektmidler og tilskuddsordninger.

Familiesenteret er et frivillig lavterskeltilbud til barn, unge og familier som opplever at de strever i sin hverdag.

4.4.2.2 Hovedmål

- Legge vekt på tidlig innsats slik at barn, unge og familier ikke får varige problemer

Resultat:

Som en kompetansehevende satsing får alle ansatte i bydelen, som arbeider med barn og unge opplæring i URO, en metode for å senke terskelen for tidlig intervensjon. I 2013 gjennomgikk 136 denne opplæringen.

- Sikre at barn, unge og familier får hjelp så tidlig som mulig

Resultat:

Aktiviteten ved Familiesenteret, bydelens forebyggende lavterskeltilbud, har i 2013 vært økende og det er registrert 229 nye saker i løpet av året mot 197 i 2012. Det har vært gjennomført mestringsgruppe for barn som pårørende.

- Bidra til at alle ungdommer fullfører videregående skole

Resultat:

Samarbeid mellom skolehelsetjenesten og skolens ansatte for å forebygge frafall fra videregående skole har blitt styrket i 2013 ved blant annet tettere samarbeid rundt barn med mye fravær.

- Forebygge utbrudd av smittsomme sykdommer

Resultat:

Vaksinasjonsdager er innført ved alle helsestasjoner for å øke vaksinasjonsdekningen og forebygge utbrudd av smittsomme sykdommer.

- Tilby foreldrestyrkende tiltak med fokus på foreldrenes deltagelse og ressurser

Resultat:

Enheten tilbyr kurs for bydelens foreldre i ICDP (International Child Development Program), PMTO (Parent Management Training - Oregon), PREP kurs(samlivskurs) og Fortsatt foreldre. I tillegg til kurs gis det også PMTO rådgivning og behandling. Forebyggende enhet har i tillegg i 2013 fått 3 sertifiserte COS-P (Circle of security parenting) veiledere. Veilederne vil holde foreldreveiledningskurs og individuelle samtaler til sped- og småbarnsforeldre.

- Bidra til at barn og unge med spesielle behov får koordinerte tjenester

Resultat:

Enheten bidrar aktivt i ansvarsgrupper, deltar i tverrfaglige team og samarbeid i tilknytning til individuell plan.

- Bekjempe kjønnslemlestelse og tvangsekteskap og bistå de som har vært utsatt for dette

Resultat:

I Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er arbeidet knyttet til forebygging av kjønnslemlestelse innlemmet i det faste programmet ved individuelle konsultasjoner. Temaet blir tatt opp i møter med jenter fra de berørte områder, både enkeltvis og i grupper.

4.4.2.3 Situasjonsbeskrivelse

Forebyggende arbeid er en av de viktigste langsiktige investeringer som kan gjøres ut fra både et menneskelig og et samfunnsøkonomisk perspektiv. Ved å legge til rette for godt forebyggende arbeid og tidlig intervensjon gis mulighet til å snu skjevutvikling før problemene blir store og kostbare. Bydelen har de siste årene gjennomført et omfattende endringsarbeid som følge av vesentlig økonomisk merforbruk. Satsing på forebyggende enhet og forebyggende arbeid har vært og er et prioritert område i denne prosessen. Ved en slik satsing der tidlig innsats, brukerorientering og tilgjengelighet står i fokus kan bydelen forebygge skjevutvikling, gi relevant hjelp på laveste effektive nivå og dermed blant annet bidra til å redusere brukerraten i barnevernet.

Samtidig vil dette bidra til at bydelens barn, unge og familier kan få et samordnet og helhetlig hjelpetilbud når et slikt behov eventuelt oppstår.

Forebyggende enhet har fortsatt fokus på utvikling og drift av enheten med det mål å nyttiggjøre de muligheter som denne organiseringen innebærer og bedre utnytte ressursene på tvers i organisasjonen.

Familiesenteret har hatt økt aktivitet og hadde i 2013 229 nye registrerte saker. Henvendelsene kommer i hovedsak fra foreldre/brukere og bydelens øvrige tjenester. Antall henvendelser fra barnevernet har vært økende.

Ca. 50 % av brukerne har ikke vestlig bakgrunn. De fleste av henvendelsene gjelder generell veiledning, noe som medfører ekstra trykk på veiledningsgruppa og til tider noe ventetid. Veiledningsgruppa har gjennomført PREP-(Prevention and Relationship Enhancement Program) kurs og mestringsgruppe for barn av psykisk syke. PREP-kursene har som målsetting å lære par å kjenne igjen hva slags konflikter som kan skade forholdet, samtidig som det gis noen verktøy til å forbedre kommunikasjonen. PREP setter søkelyset på det som kan styrke forholdet. Kurs og mestringsgruppe for barn av psykisk syke har som målsetting å ivareta barn som pårørende.

Valgte satsinger innenfor foreldrestyrkende arbeid ICDP (International Child Development Program) og PMTO (Parent Management Training - Oregon) er metoder som har dokumentert god effekt på henholdsvis utvikling av godt samspill mellom foreldre og barn, og forebygging og behandling av atferdsvansker. Med utgangspunkt i disse metodene har videreutvikling av foreldrestyrkende tiltak individuelt og/eller i grupper i 2013 også vært et prioritert område. ICDP teamet har gjennomført ICDP grupper på familiesenteret både vår og høst. I tillegg har det vært gjennomført ICDP grupper på Nav, helsestasjon og Åsbråten kulturkafe. PMTO teamet har hatt 20 nye terapiser i 2013.

Ny satsing innen foreldrestyrkende arbeid er COS-P. Dette er en forskningsbasert metode for å styrke foreldre og barns tilknytning. Forebyggende enhet har nå 3 sertifiserte veiledere som vil tilby kurs og veiledning til familier med sped- og småbarn. Denne metoden vil utfylle eksisterende tilbud ved å ha hovedfokus på barn helt fra fødsel.

Kompetansehevende tiltak, URO, ICDP, TIBIR

Som en kompetansehevende satsing har bydelen valgt å gi alle ansatte som arbeider med barn og unge opplæring i URO, en metode for å senke terskelen for tidlig intervensjon. URO er en utprøvd metode hentet fra Finland som ansvarliggjør hver enkelt ansatt i forhold til å kjenne på egen subjektive uro og agere på den så tidlig som mulig. Bydelen har også satset på TIBIR,(tidlig innsats for barn i risiko for å utvikle atferdsproblemer) og PMTO teamet har ansvar for opplæring på dette området. ICDP teamet har tilsvarende ansvar for opplæring og vedlikehold av ICDP kompetanse.

Det er i 2013 utdannet 6 nye ICDP veiledere(barnehage, pedagogisk fagsenter, fritid) og 12 PMTO rådgivere (helsestasjon, barnehage, barnevern, familiesenter, Bjørndal skole). Det har vært gjennomført 4 ICDP grupper for profesjonelle omsorgsgivere i barnehageenheten (23 ansatte). Ca. 70 ansatte har gjennomført URO opplæringen. Samlet har ca. 600 ansatte nå fått opplæring.

Lavterskeltilbudet, ”utviklingsfremmende samtaler”, er videreført ved Bjørnholt videregående skole. Hovedmålet er å styrke det psykososiale samtaletilbudet til ungdom som trenger hjelp.

Tjenesten er gjort mer tilgjengelig, og det er utviklet varierte samtaletilbud til ungdom som er i behov av bistand. Skolehelsetjenesten ved alle skoler registrerer en betydelig økning i antall psykososiale utfordringer. Dette har gitt økt fokus på tilbud om ulike grupper i skolehelsetjenesten i samarbeid med skolen. Det er også økt bevissthet på å nyttiggjøre kompetansen i egen enhet, samarbeide tverrfaglig og på den måten bistå skolene og barn/ungdom som har utfordringer.

Det er et kontinuerlig fokus på frafall fra skolen, spesielt i videregående, og hvordan skolehelsetjenesten kan samarbeide med skolens ansatte rundt dette. Det er hvert år et noe økende antall elever som oppsøker skolehelsetjenesten på videregående skole. Antall henvendelser til skolehelsetjenesten på Bjørnholt skoleåret 12/13 var totalt 1427.

Helsestasjon for ungdom har i hele 2013 hatt tilbud om rustesting. Tidligere ble det gjennomført kun på ”oppdrag” fra politi eller barnevern. Helsestasjon for ungdom har hatt kapasitet til å ta i mot flere, og har i løpet av året åpnet for at foreldre kan ta kontakt hvis de har en bekymring rundt sin ungdom. Enkelte ungdommer har også selv tatt kontakt, likeledes noen lærere. Det tilbys samtaler og veiledning med ungdommen knyttet til fysisk og psykisk helse. Helsestasjon har ved årets slutt kontakt med mange ungdommer med denne problemstillingen. Antall ungdommer som henvises fra politiet har vært økende. Politi, barnevern og Salto-koordinator er viktige samarbeidspartnere på dette området.

På Helsestasjon for ungdom har vi de siste årene hatt relativt lave besøkstall. I løpet av 2013 har vi gjennomført en enkel brukerundersøkelse. Resultatet viser at med unntak av én, så er alle svært fornøyd med tilbudet vårt.

I Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er arbeidet med forebygging av kjønnslemlestelse innlemmet i det faste programmet ved individuelle konsultasjoner. Det er anbefalt i revidert veileder for helsestasjon og skolehelsetjenesten fra februar 2011 at alle jenter med bakgrunn fra samfunn hvor kjønnslemlestelse er utbredt, skal få tilbud om underlivsundersøkelse og samtale på ulike alderstrinn. Om og hvor mye foresatte skal være med, avhenger av alder. Ingen har fått tilbud om underlivsundersøkelse, og ingen har blitt innkalt kun på bakgrunn av dette i 2013. Dette temaet blir allikevel tatt opp i møter med jenter fra de berørte områder, både enkeltvis og i grupper. Det er 3 skoler i bydelen med mottaksklasser. Elevene kommer fra forskjellige land og med ulik bakgrunn. Noen kommer fra krigsherjede områder, noen er enslige mindreårige asylsøkere og andre kan komme fra land der kjønnslemlestelse praktiseres. Oppfølgingsbehovet for disse elevene og eventuelt deres familier kan være omfattende. Fra skolestart høsten 2013 har skolehelsetjenesten hatt 50 % helsesøster ansatt på prosjektmidler for å kunne tilby bedre oppfølging til denne elevgruppen.

Skolehelsetjenesten har i 2013 innført veiing og måling av alle elever i 3 og 8 klasse. Dette i tråd med Veileder for Helsestasjon og Skolehelsetjenesten. I tillegg får alle elever i 8. klasse tilbud om samtale med helsesøster. Det har høsten 2013 vært begrenset helsesøstertilbud ved en skole; kun en kontaktperson og tilbud om vaksinerings.

Språkarbeid er en viktig forebyggende satsing i bydelen. Språk 4 og Sats 2, språkkartlegging i helsestasjonen er implementert i bydelen. Helsestasjonstjenesten bidrar i samarbeid med barnehagene for å avdekke og følge opp behov på dette området.

Vaksinasjonsdager og åpen helsestasjon letter tilgjengeligheten for brukerne og øker effektiviteten i forhold til bruk av personalressursene.

Helsestasjonene har i 2013 arrangert 4 åpne temadager. 2 dager med førstehjelpskurs for småbarnsforeldre og 2 dager med tema «Almenntilstand og infeksjoner hos småbarn». Dette var tilbud som ble godt mottatt av brukerne.

Helsestasjonstjenesten i bydelen har nær 100 pst oppslutning av brukerne, noe som gir en unik mulighet for avdekking av behov og tidlig intervensjon. Organisatorisk plassering av helsestasjonen i forebyggende enhet sikrer tett samarbeid med familiesenteret. Dette bidrar bl.a. til at brukere med behov utover det ordinære tilbudet innen helsestasjon og skolehelsetjenesten kan få bredere oppfølging i enheten.

Det har vært en nedgang i antall fødselsmeldinger fra 588 meldinger i 2011 til 565 i 2012 og 561 i 2013.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten følger anbefalt program for kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid etter veileder til forskrift av 3. april 2003, men må på enkelte områder foreta prioriteringer i forhold til hva som til enhver tid kan gjennomføres fullt ut.

Administrering av tilskuddsordninger og prosjektmidler har også vært et fokusområde i 2013. Bydelen har nå fått gode rutiner, bedre oversikt og kontroll over eksterne midler og tilskuddsordninger.

4.4.3 Enhet fritid

4.4.3.1 Ansvarsområde

Enhet fritid er et forebyggende barne- og ungdomstiltak og inngår som en viktig del av bydelens tilbud til barn og unge. Enhetens ansvarsområde er sammensatt og kan oppsummeres på følgende måte:

- Drift av
 - 2 fritidsklubber; Mortensrud aktivitetshus og Lerdal fritidsklubb
 - Søndre Aas Gård
 - Osloulungdommens Motorsenter, Hvervenbukta
 - Vangen
 - Ulike prosjekter i fritidssektoren gjennom Oslo-Sørsatsing, storbymidler, fattigdomsmidler og annet.
- Driftstilskudd til Søndre Holmlia Aktivitetssenter
- Tilskudd til private og frivillige organisasjoner

4.4.3.2 Hovedmål

- Bidra til at barn og unge får nødvendig bistand innen de rammene bydelen har til disposisjon og sørge for tidlig inngripen i forhold til uheldig sosial og helsemessig utvikling blant unge.
Resultat:
Fritidsenhetens ansatte har gjennomført URO-opplæring, se Enhet forebyggende og har rutiner for tidlig inngripen. Enheten er representert i ulike fora, bl.a. tverrfaglig team, samarbeid skole – fritid. Enheten samarbeider også med frivillige organisasjoner.
- Bidra til at alle ungdommer fullfører videregående skole.
Resultat:
Fritidsenheten tilbyr samtaler med ungdom som sliter. Det ytes også leksehjelp i klubbens regi når ungdommene ber om det. Enheten tilbyr alternativ undervisning.
- Videreutvikle fritidstilbudene i bydelen.
Resultat:
Fritidsenheten føler på ”pulsene” hva ungdom er opptatt av og målretter tilbudene etter behovene fra år til år, så også i 2013. En av fritidsklubbene har i 2013 åpnet et tilbud for jenter, etter jentenes eget ønske.
- Skape en trygg bydel.
Resultat:
Fritidsenheten har også i 2013 samarbeidet med skole, politi, SaLTo, Natravner og foreldre/foresatte.
Mortensrud aktivitetshus har holdt 10 sene lørdagsarrangement i løpet av året.
- Legge til rette for og sikre at ungdoms medvirkning og deltagelse vektlegges.

Resultat:

Bydelen har et ungdomsråd som har møte en gang i måneden. Sekretariatet for dette rådet ligger hos enhetsleder. Ungdomsrådet samarbeider med de ulike klubbbrådene på klubbene og elevrådene på skolene.

- Sikre et tilbud på lavest mulige effektive omsorgsnivå (LEON-prinsippet).

Resultat:

Alle ansatte har gjennomgått URO-opplæring og benytter dette i det daglige arbeidet. Enheten er representert i overordnet og aldersinndelt tverrfaglig team med bidrag i forhold til den problemstilling som drøftes. Dette har blant annet gitt som resultat at enheten har startet en gruppebasert støttekontaktordning som barnevernet benytter som tiltak. Enheten tilbyr ICDP-foreldreveiledning til ungdomsforeldre. I løpet av året er det gjennomført 2 grupper. Til sammen har 9 familier benyttet seg av tilbudet. Tilbakemeldingene fra foreldrene har vært meget positive. De føler seg tryggere i foreldrerollen, kommunikasjonen med ungdommene er bedre og samspillet mellom foreldre og barn/ungdom har snudd slik at ungdommene blir sett på som en ressurs.

- Bidra til at brukerrate for barnevernstiltak reduseres.

Resultat:

Enhet fritid har etablert støttekontaktgruppe i tilknytning til Mortensrud aktivitetshus og besøkshjemsordning på Søndre Aas gård. Dette er tiltak barnevernet ellers måtte kjøpe eksternt. Ved at tiltakene er i nærmiljøet og i egen regi, gir dette en positiv effekt ut over hva slike tiltak normalt ville gitt. Resultatene viser at barna gjør det bedre på skolen, konfliktnivået har gått ned og de fungerer bedre sosialt.

4.4.3.3 Situasjonsbeskrivelse

Bydelen drifter 4 kommunale fritidsklubber/aktivitetshus/miljøsentre/motorsenter. I tillegg er det flere private forebyggende barne- og ungdomstiltak i bydelen som supplerer de kommunale tilbudene både i innhold og i forhold til geografisk plassering. Aktivitet og besøk varierer, og tilbudet til barn og unge vurderes som bra samlet sett.

Juniorklubben i regi av Oslo Sør-satsingen i lokalene til Holmlia sportsklubb i Lusetjerndalen ble avvirket i 2012. Juniortilbudet ved Lerdal fritidsklubb ble utvidet med en kveld. Det har vist seg lettere å drive juniorklubb i de egnede lokalene til Lerdal fritidsklubb.

Bydelen gir driftsstøtte til Barne- og ungdomssenteret på Holmlia (BUSH). Senteret, som er en privat stiftelse, er et viktig tilbud til barn og ungdom i området. Senteret har også i 2013 hatt etter-skoletidstilbud, klubbkvelder og særskilt tilbud til utsatt ungdom gjennom kulturkafeen og klatreveggen.

For 2013 er enheten tildelt midler av Barne-, ungdoms- og Familiedirektoratet fra tilskuddsordningen Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn.

Enheten har fått følgende midler:

- kr 150.000 til Ungdomstiltak (overgangsordning)
- kr 700.000 til Fattigdomsmidler

Over 450 barn og unge fikk glede av å delta i aktiviteter som ble finansiert ved disse midlene.

Bydelen har et aktivt ungdomsråd, som i tillegg til å behandle politiske saker, er med på å ”snuse” opp de trender som ungdom i bydelen er opptatt av. Gjennom de kanaler som er mulige prøver de å påvirke til, og opprettholde, et godt og trygt oppvekstmiljø i bydelen.

Oslo bystyre har en egen tilskuddsordning til ungdomsaktiviteter. Ordningen er et virkemiddel for å bedre mulighetene til aktiviteter for ungdom i bydelen. Målgruppe er ungdom i alderen 12 til 20 år. I 2013 mottok bydelen kroner 136 000 for å vektlegge lokalt demokrati og medvirkning. Ungdomsrådet delte ut disse midlene til ulike lag, organisasjoner og privatpersoner.

Videre har Søndre Aas gård fungert som besøkshjem. Det har også vært spesielt fokus på å bidra til å styrke foreldrekompetanse hos ungdomsforeldre som har hatt behov for det.

Besøkstallet i fritidsenhetens tilbud har fortsatt å øke i hele 2013. Dette har holdt seg stabilt høyt i de ordinære fritidstilbudene, men ved Søndre Ås gård og Motorsenteret har tallene fortsatt og stige. For at brukerne skulle bli ivaretatt på en god og forsvarlig måte ble bemanningen styrket deler av året. Personalet ble også brukt på tvers i enheten. Alle ansatte har dessuten gjennomført opplæring i URO-metoden og jobber bevisst med voksenrollen.

Det ble i 2013 søkt videreføring av vellykkede prosjekter som er etablert for storby- og fattigdomsmidler. Det ble videre jobbet med nye søknader/prosjekter for å kunne styrke det forebyggende ungdomsarbeidet. Etter ungdommenes ønsker har det vært lagt særlig vekt på respekt, kommunikasjon og mestring som temaer i prosjektene rettet mot ungdom. Fritidsenheten organiserte via Oslo sør satsingen sommerjobbprosjektet for ungdom. 95 ungdommer hadde fra 2 - 3 ukers arbeidskontrakt gjennom sommeren 2013. Dette har vært meget vellykket, og tilbakemeldingene er at dette ga mange en fin jobbtrening. Flere av ungdommene som hadde jobb i sommer har fått deltidsjobb i ettertid. Enheten organiserte i samarbeid med Rusken og Bymiljøetaten sommerjobb for 12 ungdommer, i tillegg til de 95 i det ordinære sommerjobbtilbudet.

Enheten fikk også i 2013 tilskudd fra Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester til Sene lørdagsarrangement. Det er gjennomført 10 Sene lørdagsarrangement gjennom året med et gjennomsnittsbesøk på 95 hver gang. Arrangementene ble planlagt og gjennomført av ungdommene selv.

Enheten har fortsatt et bevisst forhold til Miljøfyrtårn og miljøsertifiseringen fra i fjor. Det er blitt en ”vane” for ungdommene å være miljøbevisste.

Ansatte i fritidsenheten har ulik nasjonal og etnisk bakgrunn og gjenspeiler befolkningen i bydelen. Det har gjennom året vært et høyt fokus på nærværsarbeid. På grunn av det nye HR-systemet har det vært utfordrende å ha eksakt oversikt over fraværsprosenten i enheten.

4.4.4 Hovedoversikt økonomi FO - 2 B- netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2012	Oppr. Budsjett 2013	Regulert budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik reg.bud/ regnskap 2013
231 Aktivitetstilbud for barn og unge	24 219	19 780	30 806	25 008	5 797
232 Forebygging - skole- og helsestasjonstjeneste	18 763	17 569	18 723	20 056	-1 333
244 Barneverntjeneste	43 806	48 353	51 499	53 483	-1 984
251 Barneverntiltak i familien	13 651	11 438	16 351	19 493	-3 142
252 Barneverntiltak utenfor familien	121 897	95 835	97 406	131 031	-33 625
Sum netto utgifter *)	222 336	192 975	214 785	249 071	-34 287

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 3.B

Bydelens vurderinger:

Funksjonsområde 2B Oppvekst har et regnskapsmessig merforbruk på 34,287 mill kr. Dette beløpet omfatter også ubenyttede øremerkede midler på 7,9 mill kr. som søkes overført til 2014. Korrigeres det for øremerkede midler blir reelt merforbruk på FO 2B på 42,212 mill kr. De ubenyttede øremerkede midler på 7,9 mill kr fordeles med 5,3 mill kr på Oslo Sør og 2,6 mill kr til andre aktivitetstiltak for barn og unge.

Kostra **231 Aktivitetstilbud for barn og unge** og **232 Forebygging – skole- og helsestasjonstjeneste** har til sammen et mindreforbruk på 4,465 mill kr. Som nevnt ovenfor har man her ubrukte øremerkede prosjektmidler på til sammen 5,3 mill kr. Korrigert for prosjektmidlene vil kostra 231 og 232 ha et merforbruk på 0,835 mill kr. Merforbruket skyldes omfordeling av Kostrafunksjon 120 der regnskapet er blitt ført på henholdsvis funksjon 231 og 232 uten at budsjettmidlene er blitt fordelt tilsvarende.

Barnevernet omfatter kostra **244 Barneverntjeneste**, **251 Barneverntiltak i familien** og **252 Barneverntiltak utenfor familien**. Til sammen viser regnskapet for 2012 et merforbruk på 38,751 mill kr.

Kostnadsutviklingen i barnevernet for perioden 2005-2013 er vist i tabellen nedenfor

Tabell: Kostnadsutvikling i barnevernet for perioden 2005 – 2013 (beløp i 1000 kr)

Kostra	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
244	16 767	19 256	22 369	26 337	33 619	35 274	39 067	43 806	53 483
251	12 251	22 786	21 748	24 776	32 430	31 229	17 427	13 651	19 493
252	55 891	61 974	85 350	102 881	129 122	145 169	120 735	121 897	131 031
Sum	84 909	104 016	129 467	153 994	195 261	211 672	177 229	179 354	204 007
Årlig %vis endring		22,5 %	24,5 %	18,9 %	26,8 %	8,4 %	-16,3 %	1,2 %	13,7%

Tabellen viser utviklingen i nominelle tall. Som tabellen viser, var den årlige prosentvise økningen f.o.m. 2006 t.o.m. 2009 i snitt på godt over 20 %. Økningen fra 2009 til 2010 var på 8,4

%, men det ble en betydelig reduksjon fra 2010 til 2011 med 16,3 %. I 2012 var det en moderat økning på 1,2 %. Utviklingen fra 2011 til 2012 innebærer derfor en reell reduksjon, da pris- og lønnsutviklingen var på i overkant av 3 %. I 2013 har det igjen vært en betydelig økning i kostnadsutviklingen i barnevernet.

For å få til den positive utviklingen har det de siste årene vært investert i Barnevernet mht. økt antall ansatte. Fra sommeren 2009 og fram til i dag har det vært en økning på 18,1 stillinger. Av disse utgjør den statlige styrkingen av barneverntjenesten 7,1 stillinger inklusive den siste 0,6 stillingen fra sommeren 2012. Dette har ført til at ledere og barnevernkonsulenter har fått bedre kontroll over enkeltsaker, særlig de med omfattende tiltak. Barnevernkonsulentene har også i større grad fått mulighet til å gjøre deler av arbeidet med ungdom og foreldre selv der dette har vært vurdert som riktig både i et faglig og et økonomisk perspektiv. Egne tiltak både internt i barneverntjenesten og i bydelen forøvrig er viktige satsingsområder.

En solid satsing på fritidstiltak og forebyggende tiltak innen oppvekstområdet fører også til at flere uroer seg og agerer på uroen. M.a.o. at man ikke forholder seg passiv til forhold som gir grunnlag for uro. Dette legger et godt grunnlag for at hjelpen kan settes inn tidligere noe som igjen vil kunne bety både et bedre faglig arbeid i f.h.t. den enkelte barn/ungdom og billigere tiltak.

Oversikten nedenfor viser utvikling i barnevernstiltak i 2013.

Tiltak i familien – funksjon 251

Det ble i budsjettet satt et snitt for institusjonsplassering innenfor familien (foreldre/barn plasseringer) på 1,5 som en følge av fokus på å unngå slike plasseringer så langt som mulig. Det viste seg å være for lavt, snittet ble 2,3 barn pr måned i denne type plassering. I siste halvår av 2013 var det kun 1 plassering, mens det i første halvår var 27 plasseringer.

I budsjett for 2013 var det satt et mål om å ha 395,2 barn i hjelpetiltak i hjemmet gjennomsnittlig per måned, også her ligger antallet som fikk denne type tiltak høyere enn budsjettet med 429,3. I først halvår av 2013 ble det i gjennomsnitt innvilget 439 hjelpetiltak i hjemmet, mot 419,3 i andre halvår. For årets 3 siste måneder var gjennomsnittlig antall hjelpetiltak per måned 399,3.

Tiltak utenfor familien – funksjon 252

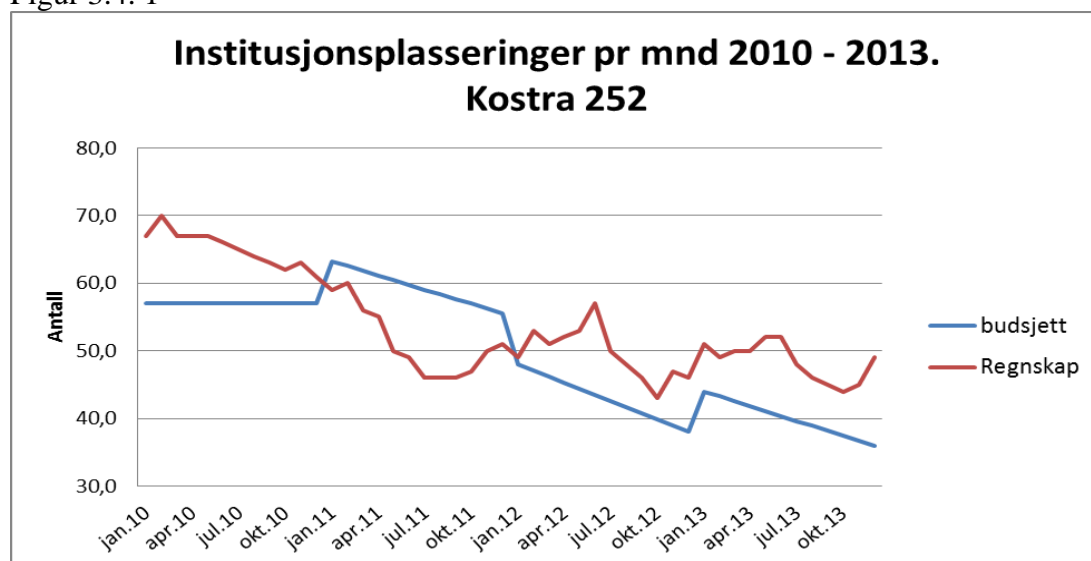
Antall barn og unge plassert i institusjoner utenom familien var i opprinnelig budsjett satt til et snitt på 40. Det har vært flere barn i institusjoner gjennom hele 2013 og der gjennomsnittet for året ble på 48,4 plasseringer. Antallet plasseringer institusjon, statlig familiehjem eller beredskapshjem i første halvår var i gjennomsnitt 50,7 mot 46,2 annet halvår. Det tilsvarende tallet for andre tiltak som innebærer plasseringer i fosterhjem og hybel er 109,2 i første halvår, og 108,3 i andre halvår 2013. Til tross for at antallet plasseringer er redusert med i gjennomsnitt 4,5 plasser knyttet til institusjon og 0,9 for fosterhjem og hybel fra første halvår til andre halvår er kostnadene samlet for disse to typene plasseringer så å si den samme for første halvår kr.65,4 mill. og kr.65,6 mill. for andre halvår. Dette indikerer at antallet går ned, men at kostnadene per plassering i gjennomsnitt er økt. Dette har sammenheng med at akutt-plasseringer i institusjon ofte koster 1,5-3 ganger så mye som en ordinær plass. Derfor er hovedutfordringen å unngå akutt-plasseringer i institusjon, få barn/unge som blir plassert i institusjon så raskt som mulig over i andre tiltak som beredskapshjem og fosterhjem.

Hovedtiltakene i barnevernet er i stor grad av kontroll og oppfølging av barnevernkonsulenter og ledere i barnevernet, der fokus er på hvorvidt tiltaket er tjenlig, fører til at brukere raskt kommer over i andre typer plasseringer og at det ikke brukes akutt plasser lengre enn nødvendig for å beskytte barna. De tiltak som er satt i verk for å få antall barn i hjelpetiltak til et nivå som gjenspeiler bydelens innsats på oppvekstområdet har også hatt betydning her. Barneverntjenesten arbeider med at barn og unge med behov for tiltak skal få det, men ikke lengre enn det som er tjenlig. Det er et godt samarbeid med barnehage, forebyggende enhet og fritidsenheten for å sikre at det blir iverksatt foreldreveiledning og andre tiltak som ivaretar behov på et lavere nivå.

BARNEVERNET	2013	jan	Feb	mar	Apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	des
Antall barn/unge med tiltak i familien (Kostra 251)													
I institusjon	Budsjett	2,0	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	0,9
	Regnskap	4,0	5,0	7,0	6,0	5,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0
Tiltak i familien	Budsjett	420	416	411	406	402	397	393	388	384	379	375	370
	Regnskap	405	417	451	461	441	461	440	458	420	403	398	397
Antall barn/unge med tiltak utenfor familien (Kostra 252)													
I institusjon	Budsjett	44,0	43,3	42,5	41,8	41,1	40,4	39,6	38,9	38,2	37,5	36,7	36,0
	Regnskap	51,0	49,0	50,0	50,0	52,0	52,0	48,0	46,0	45,0	44,0	45,0	49,0
Andre tiltak	Budsjett	106,0	105,2	104,4	103,5	102,7	101,9	101,1	100,3	99,5	98,6	97,8	97,0
	Regnskap	109,0	113,0	109,0	108,0	107,0	109,0	109,0	107,0	108,0	108,0	108,0	110,0
Sum tiltak	Budsjett	572	566	560	554	547	541	535	529	523	517	510	504
	Regnskap	569	584	617	625	605	622	597	611	574	555	551	556

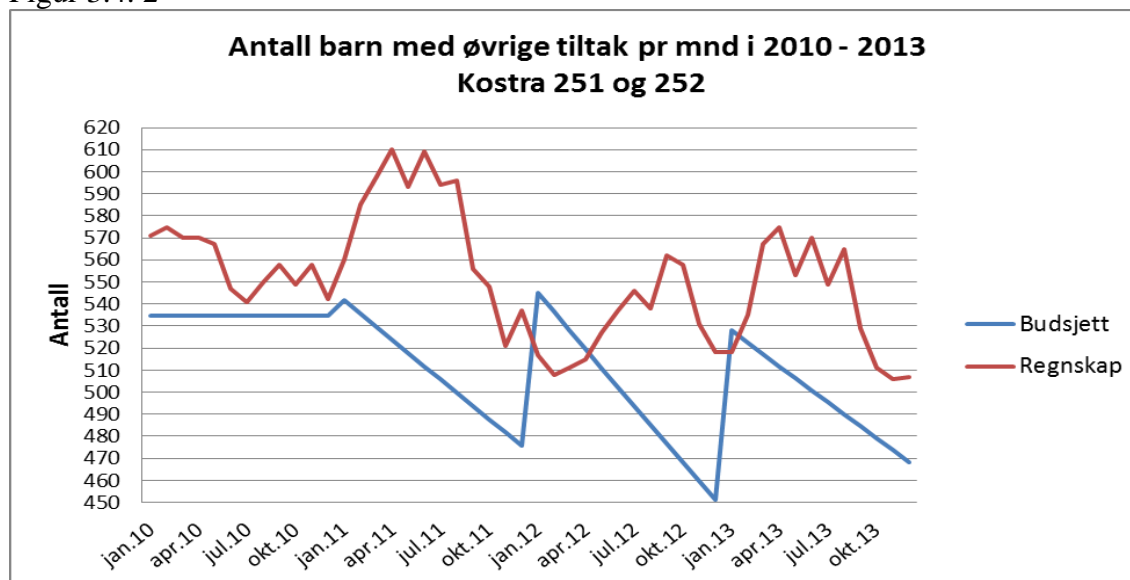
Figur 3.4.1 viser antall institusjonsplasseringer pr mnd i 2010-2013. Figuren viser at det har vært en jevn nedgang i antall institusjonsplasseringer i perioden 2010-2012. I 2013 har det vært en viss utflating, dog med en nedgang i andre halvår. Ved utgangen av 2013 var det 49 barn i institusjon, som fordeler seg på institusjon og statlige familie-/beredskapshjem

Figur 3.4. 1



Figur 3.4.2 viser utviklingen innen øvrige tiltak (ikke institusjonsplasseringer) pr mnd i perioden 2010-2013. Bydelen har hatt nedgang, selv om det har vært perioder med økning. Første halvår 2011 var det en markant økning som skyldes en stor økning i meldinger. Som følge av sterk innsats fikk man løst mange av sakene og antallet tiltak ble kraftig redusert. I 2013 har det vært en betydelig nedgang i andre halvår.

Figur 3.4. 2



Når det gjelder enhetskostnader viser oversikten nedenfor budsjettert gjennomsnittlige kostnader pr. tiltak pr. måned og faktiske gjennomsnittlige kostnader pr. tiltak pr. måned i 2012 og 2013, fordelt på KOSTRA-områder.

(beløp i kr.)

Barnevern	Regnskap 2012		Budsjett 2013		Regnskap 2013		Budsjett 2013 - Regnskap 2013	Budsjett 2013 - Regnskap 2013
	antall	pris pr tiltak	antall	pris pr tiltak	antall	pris pr tiltak	Bruttotall i kroner	Prosent
	Gj.snitt pr mnd	Gj.snitt pr mnd / kr	Gj.snitt pr mnd	Gj.snitt pr mnd / kr	Gj.snitt pr mnd	Gj.snitt pr mnd / kr	Avvik i kr.	Avvik i %
Kostra 251								
Institusjon	3,0	55 314	1,5	41 364	2,3	82 908	-1 601 246	-222,3 %
Andre tiltak	419,3	2 555	395,2	2 260	429,3	2 388	-1 586 176	-14,8 %
							-3 187 422	-27,9 %
Kostra 252								
Institusjon	19,8	215 800	14,0	220 000	20,8	234 791	-21 629 834	-58,5 %
Familiehjem	29,8	98 330	26,0	87 500	27,7	100 225	-6 014 790	-22,0 %
Andre tiltak	108,3	29 276	101,5	27 155	108,8	31 856	-8 466 362	-25,6 %
Sum	580,2		538,2		588,9		-36 110 986	-37,1 %

Kostra **251 tiltak i familien**, viser høyere gjennomsnittskostnader i regnskapet enn budsjett for institusjonsplasser, kombinert med gjennomsnittlig flere plasseringer i løpet av året. Det samme er tilsvarende for andre tiltak. Derfor viser kostra 251 barnevern tiltak i familien et samlet brutto merforbruk på 3,187 mill kr i 2013.

Når det gjelder kostra **252 tiltak utenfor familien**, ble gjennomsnittskostnaden i regnskapet høyere enn budsjett for institusjoner, familiehjem og andre tiltak. I tillegg ble gjennomsnittlig antall plasseringer hver måned høyere en budsjett. Alt i alt medførte dette et samlet brutto merforbruk på kostra 252 tiltak utenfor familien på 36,110 mill kr. i 2013.

4.4.5 Måltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 2B - Barnevern	Resultat 2011	Resultat 2012	Måltall 2013	Resultat 2013	Avvik resultat - måltall
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	77,0 %	79,3 %	100,0 %	80,6 %	-19,4 %
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret	3,75	3,59	4,00	3,70	-0,30
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk pr fosterbarn	2,68	3,54	4,00	3,37	-0,63
Andel barn i hjelpetiltak med gyldig tiltaksplan pr 31.12.	85,0 %	95,8 %	100,0 %	83,2 %	-16,8 %

Resultatene for 2013 hentes ut fra Datavarehuset mandag 20.01.2014. Det betyr at oppdateringene i Familia må være fullført senest ved midnatt søndag 19.01.2014. Det betyr også at bydelene må ta ut tall til måltallstabellen for barnevern mandag 20.01.2013 slik at det blir overensstemmelse med det byrådsavdelingen tar ut og det bydelene tar ut.

Bydelens vurderinger:

Antall undersøkelser som blir ferdigstilt innenfor frist er fortsatt økende. De tiltak som har vært satt inn så langt virker, og selv om det tar lengre tid å nå målet om å komme så nær 100 % som mulig.

Antall gjennomførte tilsynsbesøk er bedret fra 2012 til 2013. det har vært arbeidet med rutine for tilsynsbesøkene og registrering av disse Tilsyn for barn vi har plassert har vært en utfordring, her er det nå bedring. Bydelen arbeider aktivt for å nå måltallet på 4,00.

Antallet gjennomførte oppfølgingsbesøk pr fosterbarn har blitt svakt forverret fra 2012 til 2013.

Hva angår oppfølging av tiltakstaksplaner har vært en utfordring i 2013 med en nedgang på nesten 17%.

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

(beløp i kr)

Nøkkeltall for: Nøkkeltall: Funksjonsområde 2B - Barnevern (EST)	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Barn med tiltak i løpet av året	838	851	794	822
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	8,3	8,4	7,9	8,2
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år - barneverntjenesten	21 012	17 596	17 782	19 848
Netto driftsutgifter (f. 244, 251 og 252) pr barn i barnevernet	183 269	161 115	169 041	177 469
Brutto driftsutgifter pr barn (f. 244)	30 884	35 688	41 491	48 775
Brutto driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie (f. 251)	52 025	28 705	25 588	33 075
Brutto driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (f. 252)	703 457	628 985	641 835	611 390

Kilde: SSB/Kostra - barnevern, bydel - nivå 3, bydelene summert.

4.5 FUNKSJONSOMRÅDE 3: PLEIE OG OMSORG

4.5.1 Enhet søknadskontor

4.5.1.1 Ansvarsområde

Søknadskontoret utmåler tjenester og fatter vedtak hjemlet i blant annet Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Bydelen er organisert etter en bestiller/utførermodell, der bestillerdelen ivaretas av enhet søknadskontor.

Søknadskontoret har innenfor Funksjonsområde 3 ansvar for:

- behandle søknader om pleie- og omsorgstjenester og fatte vedtak, saksbehandle klager og fremlegge disse for riktig klageinstans
- inngå og følge opp kontrakter vedrørende kjøp/salg av tjenester
- analysere behovet for endring og initiere nye eller endrede tjenestetilbud i bydelen
- beregne egenandeler og vederlag for tjenestene og følge opp inntektene
- ansette og følge opp avlastere og støttekontakter
- føre tilsyn med leverandørene
- rapportere produksjonstall og økonomisk status
- fatte vedtak og kontraktsfeste ESO (etter skoletidstilbud) for barn og unge over 12 år
- kontraktsinngåelse og oppfølging av VTA (varig tilrettelagt arbeid)

4.5.1.2 Hovedmål

- Ha en optimal fordeling av egenproduksjon versus tjenestekjøp, og sikre effektiv utnyttelse av eget tjenestetilbud.

Resultat:

Søknadskontoret har sammen med bydelens egne tjenestesteder gjennom hele 2013 arbeidet aktivt for å oppnå en optimal utnyttelse av egenproduksjon for å gi plass til nye brukere. Bydelen ser at det er et økende behov for større egenproduksjon innen dagsenter og etterskoletidsordning for mennesker med psykisk funksjonsnedsettelse. Behovet for differensierte omsorgsboliger er også økende. Bydelen har imidlertid en utfordring da det er mangel på lokaler som kan tilpasses disse behovene uten uforholdsmessig store ombygningskostnader.

- Justere tiltaks/vedtaksnivå i forhold til Oslo-snittet.

Resultat:

Søknadskontoret har i 2013 fortsatt hatt et sterkt fokus på å avstemme vedtaksnivået i bydelen i forhold til Oslo-snittet innen de tjenesteområder det finnes sammenlignbar statistikk på.

- Benytte personalressursene på en effektiv måte.

Resultat:

Søknadskontoret har gjennom hele 2013 hatt fokus på å benytte personalressurser optimalt ved å styre ressursene dit behovet til enhver tid er størst. Videre har avdelingen fortsatt sitt systematiske forbedringsarbeide, noe som har ført til kortere saksbehandlingstid på enkelte

tjenester og svært lite etterslep på revurderinger. De store utfordringene søknadskontoret har stått overfor i 2013, hadde ikke vært mulig å møte uten en meget fleksibel og innsatsvillig arbeidsstokk.

- Nedjustere brukerratene.

Resultat:

Søknadskontoret har i 2013 arbeidet kontinuerlig med å holde vedtaksnivå og antall mottakere av tjenester på rett nivå. Etter flere år med nedjustering av brukerrater, ser søknadskontoret at dette arbeidet har ført frem. Søknadskontoret arbeider derfor nå løpende med gode rutiner og tett oppfølging av tjenestene for å sikre at de til en hver tid ligger på rett nivå.

- Styrke samarbeidet med eksterne aktører, spesielt 2. linjen for å avgrense bydelens ansvarsområde.

Resultat:

Søknadskontoret har bidratt aktiv i møte med 2.linjetjenesten, spesielt i forhold til psykisk helse og samhandlingsreformens del 1. For øvrig jobber søknadskontoret og Enhet for bestilling og anskaffelser tett med leverandører av eksterne tjenester både gjennom tilsyn og møtevirksomhet. Søknadskontoret har også bidratt i flere sentrale arbeidsgrupper i Oslo kommune, Oslo Universitetssykehus og bydelene.

- Aktivt å bidra til god implementering av samhandlingsreformen.

Resultat:

Søknadskontoret har gjennom hele 2013 vært aktivt deltagende i samarbeidsforum med spesialisthelsetjenesten og andre bydeler. Bydelen har hatt en meget stor økning i meldinger rundt utskrivningsklare pasienter etter reformens start 01.01.12. Dette til tross, har bydelen kun betalt for 1 overliggerdøgn ved sykehus i hele 2013. Bydelen ser imidlertid at samarbeidet med 2. linjetjenesten rundt gode pasientforløp trenger løpende evaluering og bedre IT-løsninger, og er svært krevende. Se for øvrig situasjonsbeskrivelsen under.

4.5.1.3 Situasjonsbeskrivelse

Det har i 2013, som tidligere år, vært en stor utfordring å sikre samsvar mellom brukernes behov og vedtak som fattes på den ene siden og en effektiv utnyttelse av de ressursene som er til rådighet for å yte tjenester på den andre siden. For søknadskontoret er det et grunnleggende prinsipp å ha et løpende fokus på dette.

Videre har avdelingen arbeidet med følgende:

- arbeide med systematisk å styrke kompetansen på saks- og klagesaksbehandling
- harmonisere saksbehandlingstiden med forventet nivå og sørge for at alle vedtak oppdateres og revurderes i henhold til gjeldende frister,
- videreutvikle arbeidet med standarder og kvalitetsrutiner
- videreutvikle kvalitetssystemet for å sikre lik og riktig saksbehandling, utmåling og tildeling av tjenester
- videreutvikle gode samhandlingsstrukturer på system- og individnivå med private leverandører og bydelens egne tjenester

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

Tjenester:

FUNKSJONSOMRÅDE 3 Pleie og omsorgstjenster	2010	2011	2012	Januar 2013	Desember 2013	Gjennomsnitt 2013
<i>Sykehjemsplasser i snitt</i>	100	101,7	105,8	107,4	106,0	106
<i>Institusjonsplasser psykiatri i snitt:</i>						
Langtidsopphold	16,3	14	14	14	14	13,3
<i>Hjemmetjeneste:</i>						
Praktisk bistand, sum antall brukere	392	398	403	400	408	406,8
Vedtaksstid per mnd - totalt	2941	2985	2559	2541	2955	2803
Snitt vedtakstimer per bruker per mnd.	7,5	7,5	6,4	6,4	7,2	6,9
Herav:						
<i>Kommunal lev. antall brukere</i>	323,7	310	303	296	297	298
Vedtaksstid pr. mnd.		2111	1824	1782	2072	1939
Snitt vedtakstimer per bruker per mnd.		6,8	6,0	6,0	7,0	6,5
<i>Private lev. Brukervalg antall brukere</i>	46	61	73	73	77	76
Vedtaksstid per mnd - totalt		594	532	532	584	597
Gj.snitt vedtakstimer per bruker per mnd.		10	7,3	7,3	7,6	7,8
<i>Hjemmesykepleie, komm lev. antall brukere</i>	247	248	262	270	238	247
Vedtaksstid pr. mnd.		2826	2308	2025	2058	2216
Gj.snitt vedtakstimer per bruker per mnd.		11,4	8,9	7,5	8,6	9,0
<i>Hjemmesykepleie, priv. lev. antall brukere</i>		3,7	4,0	7	13	11
Vedtaksstid pr. mnd.		98	98	144	273	207
Gj.snitt vedtakstimer per bruker per mnd.		26,5	25,1	20,6	21,0	19,4
<i>Psykisk helse, antall brukere tot.</i>	189	186	204	214	205	210
Vedtaksstid per mnd. tot.	928	951	1030	972	920	883
<i>Enhet psykisk helse antall brukere</i>	156	163	182	188	179	183
Vedtaksstid per mnd.	365	338	398	478	458	445
Gj.snitt vedtakstimer per bruker per mnd.	2	2	2,2	2,5	2,6	2,4
<i>Psykisk helse andre, antall brukere</i>	32	24	22	26	26	26
Vedtaksstid per mnd.	563	633	630	494	462	438
Gj.snitt vedtakstimer per bruker per mnd.	18	27	30	19,0	17,8	16,6
<i>Trygghetsalarm, antall alarmer</i>	260	265	261	263	259	259
<i>TT antall brukere</i>	760	779	808	826	811	819
<i>BPA, antall brukere</i>	20	22	23	23	24	23,4
Vedtaksstid per mnd	2930	3042	2902	2764	3466	3088
Gj.snitt vedtakstid per bruker per mnd.	150	142	125	120,2	144,4	131,7
<i>Omsorgslønn, antall mottakere</i>	114	114	122	129	131	130
Vedtaksstid per mnd	4066	4073	4459	4361	4437	4371
Gj.snitt vedtakstid per bruker per mnd.	36	36	37	33,8	33,9	33,6

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

FUNKSJONSOMRÅDE 3 Pleie og omsorgstjenester	2010	2011	2012	Januar 2013	Desember 2013	Gjennomsnitt 2013
<i>Støttekontakt</i>						
Antall barn	42	33	32,2	33	31	33,5
Vedtaksstid per mnd	481	344	351	365	338	362
Gj.snitt vedtaksstid per bruker per mnd.	12	10	10,9	11,1	10,9	10,8
Antall voksne	95	79	89	98	95	94
Vedtaksstid per mnd	1445	1159	1235	1306	1258	1237
Gj.snitt vedtaksstid per bruker per mnd.	15	15	13,9	13,3	13,2	13,1

Utdrag fra nøkkeltall. Skjemaet er ikke utfyllende.

Sykehjemstjenester:

Bydelen har for 2013 budsjettert med et gjennomsnitt på 107 plasser ved sykehjem. Samhandlingsreformen har skapt et stort press på behovet for korttidsplasser og bydelen har et økende antall beboere i behov av langtidsopphold på sykehjem. Videre ser søknadskontoret en tendens til at sykehuset ber om korttidsplasser ved utskrivning uten at det er et reelt behov for dette. Det har derfor vært en stor utfordring for søknadskontoret å balansere behov mot rammene bydelen har fått tildelt. Som det fremgår av tabell over, har bydelen holdt budsjett i forhold til antall sykehjemsplasser. Samhandlingsreformen har imidlertid ført til økt bruk av hjemmetjenester i bydelen, da mange skrives ut rett fra sykehus til hjemmet.

Bydelen fordeler tjenester etter LEON-prinsippet og aktivt samarbeid med innsatsteam og hjemmesykepleie sikrer forsvarlig tjenestenivå. Det påpekes at sykehjem er det øverste trinnet på omsorgstrappen og at bydelen er i behov av flere tilbud på lavere nivå.

Avlastning for familier med funksjonshemmede barn:

Ordningen omfatter bolig-, individuell-, gruppe- og ferieavlastning. Bydelen ser at familier som har flere barn med funksjonshemming har særlige utfordringer, og at tjenestene varer over mange år. Barn med funksjonshemming har ofte omfattende tjenester ut over avlastning, f. eks. støttekontakt, dagsenter og omsorgslønn til foreldre. Søknadskontoret og bydelens egen avlastningsbolig arbeider hele året med å skaffe avlastning i bydelens egen regi for å minimere dyrere, kjøpte tilbud.

Dagtilbud/dagsenter for eldre

Bydelen kjøper 16 dagsenterplasser for eldre på Kantarellen bo- og rehabiliteringssenter. Dagsenteret er et godt tilbud, men det er liten sirkulasjon på plassene, noe som fører til ventelister. Spesielt har bydelen et økende behov for dagsenterplasser for hjemmeboende demente og det arbeides med å opprette et dagtilbud for hjemmeboende demente i bydelens egen regi.

Dagtilbud til funksjonshemmede

Bydelen kjøper 6 dagsenterplasser for personer med fysisk funksjonshemming på Kantarellen bo- og rehabiliteringssenter. Bydelen drifter selv 13 dagsenterplasser for personer med utviklingshemning på Hallagerbakken aktivitetssenter. For øvrig kjøpes det dagsentertilbud til 35 brukere eksternt. Bydelen ser at behovet for dagtilbud til denne gruppen sannsynligvis vil være

sterkt økende i årene som kommer og det arbeides for å finne løsninger i egen regi for å imøtekomme dette behovet.

Transportordning (TT)

Bydelen har mange brukere av TT med behov for tilrettelagt transport (blått/hvitt kort) sammenlignet med Oslo-nivå. For å sikre likebehandling og god forvaltning, har søknadskontoret gjennom 2013 hatt et løpende fokus på tildelingskriterier og forskrift for denne tjenesten. Bydelen ser at forbruket har vært noe mindre enn budsjettet.

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) for funksjonshemmede

Dette tilbudet er et samarbeid mellom NAV-stat og bydelen, der NAV-stat fatter vedtak om tjenesten og bydelen inngår kontrakt med arbeidsstedet og har et økonomisk medansvar. Bydelen har ved årsavslutningen 45 brukere i et slikt tiltak.

Etterskoletilbud (ESO)

Tilbudet gis til ungdom fra 12-18 år med funksjonsnedsettelse. Utdanningsetaten er ansvarlig for ordningen til og med det 7. skoleår, mens bydelen overtar fra 8. skoleår. Tiltaket er meget vanskelig å budsjettere, da flere brukere er ukjente for bydelen før de er i behov av dette tilbudet. Samtidig meldes ofte behov til bydelen etter at skolen har igangsatt tiltaket. Dette til tross for at det er bydelen som skal dekke kostnadene.

Eldresenteret

Prinsdal seniorsenter er privat og får driftsstøtte fra bydelen.

Botilbud til brukere med psykiske lidelser

Bydelen disponerer totalt 32 plasser i døgnbemannede boliger for brukerguppen. (Se for øvrig Enhet psykisk helse). I tillegg disponerer bydelen 4 bokollektiv med noe tilsyn som tilsvarer 14 hybler for brukerguppen. Brukerne som bor i bokollektiv, mottar i noen grad også hjelp fra hjemmetjenesten og psykisk helseteam.

Andre brukere har hatt behov for økte tjenester og det har vært lagt ned betydelig arbeid i bydelen for å møte dette behovet på en god måte til lavest mulig kostnad. Dette er blant annet gjort gjennom optimal utnyttelse av egne botilbud. Enhet bestilling og anskaffelser har også spilt en meget viktig rolle i dette arbeidet.

Søknadskontoret

Enheten har, som tidligere nevnt, en betydelig utfordring i å sikre samsvar mellom brukernes behov og vedtak som fattes, og en effektiv utnyttelse av de ressursene som er til rådighet. Fagkompetansen i ansattegruppen er høy, og det er mange faglige diskusjoner. Høstens arbeidsmiljøundersøkelse peker mot at ansatte i hovedtrekk opplever sitt arbeidsmiljø som meget godt til tross for kompleksitet i daglig drift. Enheten har et målrettet og enstemmig fokus på forbedringsområder. Sykefraværet har vært lavt gjennom hele året.

Søknadskontoret har et godt og viktig samarbeid med Enhet bestilling og anskaffelser, blant annet for å sikre riktige kontrakter, god gjennomføring av tjenestekjøp og flytting av brukere både innad i bydelen og eksternt. Videre har søknadskontoret løpende kontakt og samarbeid med alle bydelens utførere av pleie- og omsorgstjenester gjennom tverrfaglige team, enhetsledergruppen, i

enkeltsaker og gjennom regelmessige møtepunkter. Samarbeid er en nøkkel for å sikre de gode løsningene for brukerne og bydelen.

4.5.2 Enhet hjemmetjeneste

4.5.2.1 Ansvarsområde

Hjemmetjenesten kommunal leverandør, yter tjenester til hjemmeboende personer i henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Hjemmetjenesten er en utfører tjeneste, og all tjenesteutøving baserer seg på vedtak fattet av søknadskontoret.

4.5.2.2 Hovedmål

- Sikre de økonomiske rammebetingelsene (Prismodell for brukervalg) og etterleve myndighetskravene for tjenesten er styrende for aktivitetene.

Resultat:

Det er satt i gang flere rutinemessige tiltak for å sikre at tjenesten er effektiv og kvalitativ. Blant annet kan nevnes:

- Uttak av frekvensrapporten (Oslo-84) fra Geric a ukentlig for å tilpasse bemanningen. Det ble inndratt 3,5 årsverk i 2013, totale årsverk i 2013 er 50,2 årsverk.
 - Månedlig gjennomgang av bom-turer og avlyste oppdrag for å kvalitetssikre at brukere får riktig tjeneste etter behov.
 - Fokus på kvalitet av tjenesteutførelse, gjennomført internundervisning, deltatt i prosjekt ernæringsarbeid i regi av Høgskolen i Oslo og Akershus, Helseetaten og Utviklingssenteret for hjemmetjenester i Oslo (UHO), og dokumentasjon og kvittering i fagsystemet Geric a.
 - Hjemmesykepleien deltok i Legemiddelgjennomgang i samarbeid med UHO. Gjennomført repetisjonskurs for sykepleiere/vernepleiere innen legemiddelhåndtering.
 - Deltatt i prosjektet Hverdagsrehabilitering.
- Ha en hjemmetjeneste hvor fleksibilitet i bruk av ressursene skal bidra til en effektiv drift.
Resultat:
I 2013 ble alle stillinger gjennomgått og ressursene ble omfordelt etter behov.
 - Sikre at hjemmeboende får tjenester i tråd med Søknadskontorets vedtak, lover og forskrifter.
Resultat:
Det er laget rutiner som sikrer at alle vedtak blir aktivert, vurdert og evaluert kontinuerlig og at tiltaksplanene er i samsvar med vedtaket og ikke minst at oppdraget blir dokumentert og kvittert i Geric a. BUM- rapportene viser måloppnåelsen. Arbeidet overvåkes kontinuerlig. Tjenesten har utarbeidet en intern prosedyre for å sikre dette.
 - Sikre at hjemmetjenestens brukere får riktig ernæring.
Resultat:
 - Tjenesten har laget en prosedyre på området, og jobbet med implementering av denne.

- Hjemmetjenesten har også hatt samarbeidsprosjekt med Høgskolen i Oslo og Akershus for å utvikle en prosjektbeskrivelse for å styrke ernæringsarbeid i tjenesten. Dette avsluttes i januar 2014. Arbeidet videreføres i 2014.
- Gjennomført lokalt ernæringsprosjekt i samarbeid med UHT Oslo og Helseetaten. Det er dannet en sammensatt og tverrfaglig ernæringsgruppe som jobber systematisk med å heve sin kompetanse og være ressursgruppe for resten av tjenesten. Gruppen har videre hatt fokus på «*mer mat i maven*».
- Det er gjennomført undervisning av 10 ansatte innen ernæringsarbeid/demens og dokumentasjon i samarbeid med Helseetaten og UHT Oslo.
- Fokus på Legemiddelhåndtering, etterleve myndighetskravene.
Resultat:
 - Det ble mer bevisstgjøring rundt området og samarbeid med fastleger har økt slik at våre brukere får en riktig medisinsk behandling.
 - LMG (legemiddelgjennomgang sammen med fastleger og farmasøyt) og repetisjonskurs for sykepleier og vernepleier innen legemiddelhåndtering. Revurdert relevante prosedyre.
 - Legemiddelgjennomgang og praktisk opplæring for ansatte uten autorisasjon i egen regi.
 - Gjennomført undervisning om eldre- og legemidler i samarbeid med en våre fastlege
 - Gjennomført legemiddelkurs for alle sykepleiere/vernepleiere i FO3-området med interne midler.
- Ha fokus på å øke nærvær og redusere korttidssykefraværet.
Resultat:
 - Hjemmetjenesten har gjennomført et prosjekt i samarbeid med UKE som gikk fra desember 2012 tom juni 2013. Prosjektets fokus har vært på åpen og god dialog mellom ledere, medarbeidere og deres representere/verneombud (amatør verso profesjonell). Oslo kommunes verdigrunnlag skal være vårt verktøy. Videre har det vært fokus på å være en tydelig ledelse. Medarbeiderkartlegging i 2013 bekrefter at arbeidet har vært en suksess og at det nytter å ha riktig fokus og felles mål.
 - Tjenesten har også igangsatt tettere oppfølging av sykemeldte både med og uten sykemelding i samarbeid med HR-enheten. Ledere har hatt månedlige møter med tillitsvalgte og verneombud. Korttidssykefraværet har gått ned i 2013.
- Sikre at Gericaplan iverksettes og videreføring av behovsstyrt bemanning (BOB).
Resultat:

Det har vært ukentlig oppfølging fra ledere og koordinator på dette området, noe som har gitt en positiv utvikling. Vi er en av de ledende i gjennomføring av BOB etter sin intensjon.
- Sikre at brukere med omfattende behov skal få tilbud om Individuell plan.
Resultat:

Når brukere har rett på individuell plan (IP) og ønsker dette, bidrar hjemmetjenesten i dette arbeidet, og deltar i ansvarsgruppen.
- Sørge for at direkte brukertid i praktisk bistand er 62 % og i hjemmesykepleien 53 %.
Resultat:

Hjemmetjenesten har, i samarbeid med økonomienheten, arbeidet med å utvikle et verktøy for

å loggføre at månedlige antall beregnet vedtakstid og tiltakstid blir sammenlignet med utførte timer (direkte brukertid). Verktøyet brukes for å følge opp forholdet mellom planlagt tid og bruk av personalressurser. Høy andel korte vedtak samt mange avlyste oppdrag/bomturer gjør at det er utfordrende å nå målene. Gjennomsnittlig vedtakstid per bruker/måned er 15,1 i Oslo kommune og 10,1 i Søndre Nordstrand – opp fra 7,2 i 2012. Dette gir mere reise- og gangtid og flere besøk pr ansatt med tilsvarende redusert effektivitet.

Det er en stor utfordring å utføre 62 % direkte brukertid i praktisk bistand med mange korte besøk og like stor reise- og gangtid som hjemmesykepleietjenesten.

- Øke tryggheten i eget hjem med tanke på brannsikkerhet hos eldre brukere

Resultat:

Det blir laget tiltaksplan for årlig brannsjekk hos alle brukere som har vedtak om dette. Ansatte får opplæring/oppfriskning om hvordan dette skal gjøres av Helseetaten.

- Sikre at ansatte i hjemmetjenester har fagkompetanse og minimum bestått i norsk i nasjonalprøve nivå 3.

Resultat:

- Det er fokusert på rekruttering av riktig kompetanse. I tillegg er det gjennomført intern og ekstern opplæring/veiledning på følgende områder:
 - Forflyttingskurs for 34 ansatte med delfinansering fra NAV- arbeidslivssenter.
 - Norskopplæring for ansatte i samarbeid med Folkeuniversitetet med midler fra Kompetanseløftet.
 - Internundervisning i egen regi innen dokumentasjon og journalføring i Geric.
 - Instruksjonskurs for alle sykepleiestudenter 4 ganger i 2013.
 - Sykepleierstudenter har hatt fremlegg gruppevis i slutten av sin praksisperiode innen sykepleierfaget.
 - Ekstravaktmøte med fagopplæring.

4.5.2.3 Situasjonsbeskrivelse

Hjemmetjenesten er en kommunal leverandør som yter tjenester hjemlet blant annet i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Hjemmetjenesten utfører tjenester etter vedtak fattet av søknadskontoret. For å imøtekomme loven og for å sikre samhandling har det vært nødvendig å tilpasse interne prosedyrer/rutiner, samt arbeide med kontinuerlig kompetanseheving. Dette er en krevende og utfordrende prosess for tjenesten siden antall utskrivningsklare pasienter ble fordoblet siden 2012 (i kjølvannet av samhandlingsreformen). Tjenesten har derfor vært nødt til å vise stor fleksibilitet og handle raskt for på kort varsel å ta imot kritisk syke brukere.

Hjemmetjenesten består av områdene praktisk bistand, hjemmesykepleie og nattjeneste.

Det har i 2013 vært fokus på opplæring og kompetanseheving. Det har også vært nedlagt et betydelig arbeid knyttet til internkontroll og implementering av dette, samt intern/eksternundervisning og deltakelse i flere prosjekter. Deler av kompetansehevingen har vært i form av samarbeidsprosjekt med Høgskolen i Oslo, UHO, Helseetaten, våre leverandører og den frivillige organisasjonen Franciskushjelpen.

Hjemmesykepleien har økt antall sykepleierstudenter til 12. Hjemmesykepleien har hatt 3 personer under helsefagarbeiderutdanning hvorav 1 er ferdig utdannet våren 2013 og en ny lærling innen helsefagarbeider er rekruttert.

Praktisk bistand mottok 4 ungdommer fra sommerjobbprosjektet finansiert av Oslo Sør-midler. Det ble i 2013 også etablert et samarbeid med NAV- kommune om å ha praksisplasser for personer med minoritetsbakgrunn, flere av dem er i deltids arbeid nå. Tjenesten deltar også i systematiske samarbeidsmøter med andre enheter innen FO3-området i tilknytning til oppfølging av økonomisk handlingsplan.

Praktisk bistand er underlagt brukervalg og innsatsstyrt finansiering. Tjenesten leverer tradisjonelle hjemmehjelpsoppgaver, pleie, samt ernæring. For å imøtekomme vedtakene måtte det foretas noen arbeidstidmessige tilpasninger slik at tjenesten nå har turnus dag, kveld og helg/helligdager. For å styrke den formelle kompetansen i gruppen er det også ansatt helsefagarbeidere.

Det har vært sterkt fokus på å drive tjenesten innenfor gitte økonomiske rammer og tilpasse bemanning etter bestilte vedtakstimer, noe som har vært utfordrende. Pr november 2013 har praktisk bistand 298 aktive brukere og 2066 timer bestilte timer hvor 1708 timer av dem ble utført. Plantall fra søknadskontoret for 2013 har vært 1388 timer. Avlyste/bomturer utgjør over 200 timer i måneden. Korttidssykefraværet har stort sett vært under 4 % (etter måltallet vårt). Praktisk bistand har en stor utfordring med å rekruttere hjemmehjelpere, men har nådd sine økonomiske måltall (mindre forbruk).

Hjemmesykepleien er også underlagt brukervalg og innsatsstyrt finansiering. Tjenesten ytes på dag, kveld og helg/helligdager.

Det har vært styrket fokus på å drive tjenesten innenfor gitte økonomiske rammer og tilpasse bemanning etter bestilte vedtakstimer. UK- meldte (meldt utskrivningsklare) brukere som ikke har kommet hjem har vært kostnadsdrivende for tjenesten.

Hjemmesykepleien innførte Behovsstyrt bemanning (BOB) i slutten av 2011 og jobbet hele 2013 for at dette skulle fungere etter sin intensjon. Dette har bidratt til at TA (tjenesteansvarlig) har fått økt fokus på sykepleiefaget og utøvelse av dette.

Hjemmesykepleien hadde en to-delt ledelse hvor lederansvaret var delt mellom områdeleder og assisterende områdeleder. Fra 1.5.2012 ble dette endret slik at områdeleder fikk totalansvaret for hjemmesykepleien og natt-tjenesten, noe som har bidratt til en tydeligere ledelsesstruktur. Korttidssykefraværet har vært lavt i 2013, men tjenesten har hatt høyere langtidsfravær. Disse blir tett fulgt opp i samarbeid med HR- enheten.

Hjemmetjenester har pr. 31.12.2013 besatt alle sine faste fulltids- og deltidsstillinger. Imidlertid er noen av helgestillingene vakante og vikarer benyttes ved langtidsykemelding.

Tjenesten har hatt store utfordringer med å nå sine økonomiske måltall.

Natt- tjenesten er organisert under hjemmesykepleien, og inngår ikke i brukervalg. Tjenesten har hatt et lavt sykefravær og er en stabil og effektiv tjeneste. Natt- tjenesten fikk ny turnus etter ansatts ønske fra høsten 2013. Tjenesten har hatt mindreforbruk. Det har ikke vært

langtidssykefravær og korttidsfraværet har vært 0 i flere måneder. Dette er hovedgrunnen til at tjenesten har nådd sitt økonomiske måltall.

4.5.3 Enhet funksjonshemmede

4.5.3.1 Ansvarsområde

Enheten er en utførertjeneste og all tjenesteutøving baserer seg på vedtak fattet av Enhet søknadskontor. Tjenestene ytes i henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (HOL).

Bydelen skal bidra til å fremme deltagelse og likestilling for mennesker med funksjonshemninger. Pleie- og omsorgstjenestene skal tilrettelegges slik at den enkelte i størst mulig grad kan bevare sin selvstendighet og selvhjelpenhet. Tjenestetilbudet skal være differensiert og tilpasset den enkelte brukers behov, og medbestemmelse og valgfrihet skal være i fokus.

4.5.3.2 Hovedmål

- Sikre at de økonomiske rammebetingelsene for tjenesten er styrende for aktiviteten.
Resultat:
På grunn av flere brukere ved Hallagerbakken aktivitetssenter, Solhaug bosenter og Vestskrenten bosenter, samt endrede behov i brukergruppen, har Enhet funksjonshemmede fått opprettet nye årsverk i 2013. Inndekningen av dette har i noen grad skjedd ved reduserte utgifter til kjøp av eksterne tjenester, økte inntekter for ressurskrevende tjenester, samt omdisponeringer i enheten. Pr 2013 har Enhet funksjonshemmede 129,5 årsverk.
- Yte tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne som er individuelt tilpasset og ivaretar valgfrihet og brukermedvirkning.
Resultat:
Enhet funksjonshemmede gir tjenester iht Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Tjenestene utformes i nært samarbeid med bruker og/eller pårørende/hjelpeverge samt Enhet søknadskontor.
- Sikre at enhetens ansatte har fagkompetanse og gode norskkunnskaper.
Resultat:
 - Enhet funksjonshemmede har gode prosedyrer for tilfredsstillende kvalitet på intern opplæring på hvert tjenestested.
 - Enheten har utarbeidet nye prosedyrer som skal sikre at ansatte arbeider på en slik måte at brukerens tilbud er faglig forsvarlig og i henhold til gjeldende lovverk og forskrifter samt Oslo kommunes verdigrunnlag. Prosedyrene er tilgjengelige på bydelens intranettsider.
 - Det er opprettet stillinger for ledende miljøterapeuter som har et særskilt ansvar for opplæring og veiledning.
 - Enheten har utviklet egne kursprogrammer for legemiddelhåndtering og HOL kap 9.

- Bydelen har innvilget delvis permisjon til utdanning av blant annet helsefagarbeidere og vernepleiere. I 2013 ble en av enhetens ansatte uteksaminert til vernepleier samt at en vernepleier har gjennomført videreutdanning i veiledning.
- Det samarbeides faglig på tvers av enhetens åtte tjenestesteder gjennom blant egne faglige forum hvor kunnskap utveksles.

Enhetens ansatte har gjennomført flere faglige kurs for å øke sin fag – og realkompetanse i blant annet:

- Aldring og helse
- Utviklingshemming og helse
- Ernæring
- Epilepsi
- Fragilt-X syndrom
- Autisme og asperger syndrom
- Koordinatorrollen og individuell plan
- Legemiddelhåndtering for vernepleiere og sykepleiere
- Bydelen har gjennomført norskopplæring for ansatte som har behov for dette fra januar 2013 i samarbeid med Folkeuniversitetet med avsluttende prøver i skriftlig og muntlig.
- Overnevnte kursdeltakere gjennomførte i tillegg generell IKT-opplæring.

4.5.3.3 Situasjonsbeskrivelse

Botilbud

Enhet funksjonshemmede består av seks botilbud med døgnkontinuerlig bemanning.

I 2013 har enheten hatt 49 beboere i de døgnbemannede tiltakene samt at Vestskrenten bosenter yter oppsøkende tjenester til fire hjemmeboende brukere.

Det er ingen ledig kapasitet ved botilbudene.

Avlastningstilbud

Enhet funksjonshemmede har to tjenestesteder som tilbyr avlastning til familier. Avlastning gis ved Grensestien avlastningsbolig og Solhaug bosenter. Grensestien har plass til fire

avlastningsbrukere pr døgn, og ved Solhaug bosenter er det plass til to avlastningsbrukere pr døgn.

Dagtilbud

Hallagerbakken aktivitetssenter gir dagtilbud til 16 brukere. Aktivitetssenteret har 11,5 årsverk fordelt på 13 stillingshjemler. På høsten 2013 utvidet Hallagerbakken aktivitetssenter sin åpningstid til kl. 17.00, for å yte tjenester for to hjemmeboende brukere hvor begge pårørende er i arbeid. Disse brukerne har tidligere hatt et etter- skoletilbud ved Låven fritidsklubb.

Fritidstilbud

Moonshine er et orkester som gir fritids- /musikktilbud for seks funksjonshemmede. Orkesteret har tatt på seg ulike musikkoppdrag i regi av bla Frivillighetssentralen og Holmliastiftelsen.

Tjenestestedene i enheten har samarbeidet om ulike felles arrangementer og sosialt samvær i løpet av året.

Flere av enhetens brukere benytter fritidstilbud via Friundervisningen, AOF og andre.

Her kan nevnes aktiviteter som:

- rullestoldans,
- sang- og rytmegruppe
- diskotek

Brukerne benytter også tilrettelagte fritidsklubber i andre bydeler.

Fag og kompetanse

Enheten har selv utarbeidet eget kursopplegg for internopplæring i legemiddelhåndtering og Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester/HOL kap 9 som omhandler bruk av tvang og makt overfor psykisk utviklingshemmede.

Ved utgangen av 2013 hadde alle tjenestestedene stillinger som ledende miljøterapeut. Disse stillingene har et særskilt ansvar for internopplæring, vedtak som er hjemlet i HOL kap. 9, for samarbeid med Fylkesmannen i Oslo/Akershus og spesialisthelsetjenesten.

Det er dannet et eget faglig forum for ledende miljøterapeuter. Faglig forum er en faglig ressurs i enheten ved at det samarbeides på tvers av tjenestestedene ved utarbeidelse av egne kompendier og fagmateriell for internopplæring i blant annet HOL kap. 9, legemiddelhåndtering, målrettet miljøarbeid og enhetens prosedyrer. Formålet er å videreutvikle samarbeid på tvers av tjenestestedene, rekruttere og beholde mangelpersonell og øke fagkompetansen på tjenestestedene.

Gerica som dokumentasjonsverktøy, er innført på alle enhetens tjenestesteder og det er utarbeidet tiltaksplan for hver bruker som er i tråd med vedtak fattet av Enhet søknadskontor.

Det er utfordrende å gjennomføre opplæringen på grunn av mange deltidsansatte.

Oslo kommune har vedtatt at behovsstyrt bemanning/BOB skal innføres i blant annet kommunale botilbud. Behovsstyrt bemanning er innført på alle enhetens botilbud og systemet handler om å organisere en riktig sammensetning av kompetanse i bemanningen ut fra brukeres helse- og livssituasjon.

Brann- og redningsetaten har i 2013 gjennomført tilsyn ved ett av enhetens tjenestesteder. Eksisterende brannrutiner og prosedyrer på alle tjenestestedene er derfor blitt gjennomgått, evaluert og revidert.

Rekruttering

I 2013 har det vært en utfordring å rekruttere fagpersonell til ledige stillinger og det er spesielle utfordringer med å rekruttere vernepleiere.

Økonomi

Også i 2013 har det vært fokus på å arbeide videre med å øke egenproduksjon gjennom å etablere egne tjenester for funksjonshemmede kontra å kjøpe samme tjenester fra private leverandører. Til tross for opprettelse av nye stillinger vil denne aktiviteten både på kort og lang sikt medføre reduserte kostnader for bydelen.

Flere av brukerne i enheten har fått økt behov for personalbistand.

Enhet søknadskontoret og Enhet funksjonshemmede har samarbeidet tett om utforming og eventuelle endringer i brukernes vedtak. Det har likeledes vært tett samarbeid ved inntak av nye brukere ved enhetens dag- og botilbud.

IA/inkluderende arbeidsliv og sykefravær

Sykefraværet i 2013 har vært høyere enn fjoråret. Det har vært en utfordring å hente ut pålitelig dokumentasjon på sykefravær grunnet overgang til nytt HR-system, men dokumentasjon som har vært tilgjengelig viser en økning.

Tjenestelederne er godt skolerte i IA-arbeidet og samarbeider godt med HR-enheten og Arbeidslivssenteret med tilrettelegging for sykemeldte, forebygge nye sykefravær og ivareta de øvrige ansatte med godt nærværarbeid.

Enhet funksjonshemmede er den enheten i bydelen med høyest antall avviksmeldinger på vold/trusler.

Tabell 3.5. 1 Oversikt over boliger og avlastningsplasser til utviklingshemmede i egen bydel

Navn og type bolig	Antall beboere/brukere	Avlastningsplasser /brukere
Solhaug bosenter	10	2 plasser / 3 brukere
Furulia omsorgsboliger	15	
Sponstuveien bosenter	4	
Nordskrenten bosenter	5	
Vestskrenten bosenter m Dyretråkket	8	
Satelittoppdrag/oppøkende tjenester	(4)	
Bjørn Bondes vei	7	
Grensestien avlastning		4 plasser / 12 brukere
Totalt antall boenheter	49 (53)	

Furulia omsorgsboliger gir tilbud til 15 beboere. Tre beboere bor i tilknytning til personalbasen, mens 14 brukere har selvstendige leiligheter fordelt på tre ulike blokker i borettslaget.

Med bakgrunn i at Furulia yter tjenester til både personer med psykisk utviklingshemming - og/eller ulike psykiatridiagnoser, ble tjenestestedet i 2010 delt i to fagteam med ansatte som har kompetanse innenfor disse to fagområdene.

Furulia omsorgsboliger har 21,44 årsverk fordelt på 39 stillingshjemler.

Vestskrenten bosenter gir tilbud til åtte beboere, hvorav tre bor på Vestskrenten bosenter og fem har tilrettelagt botilbud ved Dyretråkket.

Tjenestestedet har fått en ny tjenestemottaker i 2013 slik at personalet yter tjenester til fire hjemmeboende personer med ulik grad av funksjonsnedsettelse. Denne tjenesten kalles for satelittoppdrag/oppøkende tjeneste.

Vestskrenten har 11,03 årsverk fordelt på 17 stillingshjemler.

Nordskrenten bosenter gir botilbud til fem beboere.

Tjenestestedet har 11,25 årsverk fordelt på 18 stillingshjemler.

Bjørn Bondes vei bosenter gir tilbud til syv beboere.

Bjørn Bondesvei bosenter har 22,54 årsverk fordelt på 45 stillingshjemler.

Sponstuveien bosenter gir tilbud til fire beboere.

Tjenestestedet har 13,51 årsverk fordelt på 24 stillingshjemler.

Solhaug bosenter gir botilbud til ti beboere. Dessuten benyttes to leiligheter til avlastningstilbud for familier med hjemmeboende voksne over 18 år. I løpet av 2013 har en ny beboer flyttet inn og det er nå tre avlastningsbrukere som har avlastningstilbud.

Solhaug bosenter har 24,35 årsverk fordelt på 43 stillingshjemler.

Grensestien avlastningsbolig gir avlastning til familier med funksjonshemmede barn under 18 år.

Avlastningstilbudet har totalt fire døgnplasser som fordeles på familier i forhold til fattede vedtak om avlastning fra Søknadskontoret. Det er totalt 12 familier som har avlastningstilbud ved Grensestien avlastningsbolig.

Tjenestestedet har 13,28 årsverk fordelt på 25 stillingshjemler.

4.5.4 Enhet psykisk helse

4.5.4.1 Ansvarsområde

Bydelenes ansvar og utfordringer med hensyn til å ivareta behovene til mennesker med psykiske lidelser er betydelige. Den statlige opptrappingsplanen for psykisk helse og Oslos handlingsplan for psykisk helsearbeid 2004 – 2008 ble avsluttet i 2008. Oppfølgingen av det psykiske helsearbeidet videreføres i 2013 på samme nivå som i 2012. Staten stiller krav til kommunen om rapportering knyttet til iverksettelse av tiltak og bruk av ressurser på en rekke sentrale områder innen psykisk helsearbeid i 2013.

4.5.4.2 Hovedmål

- Ha fokus på deltakelse i arbeid og andre aktive tiltak fremfor passive ytelser.

Resultat:

Enheten tilbyr tjenesten Arbeid med bistand via Vilje Viser Vei

- Brukernes muligheter, ressurser og mål skal fokuseres.

Resultat:

- Det settes et mål for brukerne når det tilbys tjenester i enheten og når vedtak settes eller videreføres
- Brukernes mål er å være mest mulig selvstendig og deltakende i eget liv

- Sikre at de økonomiske rammebetingelsene for tjenesten er styrende for aktiviteten.

Resultat:

- Det er blitt tilpasset nye tiltak i egen tjeneste rundt enkeltbrukere istedenfor å kjøpe dyrere tjenester på det private markedet
- Det gjennomføres flere gruppeaktiviteter i tjenestene for å kunne gi tilbud til flere brukere på en mer effektiv måte

- Sikre brukermedvirkning og gjennomføre brukerundersøkelser.

Resultat:

- Brukere tas med i utforming av målsettinger og tiltaksplan
- Brukere tas med i planlegging av tjenestetilbudet
- Det er ikke gjennomført brukerundersøkelser i enheten i 2013

- Yte booppfølging.

Resultat:

- Tjenesten tilbyr veiledning og booppfølging med mål om et mest mulig selvstendig liv for brukerne i egen bolig
- Det ytes booppfølging både i enhetens omsorgsboliger og hjemme i brukernes selvstendige boliger
- Opprettet nye bokollektiv med styrket booppfølging fra psykisk helseteam

- Ha samarbeid og dialog med spesialisthelsetjenesten.

Resultat:

- Det gjennomføres samarbeidsmøter og ansvarsgrupper i samarbeid med spesialisthelsetjenesten både på brukernivå og på systemnivå
- Bydelen er representert i Samarbeidsforum for rus og psykisk helse som er et samarbeid mellom OUS, Søndre Oslo DPS og bydelene Søndre Nordstrand, Nordstrand og Østensjø

- Foreta individuell kartlegging av brukere med tung rus- og psykiatriproblematikk med bistandsbehov for å mestre og beholde sine boforhold.

Resultat:

Det utføres IPLOS registrering og kartlegging av hver bruker som får vedtak innen psykisk helsearbeid

4.5.4.3 Situasjonsbeskrivelse

Omsorgsboliger

Enhet psykisk helse består av følgende tiltak/tjenester:

- 3 omsorgsboliger:
 - Bjørndal Gård
 - Holmlia bokollektiv
 - Hauketoveien omsorgsboliger
- Psykisk helseteam
- Broa aktivitetshus
- Vilje Viser Vei

Boliger i Enhet psykisk helse

Et av målene i den statlige opptrappingsplanen for psykisk helse er å sørge for at mennesker med psykiske lidelser tilbys bolig og tjenester på 1.linjenivå. Mange av brukerne har omfattende behov for bistand for å mestre et liv i egen bolig. Å fremskaffe boliger, både samlokaliserte boliger og ordinære kommunale boliger, har vært og er en av de store utfordringene for bydelen. Bydelen har i alt 29 plasser til personer med psykiske lidelser i boliger med døgnbemanning. Dette er ikke tilstrekkelig, og det kjøpes derfor plasser i private tiltak utenbys i tillegg til i andre bydeler. Bydelen har etablert et nytt bokollektiv, i tillegg til tre eksisterende kollektiv, som skal ha forsterket oppfølging fra bydelens psykiske helseteam. Disse har døgnbemanning.

Bemannede tilbud i bolig for mennesker med psykiske lidelser

Boligens navn	Antall
Bjørndal gård	10 plasser
Holmlia bokollektiv	5 plasser
Hauketoveien omsorgsbolig	13 + 1 plass*
Totalt	29 plasser

*) 1 midlertidig botilbud

Bjørndal gård gir botilbud til 10 brukere, og har bemanning på 8,00 årsverk. Boligen består av 5 leiligheter og et kollektiv med plass til 5 brukere. En beboer har flyttet internt i bydelen til annen enhet og det har kommet inn en ny beboer fra en annen bolig i enheten. Det oppleves som krevende å gå enkelte vakter alene da en jobber mye tett med beboerne i kollektivet.

Holmlia bokollektiv gir botilbud til 5 brukere, og har bemanning på 4,46 årsverk. Holmlia bokollektiv er bemannet dag og kveld, med støtte fra Enhet hjemmetjenester på natt via vedtak. Har hatt en del utfordringer med ustabile beboere i 2013. En beboer har flyttet og det er kommet inn en ny beboer via Søndre Oslo DPS.

Hauketoveien omsorgsbolig gir botilbud til 14 brukere, hvorav et av botilbudene er en akutt plass/midlertidig tilbud. Hauketoveien har en bemanning på 9,00 årsverk. Det oppleves som krevende å gå enkelte vakter alene spesielt når det skjer utagering ved tjenesten. Det har vært noe rullering i leiligheten for midlertidig tilbud. Dette har vært brukere som har hatt behov for vurdering i forhold til tjenestenivå. En beboer har flyttet internt i enheten, ny beboer er inne for vurdering. Det er også gitt midlertidig botilbud i boligen til en annen bruker i påvente av annet botilbud i riktig omsorgsnivå. Hauketoveien følger opp en beboer utenfor boligen som har behov for forsterket booppfølging i tillegg til de i omsorgsboligen.

Andre tjenester i Enhet psykisk helse

I tillegg til boligene tilbyr Enhet psykisk helse tjenester til hjemmeboende beboere i bydelen. Dette er individuelle tiltak og gruppetiltak som utføres av psykisk helseteam, Broa aktivitetshus og Vilje Viser Vei.

Psykisk helseteam gir gruppetilbud til voksne innen psykisk helsearbeid, i tillegg til å følge opp hjemmeboende voksne i bydel med vedtak om psykisk helsearbeid. Tjenestedet består av 8,5 årsverk, inkludert enhetsleder. Gruppetilbudene som gis er Kurs i Depresjonsmestring, bassengtrim og fotballgruppe. Det er stor etterspørsel etter tjenesten psykisk helsearbeid i bydelen. Det fattes mange vedtak hver måned og det er en utfordring å få effektivt vedtakene raskt nok. Få brukere blir skrevet ut av tjenesten på grunn av mangel på andre tilbud som kan ivareta brukernes behov, men også fordi vedtakene ofte er rettet mot veiledning, støtte og samarbeid opp mot andre samarbeidspartnere. Dette skaper utfordringer i forhold til kapasitet til oppfølging av enkeltbrukere og drift av aktivitetsgrupper. Videre gir disse utfordringene mindre tilgjengelighet og fleksibilitet ved uforutsette hendelser, og ved behov for økt innsats når brukere av tjenesten trenger mer oppfølging for å kunne bo hjemme.

Psykisk helseteam følger opp 4 kollektiv som gis tilbud om psykisk helsearbeid og praktisk bistand og oppfølging. Kollektivene har til sammen plass til 12 beboere.

Bydelen har en stilling som psykisk helsearbeider med fokus på yngre brukere med rusmiddelmissbruk som tilleggspromatikk.

Psykisk helseteam fikk i oktober 2012 nye kontorlokaler i Rosenholmveien 4B, og er samlokalisert med Enhet forebyggende som har ansvaret for det forebyggende arbeidet innen psykisk helse barn og unge.

Broa aktivitetshus tilbyr åpent hus og aktiviteter til bydelens beboere med psykiske vansker og lidelser. Tjenestestedet disponerer 2 årsverk. Tilbudene som blant annet gis er malekurs, keramikkurs, matkurs, enkel dataopplæring, kvinnegruppe, håndverksgruppe og turgruppe. Turgruppen ble høsten 2013 brukerdrevet. Broa tilbyr også individuell oppfølging ved behov/vedtak. Det er et økt fokus på å rekruttere flere brukere av aktivitetshuset med annen etnisk opprinnelse og samarbeid med andre tjenester innen psykisk helse for å redusere individuell oppfølging og vedtak. En annen utfordring er å rekruttere yngre deltakere til gruppen.

Vilje Viser Vei er et tiltak innen arbeid med bistand, og består av 2 årsverk. Vilje Viser Vei er en del av NAV-satsingen på arbeid med psykisk syke. Vilje Viser Vei finansieres via tilsagn fra NAV tiltak som gis 6 måneder av gangen. Tilretteleggerne har et tett samarbeid med DPS, ViA Kvalifiseringssenter og tiltaksavdelingene ved NAV-kontoret. Tilretteleggerne lå i snitt på ca 22 aktive deltakere i tiltaket i 2012, og rapporterer ukentlig på antall deltakere inn til NAV tiltak Oslo.

4.5.5 Hovedoversikt økonomi FO – 3 – netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2012	Oppr. Budsjett 2013	Regulert budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik reg.bud/ regnskap 2013
234 Aktivisering og støttetjenester ovenfor eldre og funksjonshemmede	43 527	40 394	41 538	50 876	-9 338
253 Helse- og omsorgstj. i institusjon	75 848	83 086	83 723	78 896	4 828
254 Helse- og omsorgstj. til hjemmeboende	183 405	196 128	199 079	218 666	-19 587
261 Institusjonslokaler	177	138	183	270	-87
733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede	21 260	22 825	22 825	21 439	1 386
Sum netto utgifter *)	324 216	342 571	347 349	370 146	-22 797

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 3.B

Bydelens vurderinger:

FO3 viser et merforbruk på 22,797 mill kr. Beløpet omfatter også ubenyttede øremerkede midler på 0,487 mill kr. som søkes overført til 2014.. I tillegg er kostra 120 Administrasjon fordelt ut på funksjonsområde 3 med 13,162 mill kr. Se også kommentarene under 3.2.5 Hovedoversikt økonomi FO1.

Korrigeres det for øremerkede midler og ompostering av kostra 120 blir reelt merforbruket 10,122 mill kr

Dette fordeler seg på følgende kostra:

Kostra **234 Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede** har et merforbruk på 9,338 mill kr. Korrigert for omposteringen fra kostra 120 til kostra 234 på 2,194 mill kr, ble resultat et merforbruk på 7,144 mill kr. Bakgrunnen for merforbruket er at det er brukt mer på avlastning – ferieavlastning og individuelle avlastning – 2,0 mill kr. Det er kjøpt færre dagsenter plasser enn budsjettet, men prisen pr plass ble vesentlig høyere enn budsjettet, noe

som ga 1,78 mill kr i merforbruk. Videre ble utgifter til etter skoletidsordning for barn med særskilte behov og støttekontakter 1,85 mill kr høyere enn budsjett. Driftsutgiftene på Søknadskontoret ble 1,1 mill kr høyere enn budsjett

Kostra 253 Bistand, pleie, omsorg i institusjoner for eldre og funksjonshemmede har et mindreforbruk på 4,828 mill kr. Korrigert for omposteringen fra kostra 120 til kostra 253 på 2,194 mill kr, ble resultat et mindreforbruk på 7,022 mill kr.

Utgiftene til heldøgns omsorg i institusjon hadde en merutgift på 1,0 mill kr. På øvrige koststeder var det små avvik i forhold til budsjett. Årsaken til det store mindreforbruket skyldes at vesentlige utgifter var budsjettet på kostra 253, men utgiftene ble postert på kostra 254. Ser man kostra 253 og 254 sammen var det i 2013 et merforbruk på 3,79 mill kr.

Kostra 254 Bistand, pleie, omsorg til hjemmeboende har et merforbruk på 19,587 mill kr. Korrigert for omposteringen fra kostra 120 til kostra 234 på 8,775 mill kr, ble resultat et merforbruk på 10,812 mill kr

Merutgiften på kostra 254 er hovedsakelig knyttet til resultatenehet Funksjonshemmede og resultatenehet Hjemmetjenesten.

Som det fremgår av tabell 3.5.2 har kostnadsutviklingen på enhet Funksjonshemmede vært mellom 6 og 7 millioner årlig. På tre boenheter har det vært et betydelig merforbruk på lønnskostnader i 2013. Noe av dette merforbruket resulterer i økte refusjoner på kostnadskrevende brukere. Når det gjelder enhet Psykisk helse har kostnadsutviklingen vært på omtrent en million fra 2012 til 2013. Også her er det lønnskostnader som kan forklare økningen. Totalt utgjør kostnadene ved begge enhetene 47 % av de totale kostnader på kostra 254 i 2013.

Tabell 3.5. 2 Kostnadsutviklingen for enhet Funksjonshemmede og Psykisk helse

Kostnadsutviklingen 2010-2013				
	2010	2011	2012	2013
Enhet Funksjonshemmede	56 410 723	63 952 073	69 952 149	75 021 791
Enhet Psykisk helse	16 405 088	15 612 063	18 401 878	19 338 232
Prosent av kostra 254				47 %

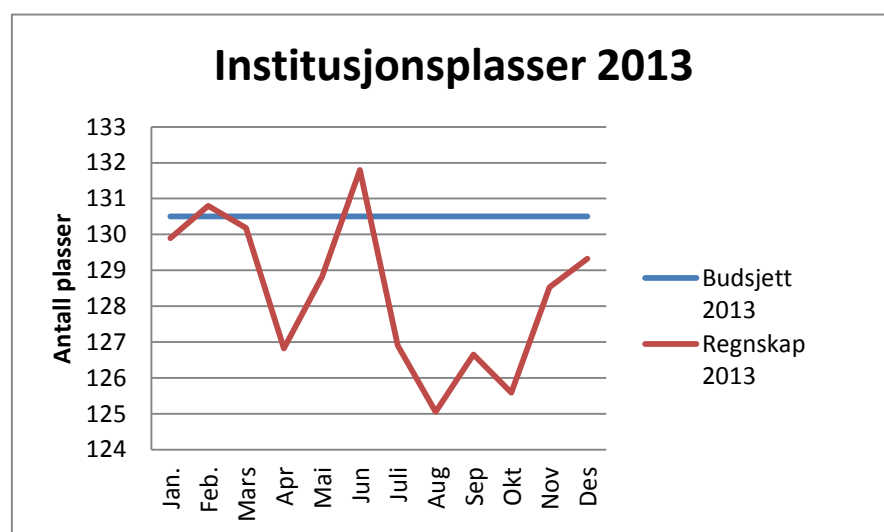
Særlig kostnadskrevende brukere

Det endelige refusjonsbeløp for utgifter påløpt i 2012 ble utbetalt i 2013 og var på 46,554 mill. Dette beløpet var 4,054 høyere enn budsjettet. Det ble i regnskapet for 2013 avsatt 45,838 mill, og det er 2,338 mill høyere enn budsjettet i 2013. Dette beløp er fordelt på kostra 253 (34 %) og 254 (66 %).

Institusjonsplasser har en utvikling som vist i tabell 3.5.2 og tallene viser at bruken av plasser for januar-desember ligger under budsjett for 2013. Dette fremkommer også i figur 3.5.1.

Budsjettet antall institusjonsplasser pr mnd var 130,5. I januar-desember ble det i gjennomsnitt benyttet 128,4 plasser pr måned. Pr 31.12.2012 hadde bydelen benyttet 129,3 plasser.

Figur 3.5. 1. Bydelens bruk av institusjonsplasser.



Når det gjelder sykehjemsplasser var det en reduksjon fra februar til april som så økte til 110 plasser i juni, som ble årets høyeste, jf tabell 3.5.3. Mot slutten av året stabiliserte det seg på 106 plasser, 1 plass under budsjett. Variasjonen i bruken av sykehjemsplasser kan forklares med en viss omløpshastighet av korttidsplasser gjennom året.

Når det gjelder psykiatriplasser ble det benyttet samme antall som budsjettet, herunder 14 plasser, med unntak av perioden april til august hvor bydelen benyttet 13 plasser. Resultatet for 2013 ble 13,6 plasser like under budsjett.

Avlastning bolig økte gjennom året fra 7,5 til 8,3 i desember med et gjennomsnitt på 7,7 plasser som resultat for 2013. Resultatet ble 0,8 plasser under budsjett.

Tabell 3.5. 3: Bydelens bruk av institusjonsplasser.

BYDEL SØNDRE NORDSTRAND	Des.	Budsj.	Jan.	Feb.	Mars	Apr	Mai	Jun	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Resultat
Pleie-og omsorg	2012	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013
Sykehjemsplasser	108,2	107,0	107,4	108,2	107,6	105,2	107,0	110,0	105,1	103,3	103,9	102,8	106,2	106,0	106,1
herav korttidsplasser inkl.intermediære	19,9	16,0	19,0	19,0	19,9	19,0	19,6	21,9	19,1	19,3	20,2	16,4	19,1	16,3	19,1
herav aldershjems-plasser	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1,0
Plasser psykiatri	14	14	14	14	14	13	13	13	13	13,0	14,0	14,0	14,0	14,0	13,6
Plasser institusjon/bolig	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1,0
Avlastning bolig	7,73	8,5	7,5	7,6	7,6	7,6	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,3	8,3	7,7
Sum	130,9	130,5	129,9	130,8	130,2	126,8	128,8	131,8	126,9	125,1	126,7	125,6	128,5	129,3	128,4

Hjemmetjenesten

Tabell 3.5.4 viser gjennomsnittlig antall utførte timer praktisk bistand og hjemmesykepleie pr mnd hittil i år.

Tabell 3.5. 4: Utførte timer hjemmesykepleie og praktisk bistand pr mnd i 2013

2013							
Timer pr mnd.	Budsjett 2013 Søknads-kontoret	Bestilte timer Søknads-kontoret	Budsjett 2013 hjemmetjenesten	Utførte timer kommunal leverandør, Hjemmetjenesten	Utførte timer av private leverandører	Andel kommunal leveranse	Andel utført av private
Hjemmesykepleien	2100	2039	2016	1815	224	89 %	11 %
Praktisk bistand	1865	2115	1362	1599	516	76 %	24 %

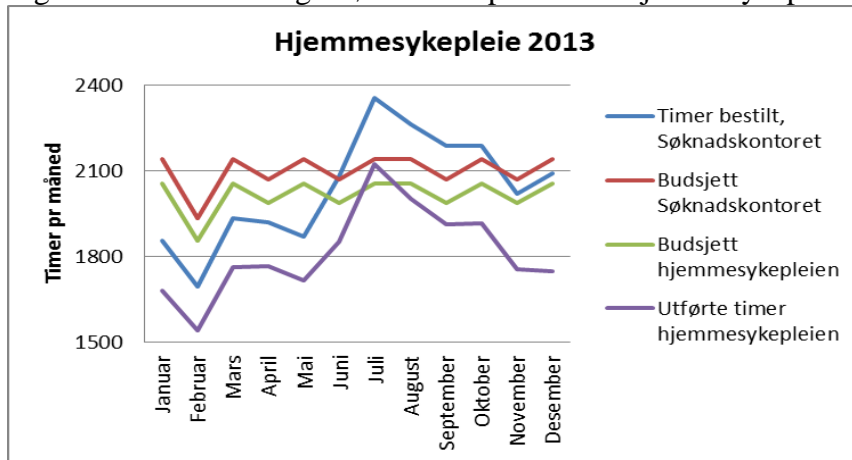
I forhold til budsjett har søknadskontoret bestilt færre timer hjemmesykepleie, men flere timer praktisk bistand enn budsjettet, jf figur 3.5.2 og 3.5.3. Dette har gitt en kostnadmessig effekt også for hjemmetjenesten fordi disse er innsatsfinansiert.

Hjemmetjenesten fikk i 2013 et merforbruk på totalt 3,559 mill kr. Her inngår hjemmesykepleie med et merforbruk på 2,998 mill, administrasjonen med 0,680 mill kr. Nattjenesten og praktisk bistand går i balanse.

Bakgrunnen for resultatene er som følger:

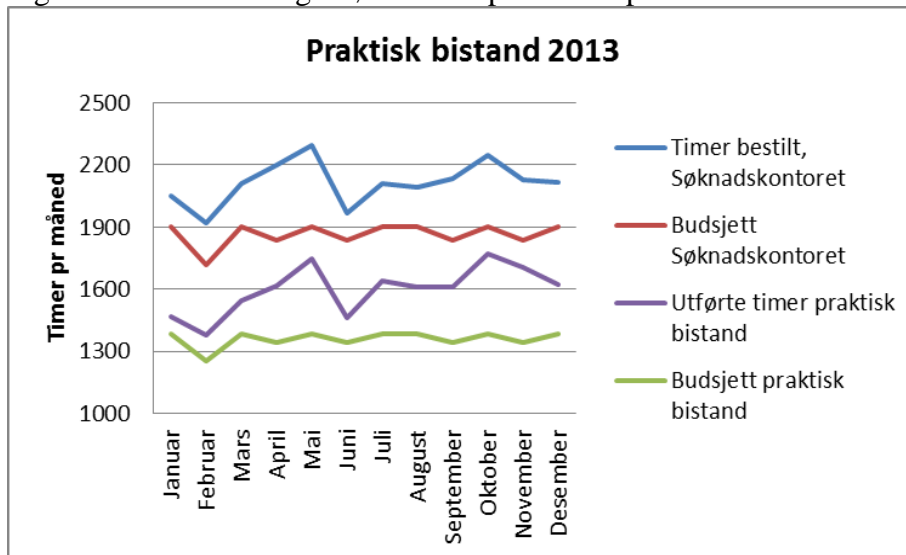
- Når det gjelder **hjemmesykepleie** ble det utført 1.815 timer pr mnd i 2013, jf tabell 3.5.4. og figur 3.5.2. Budsjettet var lagt opp med 2.016 timer pr mnd og resultatmessig ble det utført 201 timer pr mnd mindre enn budsjettet. Det var kun i juli måned at det ble utført flere timer enn budsjettet, jf figur 3.5.2. Regnskapet viser et merforbruk på 2,998 mill kr og kan knyttes til høye lønnskostnader, høye driftskostnader til bilparken tjenesten disponerer. I tillegg tapte man inntekter på avlyste oppdrag og bomturer.

Figur 3.5. 2: Bestilte og utførte timer pr mnd av hjemmesykepleie i 2013



- **Praktisk bistand** utførte 1.599 timer pr mnd i 2013. Budsjettet var satt opp med 1.362 utførte timer pr mnd og det ble utført 237 timer pr mnd mer enn budsjettet. Som vi ser av figur 3.5.3 er det utført vesentlig flere timer enn budsjettet og denne sammenhengen er en konsekvens av bestillingen fra Søknadskontoret, som har bestilt flere timer enn de har budsjettet. I 2013 har Praktisk bistand gått i balanse.

Figur 3.5. 3: Bestilte og utførte timer pr mnd av praktisk bistand i 2013

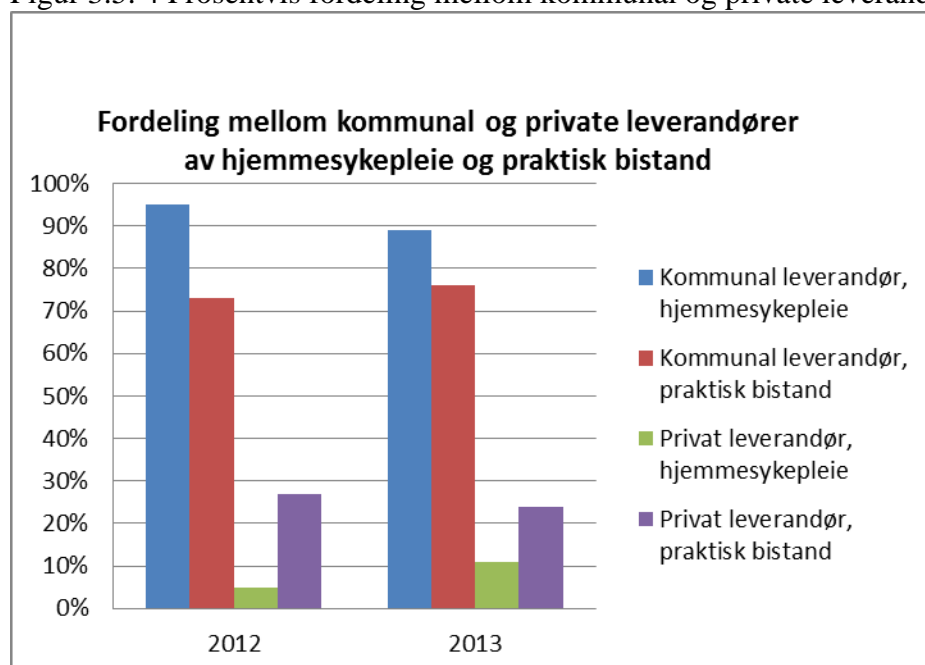


- Tjenesten har vist at styrket fokus på sykefravær og arbeid med å redusere overtidbruk har gitt en positiv utvikling knyttet til gapet mellom budsjett og regnskap. Samtidig er tjenesten i gang med et HMS-prosjekt med ekstern kompetanse for å styrke opp under dette arbeidet.

Som det fremgår av tabell 3.5.4 og figur 3.5.4 viser resultatet for 2013 at private leverandører har en markedsandel på 24 % innenfor praktisk bistand målt i utførte timer. Hvis man sammenligner med 2012 har andelen likevel gått ned fra 27 % i 2012 til 24 % i 2013. Dette er vist i den lilla

søylen. Det foreligger en motsatt utvikling innenfor hjemmesykepleien. I 2012 var markedsandelen på hjemmesykepleie for private leverandører på kun 5 %, men denne har økt til 11 % i 2013, se grønn søyle.

Figur 3.5. 4 Prosentvis fordeling mellom kommunal og private leverandører av hjemmetjenester



733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede

Kostra 733 viser et mindreforbruk på 1,332 mill kr

I 2012 fikk bydelen et betydelig merforbruk på tjenesten. Det skyldtes en omlegging og utvidelse av tjenesten. Ved utarbeidelse av budsjettet for 2013 ble den nye ordningen lagt til grunn og budsjettet ble oppjustert i forhold til 2012. Det viser seg at utgiftene ble lavere enn forventet. Antall brukere ble i 2013 819 mot 788 i 2012 og 821 i 2011.

FO3 fordelt på brukere over og under 67 år

Budsjettet som bydelene tildeles innen funksjonsområdene baseres på kriteriesystemet. Innen FO3 vektet det bl.a. på aldersgruppene over og under 67 år. Yngre brukere er ofte mer kostnadskrevende enn eldre. Det har vært viktig å dokumentere hvordan bydelen bruker midlene på FO3, fordelt på brukere over og under 67 år. Dette både som et bidrag i diskusjonen om kriteriesystemets utforming og i en bevisstgjøring i bydelen om hvordan midlene faktisk brukes.

FO3 består hovedsakelig av kostra 234, 253, 254 og 733. Kostra 234 og 253 har et 4. siffer som indikerer om brukeren er over eller under 67 år. For kostra 254 har det vært frivillig å benytte det 4. siffer.

Tallene i tabell 3.5.5 viser at bydelen bruker en økende andel utgifter på klienter under 67 år, mens bystyrets tildeling (Kriteriefordelt budsjett) viser at bydelen fikk relativt mindre til denne gruppen i 2013 enn i 2012.

Tabell 3.5. 5: Fordeling av midler på grupper over og under 67 år

Brukergruppe	Årsregnskap 2011	Årsregnskap 2012	Årsregnskap 2013	Kriteriefordelt budsjett 2012	Kriteriefordelt budsjett 2013
Over 67 år	34 %	33 %	30 %	42 %	44 %
Under 67 år	66 %	67 %	70 %	58 %	56 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

I tabellen er det vist tall for 2011, 2012 og 2013. Bydelens bruk av midler på gruppene har endret seg lite. Imidlertid ser det ut for at kriteriefordelingen for Søndre Nordstrand har endret seg slik at gruppen over 67 år får større vekt sammenlignet med 2012.

4.5.6 Måltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 3 - Pleie og omsorg	Resultat 2011	Resultat 2012	Måltall 2013	Resultat 2013	Avvik resultat - måltall
Andel av bydelens årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning	65 %	60 %	66 %	68 %	2 %
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere	>80 %	Foreligger ikke tall	>80 %	Foreligger ikke tall	

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

Nøkkeltall for FO3 - Pleie- og omsorg (EST)	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Andel personer 80+ pr 31.12	1,54 %	1,59 %	1,63 %	1,63 %
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger 1)	8 643	8 585	8 255	8 773
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester 1)	347 956	342 927	314 923	420 311
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker 1)	292 807	296 465	257 591	287 227
Andel egne innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	35,0 %	33,5 %	34,3 %	30,4 %
Andel egne innbyggere 66 år og under som mottar hjemmetjenester 2)	1,0 %	1,1 %	1,2 %	1,0 %
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som mottar hjemmetjenester 2)	6,0 %	5,5 %	30,1 %	6,4 %
Andel egne innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester 2)	30,7 %	29,2 %	30,1 %	28,3 %
Andel egne innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	54,0 %	47,9 %	52,1 %	40,2 %
Andel egne innbyggere 80 år og over som bor i institusjon 3)	11,9 %	12,0 %	11,8 %	11,9 %
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som bor i institusjon 3)	1,7 %	1,1 %	1,3 %	1,2 %
Andel egne innbyggere 80 - 89 år som bor i institusjon 3)	9,0 %	7,0 %	7,5 %	10,0 %
Andel egne innbyggere 90 år og over som bor i institusjon 3)	27,2 %	34,4 %	33,3 %	21,5 %
Andel sykehjemsbeboere på tidsbegrenset opphold 4)	16,8 %	15,5 %	19 %	15 %

1) Netto driftsutgifter, kommuneregnskapet, Rapporteres kun ved årsslutt pr 31.12.

2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene §1-3 annet ledd nr.3 og Lov om sosiale tjenester § 4-2 a, b og e). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid.

I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.

3) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene eller sosialtjenesteloven, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

4) Sykehjem, hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene

4.6 FUNKSJONSOMRÅDE 4: ØKONOMISK SOSIALHJELP

4.6.1 Ansvarsområde

Økonomisk sosialhjelp

Sosialtjenesten har forvaltningsansvar etter Lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen §8 og §9. Økonomisk sosialhjelp er en behovsprøvd ytelse for personer som ikke kan sørge for livsopphold på annen måte. Ytelsen er midlertidig, og har som mål å gjøre mottaker selvhjulpen. I vedtaket kan det settes som vilkår for ytelsen at mottaker skal delta aktivt i kvalifiseringstiltak. Brudd på dette vilkåret kan få økonomiske konsekvenser for søker.

Kvalifiseringsprogrammet

Sosialtjenesten har forvaltningsansvar etter Lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen §29, §30 og §31. Kvalifiseringsprogrammet med tilhørende stønad er et aktivt tiltak for personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og med ingen eller svært begrensede ytelser i folketrygden. Målet er å styrke deltakernes muligheter på arbeidsmarkedet.

4.6.2 Bydelens mål:

- Ha fokus på deltakelse i arbeid og andre aktive tiltak fremfor passive ytelser.
Resultat:
Se resultatbeskrivelse under samme mål under FO1.
- Ha gode stabile bomiljø som ivaretar befolkningens ulike behov.
Resultat:
Se under situasjonsbeskrivelse FO 1 NAV kommune.
- Når en person trenger hjelp er det brukerens muligheter, ressurser og mål som fokuseres.
Resultat:
Se under situasjonsbeskrivelse FO 1 NAV kommune.
- Ha gode læringsmiljø, basert på mestring og medvirkning, med fokus på bruk av norsk som felles språk.
Resultat:
Se under situasjonsbeskrivelser FO 1 NAV kommune.
- Redusere bruk av sosialhjelp som livsgrunnlag og langtidsytelse for målgruppen.
Resultat:
Andelen sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde utgjør 46 %. I 2012 var andelen 45 %
Andelen sosialhjelpsmottakere med stønad mer enn 6 måneder er redusert fra 44 % i 2012 til 42 % i 2013.

- Bidra til at andelen sosialhjelpsmottagere med kortsiktige leieavtaler skal vise en nedadgående tendens.

Resultat:

Sosialtjenesten har i 2013 formidlet 126 personer til døgnovernatting. Det er 25 flere enn i 2012. Noen brukere kontakter ikke sosialtjenesten før de faktisk står uten bolig.

Tjenesten har en stilling knyttet til boligfremskaffelse i det private leiemarkedet.

Tjenesten erfarer at det er stor konkurranse om leieobjektene som legges ut på markedet. Flere utleierte tar i bruk kredittsjekk før de leier ut, noe som medfører at mange av tjenestens brukere utelukkes.

4.6.3 Situasjonsbeskrivelse

Se ”Situasjonsbeskrivelse” under funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø – NAV kommune.

4.6.4 Hovedoversikt økonomi FO- 4 – netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funkjon	Regnskap 2012	Oppr. Budsjett 2013	Regulert budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik reg.bud/ regnskap 2013
276 Kvalifiseringsordn.	24 968	31 667	28 848	30 496	-1 648
281 Økonomisk sosialhjelp	64 779	67 598	58 243	76 680	-18 437
Sum FO4 *)	89 747	99 265	87 091	107 176	-20 085

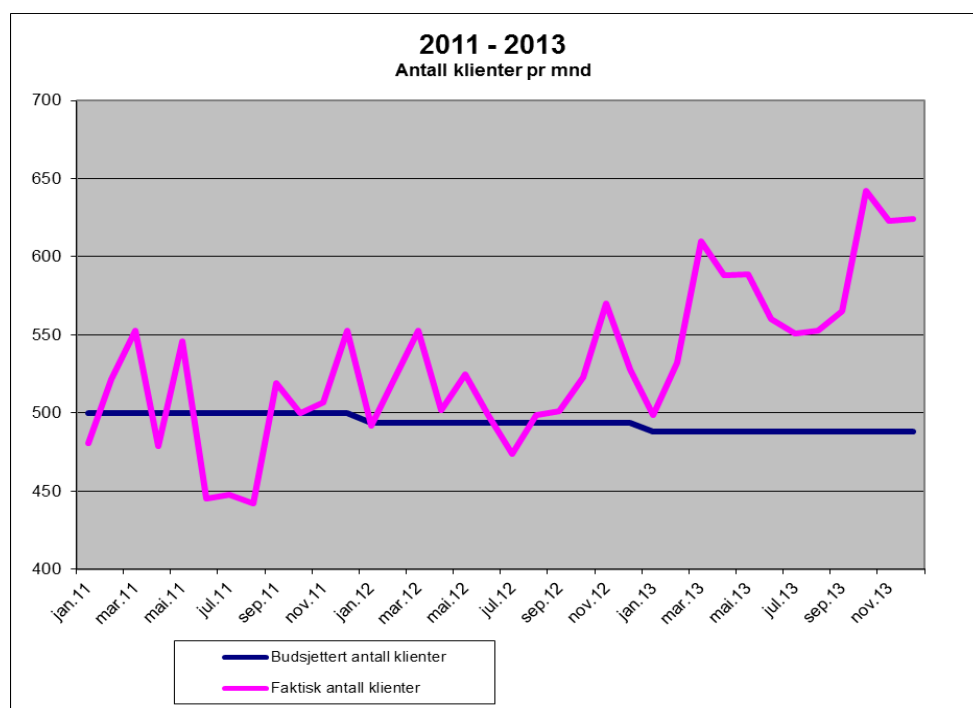
*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 3.B

Bydelens vurderinger:

I 2013 ble det omdisponert midler fra funksjonsområde 4 til 1 for 12,444 mill kr. Fra kostra 281 ble det overført 9,355 mill kr og fra kostra 276 overført 3,089 mill kr. Midlene gikk hovedsakelig til aktive arbeidsmarkedstiltak. 4,984 mill kr ble overført til institusjonsplasser i alkoholstomsorgen.

Bydelen fikk i 2013 et merforbruk på 20,085 mill kr. Kostra 281 fikk et merforbruk på 18,437 mill kr Det skyldes at gjennomsnittlig utbetalt beløp pr klient/mnd ble kr 11.813 mot budsjett kr 10.869. Samtidig ble antall klienter pr mnd 578 mot budsjett på 488.

I løpet av året opplevde bydelen en kraftig stigning i antall klienter. Det har nær sammenheng med økt arbeidsledighet. Utviklingen i antall klienter fra 2011 til 2013er vist i figuren nedenfor.



4.6.5 Måltall for tjenesteproduksjonen – Funksjonsområde 4

Måltall	Resultat 2011	Resultat 2012	Måltall 2013	Resultat 2013	Avvik resultat - måltall
Gjennomsnittlig antall klienter med økonomisk støtte pr. mnd for året	500	516	488	576	+88
- herav 18-24 år, flyktninger	0	0	0	0	0
- herav 18-24, øvrige	60	56	56	70	+14
- herav 25 år og eldre, flyktninger	6	7	7	11	+4
- herav 25 år og eldre, øvrige	434	453	425	495	+70
Gjennomsnittlig brutto utbetalt beløp pr. klient med økonomisk støtte pr. mnd. for året	10 758	11 383	10 869	11 996	+1 127

Rapportering på ytelser for å fremme økonomisk og sosial trygghet og medvirke til at den enkelte i størst mulig grad blir selvhjulpne:

Antall sosialhjelpsmottakere (Kostra bydel nivå 3)	1450
Antall deltakere i introduksjonsordning 31.12. (Årsstatistikk)	46
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet 31.12. (Questback)	139
Utbetalt sosialhjelp (funksjon 281 brutto utgifter i 1000 kr)	81.936
Utbetalt introduksjonslønn (funksjon 275 art 1089* i 1000 kr)	7.252
Utbetalt kvalifiseringsstønad (funksjon 276 art 1089* i 1000 kr.)	21.350

Bydelens vurderinger:

Gjennomsnittlig antall klienter med økonomisk støtte pr. måned har økt det siste året; fra 516 klienter i 2012 til 576 klienter i 2013. Økningen anses å ha sammenheng med økt arbeidsledighet og tilflytting av familier som har behov for økonomisk sosialhjelp.

Gjennomsnittlig brutto utbetalt beløp pr. klient pr. måned er kr 11 996 i 2013, som er en økning på kr 613 fra 2012. Økningen knytter seg hovedsakelig til prisøkningen i boligmarkedet.

Sosialtjenesten har i likhet med tidligere år hatt fokus på aktive tiltak med tett individuell oppfølging. Sosialtjenesten har fokus på å formidle brukere med forsørgeransvar til kvalifiseringsprogrammet. Økningen i klientantallet må ses i sammenheng med økt ledighet. Ved utgangen av desember var 4,8 % av arbeidstokken registrert arbeidsledig, mens det i Oslo var 3,6%. Erfaringene tilsier at unge ufaglærte og mange innvandrere med svak tilknytning til arbeidsmarkedet er de første som vil miste jobben.

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet skal tilbys personer som har vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og ingen eller svært begrensede ytelser i folketrygdloven eller arbeidsmarkedsloven og har behov for tett og koordinert oppfølging for å styrke mulighetene til deltakelse i arbeidslivet. Måltallet for 2013 var 138 deltakere i snitt. I 2013 har det vært et snitt på 136,5 deltakere. Videre har det vært en målsetting om at 38 % av deltakerne som planmessig avslutter programmet skal gå ut i arbeid. Målsettingen er basert på resultater fra 2012. Videre er det satt fokus på å tilby barnefamilier et kvalifiseringsprogram.

I løpet av 2013 var det 231 deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Av disse var 164 barnefamilier med barn under 18 år. I løpet av 2013 var det 146 nye søkere til kvalifiseringsprogrammet. Av disse er 87 innvilget program i 2013. Det er gitt avslag på 48 søknader. De to viktigste avslagsgrunnene er at søkerne ikke hadde vesentlig nedsatt arbeidsevne eller ikke gode nok norskkunnskaper til å nyttiggjøre seg et fulltids program med arbeidstrettede tiltak. Per 31.12.13 var det 139 deltakere i kvalifiseringsprogrammet. I tillegg var 16 personer under avklaring til program. 5 av deltakerne var under 25 år. Alle deltakerne har gjennomgått arbeidsevnevurdering og fått tilbud om individuell plan før oppstart i programmet. 73 av deltakerne hadde arbeidsmarkedstiltak i statlig regi, 65 hadde tiltak i kommunal regi og 1 tiltak fra både stat og kommune.

75 deltakere har planmessig avsluttet programmet i 2013. Av disse fikk 31 ordinært arbeid (heltid eller deltid), 1 tidsbestemt lønnstilskudd, 5 gikk over på arbeidsavklaringspenger, 3 over på økonomisk sosialhjelp på grunn av avklaring av trygdeytelser, 7 over på økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde, 5 personer fikk tilbud om andre arbeidsmarkedstiltak i statlig regi. De resterende 23 personene gikk over til: avsluttet på grunn av fødsel (2), er selvhjulpen (5), sykemeldt (4), død (1). Videre har 11 brukt opp tiden i programmet. I henhold til målsettingen for 2013 om 38 % over i arbeid, gir det en måloppnåelse på 42,6 %. I tillegg flyttet 2 personer fra bydelen og 13 fikk stans av program som følge av uteblivelse fra tiltak.

4.7 GJENNOMFØRTE OMSTILLINGS- OG EFFEKTIVISERINGSTILTAK, SAMT STØRRE ”PROSJEKTER”

4.7.1 Omstillings- og effektiviseringstiltak:

Ingen større omstillings- og/eller effektiviseringstiltak i 2013 utover det som ligger til grunn for økonomisk handlingsplan.

4.7.2 Prosjekter

Ut over bydelsrammen har bydelen i 2013 fått tilført 31,7 mill kr i øremerkede prosjektmidler. Dette er både statlige og kommunale midler. Midlene omfatter 13,7 mill kr i ubrukte øremerkede midler overført fra 2012 og 19,7 mill kr tilført i løpet av 2013. Midlene er fordelt på 83 ulike prosjekt.

Bydelen har søkt om overføring av ubrukte øremerkede midler til 2014 for 14,7 mill kr. Prosjekter med ubrukte øremerkede midler kan deles inn i følgende grupper:

(beløp i mill kr)

Prosjekttipe	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik
Oslo Sør	9,1	4,8	4,3
Norskopplæring brukere og ansatte	4,4	2,4	2,0
Samhandlingsmidler, rask psykisk helsehjelp og Lokalmedisinsk senter	3,9	1,8	2,1
Øvrige prosjekter	2,3	-4,0	6,3
Sum	19,7	5,0	14,7

Samhandlingsmidler, rask psykisk helsehjelp og Lokalmedisinsk senter er prosjekt i regi av bydelsoverlegen. Midler er tilført fra Helsedirektoratet.

De største prosjektene er omtalt under situasjonsbeskrivelsen på de ulike funksjonsområdene. Oslo Sør er kort beskrevet nedenfor.

4.7.3 Oslo Sør-satsingen

4.7.3.1 Ansvarsområde

Ansvarsområdet for Oslo Sør- satsingen er å forsterke integrering og inkludering, samt å bedre folkehelsen og bomiljøene i bydelen.

4.7.3.2 Hovedmål

Hovedmålet i satsingen er: Fremme inkludering og integrering samt å bedre folkehelsen og bomiljøene. I 2013 ble det vedtatt nytt måldokument med følgende fire innsatsområder:

- Oppvekst
- Nærmiljø og kultur
- Kvalifisering
- Folkehelse

Under hvert innsatsområde er det til sammen 11 delmål som skal nås gjennom ulike tiltak.

4.7.3.3 Situasjonsbeskrivelse

Handlingsprogram Oslo Sør er en levekårssatsing som gjennomføres i samarbeid mellom bydelens innbyggere og lokale politikere. Satsingen gjennomføres også i samarbeid med Utdanningsetaten for å styrke bydelens skoler.

Oslo kommune har ansvar for satsingen, og byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester (EST) koordinerer satsingen i samarbeid med staten. Inkluderings- og likestillingsdepartementet har det overordnede ansvaret fra statens side, mens Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har administrativ og praktisk oppfølging overfor kommunen. Det kommunale tilskuddet forvaltes av Bydel Søndre Nordstrand og Utdanningsetaten. Bydelsutvalget har forslagsrett til byrådet i forhold til avsatte investeringsmidler. Bydelen har ansvar for å koordinere tiltak som gjennomføres i regi av bydelens virksomheter, frivillige organisasjoner og private aktører, samt sørge for årlig rapportering til stat og kommune. Prosjekter og tiltak skal rettes spesielt mot de delene av befolkningen som er mest utsatt for levekårsproblemer, og boområder med særlige belastninger. Det er ansatt prosjektleder i 100 % stilling for å koordinere det lokale arbeidet med Oslo Sør-satsingen.

I forbindelse med nye retningslinjer (2012) og nytt måldokument (2013) er satsingen nå omgjort til en støtteordning slik at lokale organisasjoner og bydelens virksomheter kan søke om midler til tiltak. Vedtakene er enkeltvedtak og det er klagerett. 2013 var første året med søknader. Det kom inn 64 søknader som ble behandlet av bydelsutvalget.

Prosjekter og tiltak

Driftsmidler:

Driftsmidlene for 2013 utgjorde 12 mill., fordelt med 3 mill. til Utdanningsetaten og 5 mill. til bydelen.

Sommerjobb for ungdom, nye Lesefrø og linkarbeider, tilknyttet Familiesenteret, mottok støtte og er viktige tiltak i regi av Bydel Søndre Nordstrand.

Eksterne mottakere av Oslo sør-midler i 2013 var blant annet Bjørndal Aktivitetshus som tilbyr trening for innvandrerkvinner og parsellhagene på Holmlia, begge gode helsefremmende tiltak. Vær stolt-festivalen på Holmlia og Bjørndal sommerfestival fikk støtte for å styrke samholdet i lokalmiljøet. Utlånsentralene på Holmlia og Bjørndal låner ut sportsutstyr og er tiltak som skal fremme deltakelse og motvirke fattigdom. I lang tid er det etterlyst ungdomstilbud på Bjørndal. Bjørnholt skole har startet prosjektet Kulturveksthuset, blant annet med oppstart av ungdomsklubb med hjelp av elevene selv. Tiltaket fikk 150 000 til oppstart. Innvandrerforeningen i Søndre Nordstrand holder til på Mortensrud og fikk 100 000 i støtte til trening for kvinner /datakurs/ engelskkurs /norskkurs m.m.

Investeringsmidler:

Bydelsutvalget har forslagsrett til investeringsmidlene. Endelig vedtak gjøres av Byrådet. Følgende fordeling ble gjort for 2013:

- Snøkanonanlegg, Bjørndal: 300 000
- Oppgradering av uteområder i bydelens barnehager: 4 mill.
- Opprusting av Bjørnholt skoles aula: 300 000
- Investeringer til ungdomsklubben Bjørnehiet på Bjørnholt skole: 250 000
- Rehabilitering av turvei rundt søndre Ås gård: 200 000
- Oppgradering av ungdomsavdelingen på Deichmanske bibliotek: 250 000
- Film- og mediasenter på BUSH/Åsbråten: 1 250 000
- Gjenbruk av kunstgress på landhockeybane, Mortensrud: 300 000
- Oppgradering av grisebingen på Søndre Ås gård: 856 000

Statlige midler: 20 457 000 ble fordelt slik:

Gratis kjernetid i barnehage: 13 mill.

Forebygging av livsstilssykdommer blant personer med innvandrerbakgrunn: 1 mill.

Gratis SFO/AKS på Mortensrud skole: 4 mill.

Flerårig skoleutviklingsprosjekt i utsatte områder: 2 mill.

Støtte til frivillige organisasjoner og frivillig arbeid som bidrar til deltakelse og inkludering: 450 000

Lokalforum

Lokalforum er en møteplass for bydelens organisasjoner, frivillige, bydelens virksomheter og andre som er interessert i å få kunnskap om frivillighet og deltakelse. Det er avholdt åtte møter i Lokalforum for å styrke samarbeid, nettverk, gi og få kunnskap og informasjon.

Lysvandring:

Oslo sør-satsingen har ansvar for å koordinere Lysvandring i regi av bydel Søndre Nordstrand i OXLO-uka (Uke 38). Rundt 150 innbyggere deltok i tillegg til 20 organisasjoner og virksomheter som sto på stand og viste frem «bydelens lyspunkter».

Evaluerings

Årlig avsettes midler til evaluering av tiltak i satsingen. I 2013 ble Familiesenteret evaluert av Rambøll.

Det utarbeides egen årsrapport for Oslo Sørsatsingen. Det vises til denne for mer informasjon om tiltakene.

5 SÆRSKILT RAPPORTERING

5.1 TILTAK FOR FORBEDRET SERVICE OVERFOR BRUKERNE

Informasjon

Bydelen har fokus på dialog, informasjon og kommunikasjon med bydelens innbyggere, brukere og den øvrige befolkningen. Bydelen profileres i lokalpresse, på våre nettsider, i brosjyrer og andre publikasjoner. Bydelen hadde også i 2013 månedlige utgivelser av ”Bydelssiden” i Nordstrand Blad.

Intra- og internett brukes som informasjonskanal internt og eksternt. Intranettet er de ansattes informasjonskanal, mens internettet retter seg mot befolkningen.

Samtlige tjenesteområder har egne hjemmesider på Internett, og enhetene har jobbet aktivt for å forbedre og oppdatere bydelens nettsider, både internett- og intranettsidene. Intranettsidene er oppdatert i henhold til felles mal for virksomhetene i Oslo kommune.

Enhet samfunn og helse

Enhet Samfunn og helse (S&H) har utarbeidet egne nettsider om helsetjenestetilbudet til psykisk syke i 2013. Her finnes informasjon om de mest aktuelle helsetjenestetilbudene der folk kan få hjelp for psykiske helseproblemer både i og utenfor bydelen.

S&H har fått etablert egne journalmaler i Gerika for Rask psykisk helsehjelp som inkluderer hjelpetekster som systematiserer og letter journalskrivingen for den enkelte behandler. Dette har etter hvert blitt tatt i bruk også av andre pilotkommunene for Rask psykisk helsehjelp. Det er også tatt i bruk elektronisk meldingsutveksling via E-link mellom journalsystemene til psykologtjenesten og fastlegetjenesten.

S&H har vært pådriver for å få fastlegene til å ta i bruk E-link for å kommunisere med bydelens øvrige helse- og omsorgstjenester. I 2013 har fastlegene blitt flittige brukere av elektronisk samhandling med hjemmetjenesten. Alle fastlegene er nå tilknyttet E-link. Av bydelens tjenester benyttes denne muligheten mest av hjemmetjenesten. Utveksling av informasjon/dokumentasjon og koordinering av tjenestene er blant de mest sentrale kvalitetsindikatorer i primærhelsetjenesten som fortsatt kan forbedres gjennom flittigere bruk av elektroniske kommunikasjonssystemer.

Ad brukerundersøkelser: S&H har gjennomført flere spørreundersøkelser av fastlegene i 2013. Fastlegene, som til sammen ser ca. 10 000 pasienter hver måned på kontoret, er gode informasjonskilder til hva som er de største behovene for ulike helsetjenestetilbud. Dette var en av flere faktorer som avdekket at psykologtilbudet som bydelen igangsatte, hadde for lav kapasitet i forhold til behovet fastlegene registrerte hos sine pasienter (og som ingen andre kunne dekke opp for). Legene ble også spurt om hvor fornøyd de var med samarbeidet med bydelens tjenesteapparat, noe som var viktig informasjon for utvikling av samarbeidet. Som et ledd i en kontinuerlig kvalitetsforbedringsprosess vil noen av spørreundersøkelsene bli gjentatt i 2014 for å sjekke om det har skjedd forbedring siden forrige spørreundersøkelse.

Sosialtjenesten

NAV kontoret har åpningstid er kl. 08.00-15.00, og sentralbordet er bemannet kl. 08.00-15.35. Alle saksbehandlere har fast telefontid én time pr. dag, samt at de skal være tilgjengelig på telefon når de ikke har avtaler. Nye klienter blir henvist til sosialtjenestens utredningsteam, som er bemannet med erfarne sosionomer og økonomi-/gjeldsrådgivere.

Sosialtjenesten tilbyr timeavtale samme dag i akuttsaker, innen 3 dager for nye klienter og 4 dager for ordinær timeavtale.

NAV kontorets åpningstid overholder kravet som er nedfelt i den sentrale samarbeidsavtalen mellom stat og kommune. Noen av sosialtjenestens brukere gir likevel uttrykk for at de ikke når frem med sine henvendelser til saksbehandler og at det er vanskelig å komme frem i telefonen. Det arbeides kontinuerlig med å bedre servicen for brukerne. Det arbeides systematisk med oppfølging når det gjelder bruk og oppdatering av kommunens Person- og ressurskatalog for å bedre tilgjengeligheten.

Det ble gjennomført en brukerundersøkelse ved NAV kontorene høsten 2013 for å kartlegge brukernes opplevelse av kvaliteten på servicen de mottar i publikumsmottakene ved NAV-kontorene. 78 % prosent av brukerne på NAV Søndre Nordstrand oppgir at de er fornøyde med servicen helhetlig sett. Det er 1 % høyere enn andelen samlet i Oslo. Det er en endring på 6 %-poeng i positiv retning fra 2011 da tilsvarende undersøkelse ble gjennomført.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten har ikke egen resepsjon eller sentralbord. Tilgjengelighet er løst ved skilting og ringeklokker i inngangspartiet og ved at alle saksbehandlere og ledere disponerer mobiltelefon i tillegg til tjenestens vakttelefon. Videre benyttes Oslo kommunes sentralbord og tjenesten fokuserer på at fraværsmarkering i kalendersystemet gjennomføres. Barneverntjenesten har i 2013 fått oppdatert inter- og intranettsidene. Brukerundersøkelse ble igangsatt i november, men resultater av dette arbeidet vil først være klart i løpet av 2014. Barneverntjenesten deltar i et prosjekt sammen med barnevernsproffene og forandningsfabrikken med målsetting og bli bedre på brukervedvirkning.

Enhet barnehager

Høsten 2013 har hele Oslo kommune gått over til nytt datasystem til barnehageopptaket. Systemet er nettbasert og gir brukerne informasjon om tildelt barnehageplass samtidig som tilbudet sendes. Svar foregår også på nettet. Den nye løsningen gir informasjon direkte til de foresatte og postgangen er ikke lenger et forsinkende ledd i prosessen. Barnehageadministrasjonen har åpent for publikum i hele arbeidstiden (8.00 – 15.35) og i forbindelse med nytt søknads- og opptakssystem ytes hjelp til brukere daglig; både på telefon og til de som oppsøker oss.

Resultater fra brukerundersøkelsen i kommunale og private barnehager som ble gjennomført høsten 2013, er lagt ut på barnehagenes nettsider og gir et bilde av kvaliteten på tjenesten. Mange foresatte benytter denne informasjonen når de skal søke om barnehageplass. Alle kommunale barnehager utarbeider, i samarbeid med foreldrene, oppfølgingsplaner etter undersøkelsen. Her framkommer tiltak, ansvarlig for tiltaket, frister med dato og utført dato.

Oppfølgingsskjema med tiltak etter brukerundersøkelsen er gjort tilgjengelig på barnehagenes egne nettsider. Barnehagene har innholdsprodusenter for egne nettsider, som fortløpende legger ut informasjon i henhold til Oslobarnehagens/Barnehageportalens årshjul.

I tillegg har Søndre Nordstrandbarnehagene «nyeLESEFRØ» som en hovedsatsing innen bydelens språkarbeid, og dette kvalitetsutviklingstiltaket er synliggjort både på bydelens og barnehagenes nettsider.

Enhet funksjonshemmede

Enhet funksjonshemmede er en utførertjeneste og består av ett aktivitetssenter, seks botilbud og et avlastningstilbud. Aktivitetstilbudet er åpent alle hverdager med telefontid fra 08.00 – 16.00.

I 2013 ble åpningstiden utvidet til kl. 17.00 for to konkrete brukere som bor hjemme hos sine yrkesaktive foreldre.

De øvrige tilbudene er døgnåpne og personalet er tilgjengelige på telefon. Alle enhetens døgnåpne tjenester har egne nattevakter med vakttelefon. På bydelens nettside finner publikum oversikt over nødvendig kontakt informasjon om enhetens tjenestesteder samt administrasjon.

Søknadskontoret

Søknadskontoret har for 2014 eget satsingsområde i forhold til å bedre servicenivået ut mot samarbeidspartnere og brukere. Kartlegging av forbedringsområder er i gang, og tiltak settes inn fortløpende ut over 2014.

5.2 SAKSBEHANDLINGSTID

Sosialtjenesten

Sosialkontorene behandlet 12 047 søknader i 2013, 392 søknader om kvalifiseringsprogram og 11 655 om økonomisk sosialhjelp. Sosialtjenesten overholder bystyrets krav om to ukers saksbehandlingstid vedrørende søknad om økonomisk sosialhjelp i 73 % av sakene, mens 26 % av søknadene er behandlet innen to måneder. 60 saker er behandlet innen 4-6 måneder og 8 innen 6 måneder. Lang saksbehandlingstid anses å ha sammenheng med mange nyansatte i sosialseksjonen, samt at det i noen saker må innhentes ytterligere dokumentasjon, noe som kan ta litt tid.

Ved saksbehandlingstid ut over 14 dager, følger sosialtjenesten forvaltningslovens bestemmelser og sender forvaltningsmelding med informasjon om forventet saksbehandlingstid. Sosialtjenesten har restanselister, som gjennomgås på teammøter hver uke.

Sosialkontorene behandlet 28 klagesaker til Fylkesmannen i 2013, hvorav 9 av sakene ble behandlet innen to måneder. Årsaken til at sosialtjenesten ikke har behandlet en høyere andel av klagesakene innen en akseptabel frist i 2013, anses å ha sammenheng med økt saksmengde samt mange nyansatte i sosialseksjonen.

Barneverntjenesten

Barnevernloven har frister i forhold til avklaring av meldinger og ferdigstillelse av undersøkelser. Meldinger skal være avklart i løpet av 7 dager og undersøkelser skal være ferdig i løpet av tre måneder.

Bydelen har mottatt 596 meldinger i 2013 hvorav 14 ikke er avklart innen 7 dager. Årsaken til at disse går over frist er at det har vært nødvendig med utdypninger fra melder. Antallet meldinger var lavere enn i 2012, men høyere enn prognosen for 2013, som var 588.

I 2013 fikk bydelsbarnevernet 80,57 % av undersøkelsene ferdig innen innenfor fristen, fortsatt økning fra 2009 da det kun var 32 % av undersøkelsene som var ferdig i løpet av tre måneder. Selv om antall undersøkelser som blir ferdigstilt innenfor tremånedersfristen, fortsatt er økende, er det ennå rom for forbedring.

Det er etablert gode rutiner for å sikre at saker undersøkes så godt og raskt som mulig. Etterslep fra rekordåret 2012 og et høyt antall meldinger første halvdel av 2013 er hovedårsak til at ikke en enda større andel barn får undersøkelsen ferdig i løpet av tre måneder er høyere. Barnevernet vil fortsatt ha stort fokus på fristene. Det er ikke tilfredsstillende verken for brukere eller ansatte at fristene ikke blir overholdt. Tjenesten er opptatt av, i den grad det er mulig å vite, at de alvorligste sakene ikke skal stå på vent for lenge før undersøkelsen settes i gang.

Etter lang tid med underbemanning og stor tilgang av nye saker oppstod det et stort etterslep av undersøkelser, en situasjon som er bedret etter tilføring av til sammen 21,6 nye stillinger i perioden 2009-2013.

I 2013 ble det opprettet 512 nye undersøkelser i tillegg til 139 uferdige fra 2012. Av disse er 525 ferdigstilt, 3 venter på tiltak og det gjenstår 117 undersøkelser som blir med over til 2014.

Bydelen er avhengig av tolk i en stor del av barnevernets saker, noe som er en ekstra utfordring i forhold til tidsfrister for undersøkelser.

Enhet barnehager

Alle barnehagesøknader kommer nå elektronisk og behandles daglig. Dette sikrer at alle som har søkt om barnehageplass deltar i løpende opptak straks søknaden er sendt. Søknader om prioritering behandles umiddelbart. Ved avslag skal bydelsoverlegen gi en uttalelse, og fram- og tilbakesending av søknaden kan ta noe tid; likevel innenfor forvaltningslovens frist.

Vedtak etter Opplæringslovens § 5-7 fattes fortløpende.

Søknadskontoret

Søknadskontoret har som rutine å følge saksbehandlingsfrist på 2 uker fastsatt i bystyrevedtak med rutine for utsendelse av forvaltningsmelding dersom saksbehandlingstiden vil bli lengre. Saksbehandlingstid anslås i forvaltningsmelding. Det forekommer avvik, hovedsakelig grunnet sykefravær eller for stor saksmengde hos saksbehandlere. Det oppleves ikke ofte at avvik oppstår. Søknadskontoret har i liten grad restanser. Revurderingslister tas ut månedlig av ledelsen og gjennomgås i lederteam ved avdelingen.

5.3 HANDLINGSPLAN FOR MENNESKER MED FUNKSJONSNEDESETTELSE

Tabell 4.3 – handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelser

Områder fra handlingsplanen	Ja/nei
Har virksomheten utarbeidet handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelser?	Ja
Er det utarbeidet konkrete tiltak på handlingsplanens satsningsområder?	Ja
Tiltak gjennomført i 2013:	
1. Utvikling av rutiner og opplæring av ansatte om individuell plan (IP). Det utarbeides individuelle tiltaksplaner og IP for de brukerne som ønsker det.	
2. Prosjekt for innføring av hverdagsrehabilitering i bydelen. Forprosjektet ble gjennomført i 2013, oppstart med brukere fra febr. 2014.	
3. Barn og unge med funksjonsnedsettelser har egne ridetimer.	
4. Det har vært arrangert egne atv (4-hjuling) leirer med kjøreopplæring for barn og unge med funksjonsnedsettelser	
1. Tilrettelegging for ansatte med ulike former for funksjonsnedsettelser som skal tilbake i jobb, samt arbeidstrening for mennesker som av samme årsak sliter med å komme inn i arbeidslivet.	
2. Ansettelseskurs for ledere ble avholdt der det fokuseres på rutiner i fht å innkalle eventuelle søkere med funksjonshemming til intervju. Bydelen har også i 2013 jobbet aktiv med omplassering av ansatte som av helsemessige årsaker trenger dette.	

Tilgjengelighet for funksjonshemmede i stor grad ivaretatt ved bydelens tjenestesteder, og bydelen har hatt fokus på dette ved ombygging/utvidelse av bydelens lokaler. For øvrig har bydelen flere eldre bygg, bl.a. barnehager, der full tilrettelegging ikke er mulig eller krever omfattende tiltak. De fleste eies av Omsorgsbygg og eventuelle utbedringer må skje i samarbeid med dem. Rehabilitering av en barnehage startet i 2013.

5.4 TILTAK I OSLO KOMMUNES FOLKEHELSEPLAN

Bydel Søndre Nordstrand utarbeidet i 2007 en lokal folkehelseplan som bygget på den sentrale folkehelseplanen til Oslo kommune. Det er nå igangsatt et arbeid med å utarbeide en ny folkehelseplan, og de ulike enhetene vil være representert i arbeidet.

Et av hovedmålene i bydelens strategiske plan 2012-2015 er at bydelen har et systematisk folkehelsearbeid. Det er utarbeidet ulike strategier, bl.a. utarbeidelse av ny folkehelseplan basert på føringene i ny sentral folkehelseplan.

Bydelen har i 2013 prioritert arbeidet innenfor områder som fremkommer av tabellen nedenfor. En viktig forutsetning for gjennomføring av tiltakene innenfor innsatsområdene er forpliktende samarbeid, blant annet gjennom partnerskap mellom ulike aktører og sektorer på flere felt.

Tabell 4.4 – folkehelseiltak/prosjekter

Navn på tiltaket	Ansvarlig kommunal instans	Samarbeids-partnere	Finansiering	Tidsrom	Avsluttet Ja/Nei	Kontakt-informasjon
Innsatsområde 1: Fysisk aktivitet og fysisk planlegging						
Delmål: Andelen fysisk aktivitet skal økes						
Helse og livsstil - Fysisk aktivitet og kosthold	Bydel Søndre Nordstrand		Helsedirektoratet, statlige Oslo-Sør midler	3 år	Nei	Familiesenteret
Helse og livsstil - En bydel i bevegelse	Bydel Søndre Nordstrand		Helsedirektoratet, statlige Oslo-Sør midler	3 år	Nei	Familiesenteret
Mosjonskatalogen	Bydel Søndre Nordstrand		Helsedirektoratet, statlige Oslo-Sør midler	3 år	Nei	Familiesenteret
Helsesamtalen	Bydel Søndre Nordstrand		Frisklivsmidler fra Helsedirektoratet	1 år	Nei	Familiesenteret
Trim for kvinner	Bydel Søndre Nordstrand	Familiesenteret og Bjørndal aktivitetshus	Kommunale og statlige Oslo Sør-midler	1 år	Nei	Bjørndal Aktivitetshus
Grupper med fotballtrening for beboere i bydelen som sliter eller er i ferd med å utvikle psykiske vansker, samt bassenggrupper	Bydel Søndre Nordstrand		Egen drift	3 år	Nei	Enhet psykisk helse
Innsatsområde 2: Kosthold						
Delmål: Kosthold skal bedres, særlig blant utsatte grupper						
Helse og livsstil - kostholdsveiledning	Bydel Søndre Nordstrand		Helsedirektoratet, statlige Oslo Sør-midler	3 år	Nei	Familiesenteret
Helse og livsstil - Gode vaner - bedre helse	Bydel Søndre Nordstrand		Helsedirektoratet, statlige Oslo Sør-midler	3 år	Nei	Familiesenteret
Mat i barnehagen tilpasset innvandrerbefolkningen	Bydel Søndre Nordstrand	Deltakende barnehager	Helsedirektoratet, statlige Oslo-Sør midler	3 år	Nei	Familiesenteret
Matgruppe for brukere av dagsenter for mennesker med psykiske lidelser	Bydel Søndre Nordstrand		Egen drift	3 år	Nei	Enhet psykisk helse
Innsatsområde 3: Psykososiale nærmiljøer						

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

Navn på tiltaket	Ansvarlig kommunal instans	Samarbeids-partnere	Finansiering	Tidsrom	Avsluttet Ja/Nei	Kontakt-informasjon
RPH (Rask psykisk helsehjelp for angst og depresjon)	Bydel Søndre Nordstrand	Fastlegene, DPS, Helse-direktoratet, skole, skole-helsetjeneste, NAV m fl	Helse-direktoratet	3 år	Nei	Bydelsoverlege
Delmål: Barn og unges mestringsevne skal styrkes						
Psykologhjelp til ungdom med fravær/drop-out problematikk	Bydels-overlege, barnevern	Barnevern, skole, skolehelse-tjeneste, fastleger,	Prosjektmidler Helsedialog	2 år	Nei	Bydelsoverlege
Fastlos-ordningen	Samarbeid NAV og bydels-overlege	NAV, barnevern, bydels-overlege	Prosjektmidler Fylkesmannen	3 år	Nei	NAV kommune og bydelsoverlege
Ferieaktiviteter i sommer, høst og vinterferiene	Bydel Søndre Nordstrand		Bufdir	3 år	Nei	Enhet fritid
Innsatsområde 5: Tobakksforebygging						
Delmål: Helseforskjeller i Oslo skal reduseres gjennom reduksjon i andelen som røyker i befolkningsgrupper med høyest tobakksforbruk						
Endringsfokuset veiledning i røykeslutt på Frisklivssentralen	Bydel Søndre Nordstrand		Helsedirektoratet	3 år	Nei	Familiesenteret
Innsatsområde 6: Rus og eldre						
Redusere bruk av vanedannende og rusgivende legemidler hos eldre	Bydel Søndre Nordstrand	Fastleger, hjemmetjen., rehabiliteringstjen., eldresenteret	Velferdsetaten	2-3 år	Nei	bydelsoverlegen

5.5 LIKESTILLING OG MANGFOLD

Tilstandsrapportering likestilling

Tabell 4.5– deltid og fravær

Totalt i virksomheten (N)	Heltid		Deltid		Midlertidig ansatte		Fravær pga foreldrepermisjon		Personalpolitisk tiltak	
	M %	K%	M %	K%	M %	K%	M %	K%	M %	K %
	531		275		385		536,93 dagsverk		243	
Kjønn										
2013	13,56	86,44	14,55	86,08	24,68	75,32	0	100	11	89
2012	13,87	86,13	16,39	83,61	24,59	75,41	0	100	20	80

Forklaring til tabellen:

Heltid: Totalantall og prosentfordeling av kjønn i heltidsstillinger (100 %). Gjelder fast ansatte

Deltid: Totalantall og prosentfordeling av kjønn som arbeider deltid, dvs. mindre enn 100 %. Gjelder fast ansatte.

Midlertidig ansatte: Andelen av hvert kjønn som er midlertidig ansatt. Gjelder alle stillinger av midlertidig karakter.

Fravær pga foreldrepermisjon: Det totale uttaket oppgis i antall dagsverk. Fordelingen per kjønn gjøres som prosentandel av det totale uttaket.

Personalpolitisk tiltak: Virksomheten skal rapportere på et selvvalgt personalpolitisk tiltak. Dette kan være seniortiltak, lederutvikling, kompetanse mm. Tiltaket skal kommenteres.

Kommentarer:

Tallene er hentet fra HR-systemet med bakgrunn i rapport anbefalt fra HR sentralt.

Av personalpolitiske tiltak gjennomførte bydelen i 2013 et motivasjonsseminar der alle ansatte var invitert til å delta. 243 ansatte deltok, av disse var ca. 11 % menn. Personalpolitisk tiltak i 2012 gjaldt LØFT-opplæring for ledere.

Tabell 4.5 - tilstand lønn og kjønn

Kategori		Kjønnsbalanse			Lønnsbalanse		
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn (kr)	Kvinner (kr)	Kvinner andel av menn %
Totalt i virksomheten	2013	17,68	82,32	1368	23 440	28 495	121,56
	2012	17,76	82,24	1309	24 128	28 201	116,88
Toppleders ledergruppe inkl toppleder	2013	9,09	90,91	17	50 292	51 802	103
	2012	8,33	91,67	17	49 033	49 545	101,04
Stillingskategori 1 - barnehageassistenter	2013	11,19	88,81	274	19 054	22 392	117,52
	2012	9,85	90,15	277	18 381	22 470	122,25
Stillingskategori 2 - Ped.ledere, inkl ped.ledere på disp.	2013	8,39	91,61	124	34 572	35 349	102
	2012	10,34	89,66	116	30 918	35 899	116
Stillingskategori 3 - Fagkonsulenter	2013	14,58	85,42	48	40 195	34 645	86,19
	2012	15,69	84,31	51	36 099	31 889	88,34
Stillingskategori 4 - barnevern og sosialkonsulenter	2013	9,97	90,03	71	36 738	32 612	88
	2012	11,58	88,42	68	34 398	32 232	93
Stillingskategori 5 - miljøarbeider	2013	34,03	65,97	191	10 279	11 452	111,41
	2012	35,59	64,41	177	9 578	12 544	130,97
Stillingskategori 6 - sykepleiere	2013	25	75	20	27 995	26 439	94,44
	2012	28,57	71,43	21	30 541	24 678	80,80

Likestilling og mangfold

Tabell 4.5.1

LIKESTILLINGSTILTAK	Ja	Nei	
Tilstandsanalyse			Hvis nei, hvorfor ikke?
Har virksomheten i løpet av 2013 analysert hvilke likestillings- og mangfoldsutfordringer den står overfor?		X	Det har ikke vært utført en egen analyse, men det er foretatt kartlegging i fht. språk i flere av virksomhetene. Mangfoldsutfordringer vært et av temaene i forbindelse med diskusjoner om personalpolitiske utfordringer. En av utfordringene er få ansatte med innvandrerbakgrunn i lederstillinger.
I tilknytning til opplæring og kompetanseutvikling?	X		Delvis, gjennom kompetansekartlegging og kartlegging av norsk-kunnskaper i enkelte av virksomhetene
I arbeidet mot trakassering/diskriminering?	X		Kommentar: Gjennom medarbeiderkartlegging

Tabell 4.5.2-- Likestillingstiltak

Likestillings- og mangfoldstiltak*	Bakgrunn/tilstand	Mål for tiltaket	Tidsplan	Status på rapporteringstidspunktet
Opplæring i norsk og basiskompetanse for ansatte i pleie- og omsorgssektoren	Flere ansatte trengte å utvikle sine norskkunnskaper og basiskompetanse for å fungere bedre i arbeidslivet og med sikte på karrieremuligheter	Utvikle basiskompetanse som lese, skrive, regne, mm Bestå norskprøve 3.	Høsten 2013	Avsluttet. 16 ansatte fikk 63 timer undervisning. 6 stk. fikk 25 t ekstraundervisning for å få ny mulighet til å få norskprøve 3.
Multigruppe – sykefraværsoppfølging i nettverksgrupper	Ansatte som står i fare for å falle ut av arbeid pga ofte eller langvarig sykefravær. En sårbar gruppe, spes. minoritets-språklige som det er mange av i gruppen	Avklaring i fht egen jobbsituasjon og helse, og evt. tilbakeføring til arbeid. Styrke kjennskap til rettigheter og plikter og danne nettverk	Høsten 2013	17 deltakere deltok i 2013.

* Med likestillings- og mangfoldstiltak menes her tiltak som både gjelder kjønn, etnisitet, religion og nedsatt funksjonsevne, jf aktivitets- og rapporteringsplikten i likestillingsloven, diskrimineringsloven, og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Bydelen holder på å revidere sin personalpolitiske strategi/handlingsplan. Planen vil inneholde personalpolitiske mål og strategier på ulike områder, og ulike grupper skal i varetas her i den grad det er behov for særskilte mål og tiltak. Strategier som ivaretar likestilling og mangfold vil inngå der.

Pr. i dag har bydelen en egen handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse der et av innsatsområdene er arbeid og sysselsetting.

Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere

Tabell 4-5 – diskriminering

		Ja	Nei
Har virksomheten en overordnet plan for tilrettelegging av tjenestetilbud til en etnisk mangfoldig befolkning?			Nei
Hvis ja, beskriv kort hvilke områder eller tjenestesektorer dette gjelder			
Har virksomheten benyttet brukerundersøkelser i arbeidet med å tilrettelegge tjenester?			Nei
Har virksomheten konsultert med innvandrersorganisasjoner e.l. i arbeidet med å tilrettelegge tjenester			Nei
Har virksomheten gjennomført tiltak som gir ansatte økt innsikt i eller opplæring om mangfoldsspørsmål?		Ja, bl.a. i form av videreutd.	
Har virksomheten tilpassete og tilrettelagte tjenestetilbud?		Ja	
Hvis ja, gjelder dette	Informasjonstiltak (oversettelse, tolk, o.l.)	Ja	
	Minoritetsrådgivere, linkarbeidere o.l.	Ja	
	Samarbeid med frivillige aktører	Ja	
	Tilpasninger til brukernes tro og livssyn	Ja	
Har virksomheten utviklet måter å tilrettelegge tjenester som har vært særs vellykket (eksempler på best practice)		Ja	
<p>Beskriv kort:</p> <p>Tilrettelegging i barnehagene består i stor grad av tiltak innen Gratis kjernetid og språktiltak knyttet til øremerkede statlige og kommunale midler, som; gratis minitilbud på 17 t/uke for alle 4- og 5-åringer, ICDP-veiledning til foreldre om oppdragelsesspørsmål og samarbeid med biblioteket på Holmlia vedrørende utlån av bøker i barnehagene.</p> <p>NAV sosial har 19 % ansatte med en annen kulturell bakgrunn, NAV stat har 33 %. Disse benyttes om kulturformidlere både i fht brukere og for å tilføre kunnskap til de ansatte. Undervisningen på VIA kvalifiseringscenter er tilrettelagt i fht det etniske mangfoldet som er i brukergruppen. Det benyttes tolk og ressurspersoner fra innvandrersorganisasjoner.</p>			

Andre kommentarer:

Bydelen har en linkarbeider knyttet opp mot det somaliske miljøet.

Barnevernet har 11 % ansatte med annen kulturell bakgrunn og flere av de ansatte har videreutdanning i barnevern og etnisitet.

I 2013 ble Råd for integrering og mangfold opprettet. Rådet består av representanter fra ulike organisasjoner og politiske partier og skal bidra til dialog mellom ulike befolkningsgrupper, uttale seg om saker som omhandler mangfoldet i bydelen og være med å styrke innvandrerbefolkningens deltakelse i politikk og samfunnsliv.

Forum for dialog og samarbeid består av representanter fra ulike trossamfunn og menigheter sammen med politi og ansatte i bydelen. Målet er å utvikle felles forståelse og plattform og kunne samarbeide bl.a. når det oppstår kriser.

I forbindelse med OXLO-ukene inviterte også i år bydelen til Lysvandring for å vise frem bydelens mange lyspunkt. Dette er et samarbeid mellom bydelens virksomheter og frivillige organisasjoner. Mangfoldet vises frem og målet er å styrke deltakelse og samarbeid på tvers.

Vær stolt-festivalen er en årlig festival arrangert av bydelens innbyggere, med støtte fra bydelen, for å fremme samarbeid, fellesskap, identitet, frivillighet og for å vise frem mangfoldet.

Søndre Nordstrand Innvandrerforening samler innvandrerorganisasjoner og tilbyr ulike kurs som fremmer kunnskap og deltakelse.

Bjørndal Aktivitetshus er særlig rettet mot minoritetskvinner for å fremme nettverk, en god helse og kunnskap om kosthold, samfunn, oppdragelse m.m.

Måloppnåelse for introduksjonsprogrammet:

Bydelen har hatt 72 deltakere i introduksjonsprogrammet i 2013. 17 personer avsluttet programmet i løpet av 2013; 4 har fått arbeid, 3 har gått over i videre utdanning og 2 har gått over i grunnskoleløp.

5.6 RAPPORTERING INNEN HR-OMRÅDET OG HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Medarbeiderundersøkelse

Tabell 4.6 – medarbeiderundersøkelse

Medarbeiderundersøkelsen "Bedre kommune"	Resultat 2013	Resultat 2012	Kommentar
Gjennomsnittlig medarbeitertilfredshet	4,5	4,4	Se under
Svarprosent på medarbeiderundersøkelsen	73	67	Se under
Svarprosent på gjennomførte medarbeidersamtaler	48 % av de som deltok i kartleggingen	49 % av de som deltok i kartleggingen	Se under

Kommentar: På samtlige områder ligger snittet likt eller en tidel over fjorårets skår, bortsett fra på omstillingsprosesser der det ligger en tidel under med et snitt på 3,4. Sett i forhold til den økonomiske situasjonen og de omstillingsprosessene bydelen har vært gjennom de siste årene, er det samlede resultatet positivt. Alle tjenestene skal gå gjennom sine resultater og utarbeide lokale tiltak på bakgrunn av resultatene.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS), herunder IA-avtalen, sykefravær og arbeidstid

HMS:

Tabell 4.6 – HMS

MÅL	Ja	Nei	Kommentarer
Er det fastsatt egne mål på HMS-området?	X		Bydelen har utarbeidet overordnede HMS-målsetninger, og tjenestestedene utarbeider egne lokale HMS-planer med mål og tiltak.
På hvilke lovområder er det fastsatt HMS-mål (arbeidsmiljø, brannsikkerhet, el-sikkerhet, produktkontroll og ytre miljø)			Det er fastsatt HMS-mål på alle lovområdene.
Hvis ikke det er fastsatt på disse områdene; hvorfor?			
Med utgangspunkt i målformuleringene, er det utarbeidet tiltaksplaner/handlingsplaner?	X		Det ble utarbeidet overordnet HMS-handlingsplan for bydelen for 2013, med utgangspunkt i målformuleringene. I tillegg utarbeider alle tjenestestedene egne HMS-handlingsplaner/tiltaksplaner
Er handlingsplaner/tiltaksplaner innpasset i de årlige budsjetter og økonomiplaner?	X		Handlingsplaner gjenspeiles i bydelens budsjett og økonomiske handlingsplan.
RISIKOVURDERINGER			
Er det gjennomført risikovurderinger innen HMS?	X		HMS-årsrapportene fra de aller fleste tjenestene bekrefter at risikovurderinger er gjennomført. Det gjennomføres risikovurderinger i fht. HMS i ulike prosesser og saker som behandles i AMU og MBU.

Årsberetning for Bydel Søndre Nordstrand for 2013

MÅL	Ja	Nei	Kommentarer
Er det iverksatt tiltak for å redusere risiko?	X		Tiltak utarbeides og iverksettes i stor grad på det enkelte tjenestested, og det er også iverksatt tiltak 2013, bl.a. i barnevernet og på NAV.
REVISJON			
Er det gjennomført internt tilsyn (systemrevisjon, verifikasjoner) i egen virksomhet for å sikre at HMS-systemet fungerer som forutsatt? (Det spørres ikke om det har vært gjort endringer - revisjon i eget HMS-system)	X		Det ble utført én internrevisjon i bydelen i 2013. I tillegg utførte Brann- og redningsetaten et omfattende tilsyn i bydelen
HMS-opplæring			
Er det gjennomført opplæring el. vedlikehold av opplæring for ledere i linjen i løpet av 2012?	X		HMS-grunnkurs for ledere og verneombud, workshop i å utarbeide HMS handlingsplan samt brannvernkurs.
Er det gjennomført opplæring av nytilsatte i løpet av 2012?	X		Opplæring av nyansatte i tjenestenes egne HMS-rutiner gjennomføres på tjenestedene. For øvrig har HMS vært tema på introdag for nyansatte.
ARBEIDSTID			
Har virksomheten rutiner og internkontroll som sikrer etterlevelse av arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser og som fanger og retter opp eventuelle avvik?		Ja, delvis	Tjenestesteder som har innført GAT har rutiner og internkontroll som fanger opp dette. Det er for øvrig innført tertialvis rapportering for alle enheter.
Er rapporter tilgjengelige for Arbeidstilsynet og tillitsvalgte, herunder vernetjenesten?		Ja	HVO og HTV har tilgang til rapportene i GAT, og de vil være tilgjengelig for Arbeidstilsynet etter forespørsel.

Kommentarer:

Bydelen har høyt fokus på HMS-arbeid som en viktig del av den omstillingsprosessen bydelen er inne i. Det jobbes kontinuerlig med å utvikle bydelens overordnede HMS-system, samt at HMS- og IA-arbeidet følges opp ute på tjenestestedene og inngår som en viktig del av den daglige virksomheten. HMS er også tema på systematisk gjennomførte møter med enhetsledere, hovedverneombud og hovedtillitsvalgte.

IA-avtalen:

Tabell 4.6 – sykefravær

Sykefravær i % - Gjennomsnitt pr. år	2011	2012	2013	Endring i %- poeng 2012- 2013
Menn	8,46	8,13	9,07	0,97
Kvinner	12,26	11,36	12,19	0,83
Totalt	11,70	11,16	11,72	0,56
Herav barnehager				
Menn	6,96		10,37	
Kvinner	12,68		13,91	
Totalt barnehager	12,05		13,60	

Sykefraværet for jan- des 2013 er tatt ut fra HR-systemet 29.01.14. Tall for foregåene år er hentet fra Datavarehuset og tidligere rapporter. Hverken HR-systemet eller Datavarehuset gir pr. i dag tall for 2012, og derfor er ikke lagt inn for barnehagene. Tallene for hele bydelen 2012 er tidligere beregnet ut fra tall hentet både fra Datavarehuset og HR-systemet

Bydelens kommentarer:

I henhold til de tallene som foreligger har det gjennomsnittlige sykefraværet for hele bydelen økt med 0,56 %-poeng i forhold til 2012. Egenmeldt sykefravær er på 1,67 % og utgjør 14,26 % av det totale sykefraværet. I forhold til tidligere år er det egenmeldte sykefraværet noe lavere.

Barnehagene har et gjennomsnittlig høyere sykefravær enn for resten av bydelen, men det er stor variasjon mellom de ulike barnehagene også innen ett og samme område. Årsaksforholdene til det høye sykefraværet er sammensatt og ikke enkelt å forklare. Bydelen har vært og er inne i en krevende periode med store krav til innsparing og omstilling, noe som kan gi utslag i enkelte av tjenestene. Lederne melder også om ansatte med langvarige medisinske sykdomsforløp som en av årsakene til høyt sykefravær. Enkelte tjenester har hatt ustabil ledelse og arbeidsmiljømessige utfordringer, noe som kan være medvirkende årsak . Barnehagene melder også om stor usikkerhet blant personalet pga. pågående prosess med konkurranseutsetting og privatisering, men dette har ikke vært utslagsgivende for det høye sykefraværet gjennom året. I 2013 startet bydelen opp et nærværprosjekt i barnehagene i samarbeid med bedriftshelsetjenesten, med tanke på å øke nærværprosenten i barnehagene. Prosjektet fortsetter i 2014.

Måltall for sykefraværet for bydelen samlet var 10 %, noe som ikke ble nådd. Bydelen har høyt fokus på å få ned sykefraværet. Alle tjenestene skal utarbeide egne mål og tiltak i sine HMS-handlingsplaner. Bydelen innførte i 2013 HMS-modulen i HR-systemet, som er et ledelsesverktøy i sykefraværsoppfølgingen. Denne er enda ikke ordentlig implementert, men bydelen vil ha fokus på det i 2014.

Tabell 4.6 – IA-avtalen

Delmål i IA-avtalen	Ja	Nei	Kommentar
Delmål 1. Har virksomheten oppdaterte mål og tiltaksplaner i forhold til sykefravær?	Ja		Inngår i bydelens HMS/IA-handlingsplan og tjenestestedenes HMS-handlingsplaner
Delmål 2. Har virksomheten oppdaterte mål og tiltaksplaner for å ansette personer med nedsatt funksjonsevne?	Ja		Inngår i bydelens plan for funksjonshemmede og IA-handlingsplan
Delmål 3. Har virksomheten oppdaterte/gjeldende mål og tiltaksplaner for å øke avgangsalder for pensjonering blant ansatte.	Ja		Inngår i bydelens IA-handlingsplan

Bydelen utarbeider hvert år IA-handlingsplan (som en del av HMS-plan) med konkrete tiltak knyttet opp mot bydelens overordnede målsettinger og målene i IA-avtalen. Nedenfor fremkommer tiltak gjennomført i 2013.

- Løpende opplæring av ledere/ansatte i sykefraværstrutiner og økt fokus på at rutineene følges.
- Innføring av HMS-modulen i HR-systemet
- Temadager/workshop for tjenesteledere på IA-området
- Nærværprosjekt med BHT i barnehagene
- Tjenestesteder med høyt sykefravær får ekstra opplæring fra NAV arbeidslivssenter i IA-rutiner og aktuelle temaer
- Kurs i kommunikasjon og konflikthåndtering
- Multigrupper (nettverk for langtidssykmeldte og ansatte som står i fare for å bli det)
- Videreføring av oppfølging av gravide av jordmor/helsepersonell
- Norskopplæring for ansatte i hjemmetjenesten og boligene
- Alle tjenestestedene skal utarbeide HMS-handlingsplan med egne mål for IA-arbeidet, der iblant:
 - måltall for sykefraværet på hvert enkelt tjenestested og tiltak for å få ned sykefraværet
 - min. ett tiltak med bakgrunn i medarbeiderkartleggingen
 - tiltak med fokus på nærværarbeid og forebygging
- AKAN er tema på lederforum 1 gang i året.
- Videreføring av URO - opplæring for ledere og ansatte.
- Enhetslederne gjennomgår sykefraværet i enheten med HTV og HVO på de systematiske samarbeidsmøtene gjennom året, og diskuterer tiltak.
- Arbeidsgiver har minst to ganger pr. semester møter (IA-gruppen) med hovedtillitsvalgt, hovedverneombud og NAV Arbeidslivssenter hvor IA- arbeidet er tema på dagsorden.
- Bydelen reviderer personalpolitisk strategi/handlingsplan. Likestillings- og mangfoldspolicy blir integrert del av planen. (Arbeid påbegynt i 2013, fortsettes i 2014)
- Fokus på å tilrettelegge for arbeidsutprøving for attførte/andre som vil tilbake i jobb.
- I den utstrekning det er mulig, legge til rette for delvis AFP etter ønske fra ansatt, evt. redusert arbeidstid med permisjon uten lønn.
- Oppfølging av bydelens 2 IA-plasser, inkl. evaluering

5.7 RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Tabell 4.7 – Risikostyring

Prioriterte områder for risikostyring 2013	Risikostyring gjennomført 2013: Ja/Nei (resultat tas i styringsdialogen)	Tiltak/kontrollaktiviteter som er etablert/planlagt 2013 på bakgrunn av risikovurdering (stikkord, detaljer tas i styringsdialogen)
Informasjonssikkerhet	Ja	I 2013 ble det gjort en større IKT-omlegging for de fleste virksomheter i Oslo kommune - prosjektet OsloFelles 2.0. Dette omfattet bl.a. endrede nettverkløsninger, fornyelse og reorganisering av serverparken, endring i soneinndelingene (intern og sikker) og oppgraderte programmer. Hensikten var både å øke datasikkerheten, bedre responstider og redusere kostnader. Konverteringen ble gjennomført uten problemer for bydelen. Se for øvrig supplerende tekst under.
Anskaffelser	JA	I planleggingsfasen ved en offentlig anskaffelse, utarbeides det alltid en kontraktstrategi. I denne ligger den en risikovurdering som gjennomføres før utlysning av anskaffelsen. Tiltak for å redusere risiki vurderes for hver enkel anskaffelse
Økonomisk oppfølging fra EST	JA	Bydelen har også i 2013 vært underlagt forsterket oppfølging av byrådsavdelingen. Ved hver månedrapportering har bydelen risikovurdert sannsynligheten for oppnåelse av de resultatmål man har satt seg. Dessuten har bydelen risikovurdert de enkelte endrings- og kuttiltak som var omfattet av den økonomiske handlingsplan for å komme i budsjettmessig balanse.
Økonomisk oppfølging internt	JA	Hver enhetsleder gir månedlige kommentarer samt risikovurderinger av sine prognoser. Dette arbeidet er grunnlaget for de månedlige rapporter om økonomisk situasjon som sendes Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester og Bydelsutvalget.
Intern kontrollaktivitet	NEI	Etter innføring av nytt HR-system, har det vist seg nødvendig med mer kontrollarbeid enn tidligere. Ulike typer rapporter fungerer ikke, eksempelvis purrerutinen for sykelønnsrefusjon. Dessuten er det en mangel at man ikke kan hente ut data som viser hvor mange månedsværk som til enhver tid er brukt

IKT

- Alle servere og programvarer ivaretas av UKE. Bydelen har 2 stillinger som ivaretar de ansattes behov for tilganger, feilretting, maskinvare og support opp mot UKE.
- Alle tilganger til systemene er passordbeskyttet og alle ansatte må signere på en sikkerhetserklæring før bruk. Dessuten er tilgangene rollebasert, dvs. at man kun har tilgang til "sitt" område.
- Når det gjelder IKT-anskaffelser benytter bydelen kun rammeavtalene som er framforhandlet av UKE.
- Bydelen har 1 trådløst nettverk. Det er satt opp i rommet hvor Bydelsutvalget har sine møter. Oppsett og maskinvare er gjort i henhold til UKEs regelverk.

- Bruk av mobiltelefoner med synkroniseringsmulighet mot Microsoft Office Outlook er praktisert strengt og i henhold til retningslinjer gitt av byrådsavdeling for finans.

Barnevernet

Barneverntjenesten har interne rutiner i forhold til innkjøp av tiltak i og utenfor hjemmet, rutiner for innkjøp utenfor er forankret i fagsystemet, Familia, og Barne- og familieetaten sine beskrivelser og rutiner. Rutiner for innkjøp av hjelpetiltak i hjemmet er i henhold til samkjøpsavtalen som UKE er ansvarlig for. Barneverntjenesten har en ansatt som ivaretar oppfølging av samkjøpsavtalen, anskaffelser av myke tjenester utenom avtaler og oppfølging av alle avtaler som allerede er inngått. Det er etablert interne rutiner for å sikre at lov og forskrifter blir fulgt, både barnevernfaglig og innkjøpsfaglig.

Innkjøp av annen karakter er ivare tatt ved egne rutiner for bestilling av varer.

5.8 FORVALTNING AV KUNSTVERK I OSLO KOMMUNES VIRKSOMHETER

Tabell 4.10 -- kunstverk

Endringer i løpet av 2012. Rapportering på OKK.E.nr.*) og OKK.nr.**)

Type	Antall OKK registrerte kunstverk (Ref. liste)	Kunstverk ikke funnet 2012, oppgi OKK.E.nr.	Kunstverk stålet, oppgi OKK.E.nr.	Kunstverk skadet, oppgi OKK.E.nr.	Innkjøp 2012, antall uregistrerte kunstverk
Maleri					
Grafikk					
Skulptur					
Tekstil					
Foto					
Diverse					
Totalt	0	0	0	1	0

*) Oslo kommunes kunstsamling, ekstern, registreringsnummeret for kunst

***) Oslo kommunes kunstsamling, registreringsnummeret for kunst

Vi hadde i 2013 en ny full gjennomgang av alle kunstverk, og bydelen har vært i kontakt med Kulturetaten for å få levert tilbake en del av bildene. Dette er noe forsinket da de har flyttet hovedlageret. Ett kunstverk er noe skadet i rammen.

5.9 REKRUTTERING AV LÆRLINGER

Bydelen hadde 2 lærlinger hestefag og 1 læring på helsefag ved utgangen av 2013. Bydelen satser på å ta inn noen nye lærlinger høsten 2014.

5.10 GJELDSOFFERASSISTANSE

NAV kontorets sosialtjeneste har to gjeldsrådgivere som gir gjeldsrådgivning og bistår klienter med å søke gjeldssanering. De samarbeider tett med sosialkonsulentene og bidrar med kompetanse

innenfor økonomisk rådgiving til ansatte i NAV kontoret. Sosialtjenestens gjeldsrådgivere hadde 251 nye saker i 2013. Av disse var det 141 som selv tok kontakt, 78 ble henvist fra sosialtjenesten og 27 fra andre. 239 saker ble avsluttet i 2013.

5.11 SPRÅKSTIMULERENDE TILTAK FOR BARN I FØRSKOLEALDER

Tiltak gjennomført i 2013:

Bydelens satsing på språkarbeid gjennom språkpedagogstillinger er videreført i 2013. 250 barn har i høstsemesteret deltatt regelmessig i språkgruppe, vanligvis to ganger i uka. Barnehagene har søkt ressurser for et helt barnehageår, og de samme barna får grupper også våren 2014. Det er utarbeidet rutiner for søknad til Pedagogisk fagsenteret om språkpedagogressurser. Det er også utarbeidet samarbeidsrutiner mellom fagsenteret og barnehagene om språkpedagogarbeidet. Det foregår systematisk språkarbeid i alle barnehageområdene, med vekt på norsk som felles språk. Erfaringene viser at godt språkarbeid ikke bare avhenger av gode særskilte språktiltak, men også av kvalitet i det allmenpedagogiske tilbudet. Bydelens arenatenkning innebærer at også hjemmene inspireres til økt innsats for språkarbeid. NyeLesefrø- satsningen bidrar til dette.

I 2013 var det 6-8 språkpedagoger som gjennomførte faste språkgrupper med barna.

Språkpedagogene utarbeider egne periodeplaner som følger avdelingens opplegg, samt setter opp temaer ut fra barnegruppens behov for språkstimulering. Det rapporteres til Pedagogisk fagsenter hver juni om gruppens utvikling. Språkpedagogene gir tilbakemelding om at barna har hatt en positiv begrepsutvikling, og dette fører til økte leke- og samhandlingsferdigheter. Den økte språkutviklingen gir også en positiv innvirkning på interessen for bøker og det å bli lest for.

5.12 VIKARBRUK I BARNEHAGER

Samtlige barnehager gjør en nøye vurdering av situasjonen i barnehagen ved sykdom. Det utføres en tilnærmet ROS-analyse for at sikkerhet og forsvarlig drift skal ivaretas. I hovedsak følges 16-dagersregelen når barnehagene mottar sykemelding fra ansatte. I de tilfeller der rett til vikar første dag er innvilget, ved kronisk sykdom etc., brukes det i stor grad vikar umiddelbart.

Alle barnehager har rutiner for informasjon til vikarer. Disse er ikke standardisert, men er lokalt tilpasset. Nye vikarer tildeles ikke yttervakter. I noen tilfeller ved akutt sykdom, kan fast ansatte pålegges overtid for å sikre forsvarlig drift.

De fleste barnehagene har noen «faste» vikarer på en egen liste som man kontakter ved behov for hjelp, bl.a. for å sikre at de har politiattest. Utover dette brukes vikarbyråene JobZone og Barnehageressursen.

5.13 NORSKOPPLÆRING FOR ANSATTE I BARNEHAGER

Tabell 4.9 – Norskopplæring for ansatte i barnehager

Antall ansatte med mangelfulle norskkunnskaper	Antall ansatte som har deltatt på norskkurs	Finansiering: KOU
17	21	204 000

Bydelen deltar i pilotprosjektet «Norsk i barnehagerelatert dagligtale» på Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). Kurset startet høsten 2013 og vil vare til juni 2014. Bydelen har 21 deltakere med på kurset.

6 UTARBEIDELSE AV OSLO KOMMUNES MILJØ- OG KLIMARAPPORT 2013

1. Miljø- og klimaarbeid i egen virksomhet

Klima og energi

I 2013 har oljefyring vært i bruk i ett bygg som leies ut av en privat gårdeier til ett av bydelens tjenestesteder. Fra bydelens side er det i kundemøte gitt informasjon om utfasing innen 2020.

Av strømbesparende tiltak er det skiftet til LED-belysning i én barnehage i 2013. I løpet av de kommende årene vil LED-belysning bli tatt i bruk på flere tjenestesteder. Med tanke på energiøkonomisering, er det i 2013 igangsatt totalrehabilitering av en barnehage og i 2014 vil rehabilitering starte i ytterligere en barnehage. Av andre tiltak er det i regi av gårdeier i 2013 gjennomført energivurdering og utstedt energiattest (energikarakter D) for et større kontorbygg (ca 2 500 m²) som bydelen leier.

Bydelen disponerer ca 27 000 m² oppvarmet bygningsareal. Det samlede forbruket av strøm og fjernvarme i 2013 vurderes til å ligge på omtrent samme nivå som i tidligere år. Fjernvarme brukes til oppvarming på de aller fleste av bydelens tjenestesteder.

Transport - bilpark

I 2013 har bydelens bilpark bestått av egne og leasede personbiler, varebiler og busser som bruker bensin eller diesel. To av bilene har hybridteknologi.

Etter planen skulle bydelen ha skiftet ut deler av bilparken med elektriske tjenestebiler i 2013. I påvente av ny samkjøpsavtale for ladestasjoner ble dette utsatt til 2014. Pr. januar 2014 har bydelen gått til anskaffelse av i alt 47 el-biler som leveres f.o.m. april 2014. Dette utgjør hele bydelens tjenestebilpark med unntak av to minibusser og noen spesialkjøretøy.

Områdeutvikling

Bydelen er høringsinstans i saker som angår by- og områdeutvikling og er med i arbeidsgruppen for Gjersrud – Stensrud.

Med midler fra Oslo Sør satsningen har turveien/ridestien på Søndre Ås Gård blitt oppgradert og lekeplassen på Holmlia blitt utstyrt med bl.a. parkour-elementer. Bydelen har i 2013 også foretatt en kartlegging av behovet for gatebelysning på gangveier og møteplasser.

Vann og grønnstruktur

Gjennom Oslo Sør satsningen har bydelen støttet forprosjektet til miljøprosjekt Ljanselva, med mål om å gjenskape vannspeilet i Lusetjern. I regi av Oslo sør er videre gjennomført sommerjobbprosjekt med ungdom som har hatt lettere skjøtselsoppgaver på uteområder. Bydelen har også utarbeidet et eget turkart for gode tur- og sykkelopplevelser i nærområdet samt egen mosjonskalender, spesielt beregnet på innvandrergupper.

Avfall - gjenbruk

En rekke av bydelens tjenestesteder, bl.a. barnehager og boliger, deltar i ordningen med utvidet kildesortering av matavfall og plast der dette er tilrettelagt for husholdningene i området. Øvrige tjenestesteder, bl.a. administrasjon og andre kontorfellesskap i leide lokaler, praktiserer kildesortering som er tilrettelagt for næringsabbonenter.

I bydelen er det i 2013 skaffet til veie kontormøbler til et 30-talls kontorer. Alt er kjøpt brukt eller overtatt brukt fra andre virksomheter.

Miljøledelse og anskaffelser

Miljøledelse er en del av bydelens systematiske HMS-arbeid og bydelens årlige HMS-tiltaksplan inneholder målsetninger for miljø. Som verktøy for tjenestestedene har bydelen i 2013 laget nye HR-sider hvor miljøledelse er eget punkt.

I 2013 er to tjenestesteder miljøsertifisert for første gang og fem tjenestesteder resertifisert. To nye tjenestesteder er ved inngangen til 2014 i gang med sertifiseringsprosessen.

Når det gjelder anskaffelser og miljøhensyn har som nevnt bydelen pr. januar 2014 gått til anskaffelse av i alt 47 el-biler som leveres f.o.m. april 2014.

2. Miljøledelse og klimagassutslipp

Denne delen av rapporten leveres til Bymiljøetaten innen 14. februar 2014.

7 OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK OG FLERTALLSMERKANDER

7.1 UTKVITTERING AV BYSTYRETS VERBALVEDTAK OG MERKNADER

Bydelen har ikke fått noen bestiller som følge av verbalvedtak i budsjett 2013, bortsett fra verbalvedtak F6. Forsøksprosjekt - salg av kommunale barnehager. Når det gjelder dette verbalvedtaket, forutsetter bydelen at byrådsavdeling for Kultur og utdanning utkvitterer siden det gjelder flere bydeler.

7.2 MERKNADER FRA KOMMUNERVISJONEN OG KONTROLLUTVALGET

I forbindelse med regnskapsrevisjonen for 2012 ga revisjonen i brev av 17.04.13 kommentarer til følgende:

- 1. Intern kontroll

1.1 Undersøkelser gjennomført i flere virksomheter

Vi (kommunerevisjonen) har som en del av regnskapsrevisjonen for 2012 utført undersøkelser som har omfattet flere av kommunens virksomheter. Dette gjelder følgende undersøkelser, som bydelen har vært omfattet av:

- Kredittkort
- Gjennomgang av merverdiavgiftsbehandling
- Husleieinntekter og kvalifiseringsstønad bydelene

Bydelen hadde ingen vesentlige mangler i disse undersøkelsene.

1.2 Andre intern kontroll-gjennomganger inklusive it-gjennomganger

Det ble gjort en gjennomgang av rutiner for direkte remittering fta Familia til DNB Connect og overføring til Agresso i tre bydeler, hvorav Bydel Søndre Nordstrand var den ene. Brev av 25.02.2013 oppsummerer funnene for bydelens tilbakemelding. Det ble gjort en gjennomgang av rutiner for direkte remittering fta Familia

Etter innføringen av HR gjorde Kommunerevisjonen et søk på ikke kontrollerte lønnsrapporter og fant at pr 29.01.2013 var det 39 lønnsrapporter for november og desember som ikke var kontrollert og godkjent.

Det er fortsatt et uavklart spørsmål om en person etter innføringen av HR har fått utbetalt forskudd på kr 11 200 fra både Bydel Søndre Nordstrand og Bydel Gamle Oslo, og om dette eventuelt er en feil.

Bydelen kommenterte dette i brev av 07.05.13 og skrev:

Bydelen jobber kontinuerlig for å få ledere til å utkvittere på lønnsrapporten. Der har vært arrangert kurs for ledere og vært tema på lederforum hvor alle bydelens ledere er samlet. I tillegg vil rapport DGL0002 fra HR-client bli brukt jevnlig på prognosemøtene hvor enhetslederne pålegges å følge opp sine ledere.

Enkelte av våre ledere har gitt tilbakemelding om at lønnsrapporten ikke gir grunnlag for en skikkelig kontroll. De bes derfor trykke på kontroll knappen etter at de har gitt en tilbakemelding i kommentarfeltet på det de er usikre på.

Forskuddet på kr.11 275,- ble to ganger registrert i Bydel Gamle Oslo. De brukte først en stilling som tilhører oss. Deretter ble forskuddet registrert på en stilling i egen bydel. Iflg en tilbakemelding fra lønnsbehandleren i Bydel Gamle Oslo tok hun kontakt med UKE for å få slettet feilregistreringen. Slettelsen ble ikke utført og forskuddet ble utbetalt dobbelt. Bydel Gamle Oslo trakk et forskudd i januar 2013. Lønnsansvarlig i Bydel Søndre Nordstrand klarte ikke få trukket beløpet i april 2013. Vi håper derfor at UKE/BGO klarer å få registrert trekket i mai.

Det er beklagelig at HR-systemet tillater registrering av lønn på stillinger i andres etater. Det burde vært en tilgangskontroll slik at det kun lar seg gjøre å registrere på stillinger i egne bydel.

2. Årsregnskapet

I tillegg til at vi har revidert bydelens interne kontroll på utvalgte områder, har vi revidert bydelens årsregnskap for 2012. Vi har ingen vesentlige bemerkninger til årsregnskapet.

3. Revisors beretning til bykassens regnskap for 2012

I beretningen til bykassens regnskap er det tatt opp ett forhold:

Oslo kommune innførte i 2012 et nytt HR-system for behandling av lønn og sykepengerefusjoner. Innføringen har medført utfordringer for kommunen, og har resultert i at det er noe usikkerhet knyttet til inntektsførte sykepengerefusjoner og tilhørende fordringer og avsetninger. Se også note 4.8 HR-systemet, side 40 og 41.

7.3 ANDRE SPØRSMÅL FRA BYRÅDET/BYSTYRET

Bydelen har ingen kommentarer

Oslo 03.02.14

Hans Reidar Ness
bydelsdirektør